

RAPORT
Z MONITORINGU
STRATEGII ROZWOJU MIASTA POZNANIA 2020+
ZA 2019 ROK

Wstęp	3
I. Analiza wartości wskaźników	4
1. Cel strategiczny	4
2. Priorytet: „Silna Metropolia”	10
3. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”	15
4. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”	20
5. Priorytet: „Przyjazne osiedla”	25
6. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”	32
II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych	36
1. Priorytet: „Silna Metropolia”	36
2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”	42
3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”	45
4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”	55
5. Priorytet : „Wspólnotowość i dialog społeczny”	63
III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań kluczowych i projektowych.....	68
Podsumowanie	70
Mapy	73
Benchmarking jednostek pomocniczych Miasta Poznania	73
Benchmarking gmin Metropolii Poznań	81

Wstęp

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ odnosi się do działań realizowanych w 2019 r. Opracowany został zgodnie z Zarządzeniem nr 562/2018/P Prezydenta Miasta Poznania z 2 sierpnia 2018 r. w sprawie Systemu monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+. Wprowadzony ww. aktem, system monitoringu ma na celu:

- dostarczenie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania i jego pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych w zakresie ustalania priorytetów rozwojowych i alokacji środków na rozwój i inwestycje
- zapewnianie zgodności realizowanej w Poznaniu polityki rozwoju (podejmowanych działań i inwestycji) z celami rozwoju miasta
- obserwację występujących trendów i zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym tak, aby móc przygotować właściwe narzędzia i instrumenty wspierające rozwój miasta
- identyfikację i analizę ryzyka celu głównego i priorytetów Strategii

W systemie monitoringu wyodrębniono moduły: analityczny, rzeczowy oraz trendów rozwojowych, przy czym dwa pierwsze uwzględniane są w monitoringu corocznym, a ostatni – nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Moduł analityczny obejmuje analizę porównawczą wybranych wskaźników określających sytuację społeczno-gospodarczą w kluczowych obszarach funkcjonowania Poznania w porównaniu z wybranymi miastami. Pozwala określić pozycję konkurencyjną i stopień atrakcyjności Poznania wobec tych miast.

Źródłem danych statystycznych jest Główny Urząd Statystyczny (GUS), Urząd Miasta Poznania (UMP), Stowarzyszenie Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT), Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (GOAP) (WIOŚ) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Wartość wskaźników statystycznych określono w oparciu o dane opublikowane do 9 kwietnia 2020 r. W przypadku, gdy do tego dnia nie zostały opracowane dane za 2019 r., wskaźniki analizowane są w ujęciu ostatnich lat, za które dostępne są dane. Ponieważ oficjalna statystyka GUS nie ujmuje w swoich badaniach pełnego spectrum niektórych zjawisk, w tych przypadkach podano dla Poznania także wielkości wyliczone na podstawie baz danych Urzędu Miasta Poznania. GUS jest natomiast jedynym źródłem danych dla benchmarkingu Poznania na tle wybranych miast, który jest integralną częścią systemu monitoringu Strategii.

Moduł rzeczowy obejmuje analizę poziomu zaawansowania realizacji zadań kluczowych, nakładów budżetu Miasta na realizację priorytetów i działań strategicznych, odnosi się również do analizy powiązania efektów realizowanych programów sektorowych ze Strategią Rozwoju Miasta Poznania 2020+.

I. Analiza wskaźników strategicznych

1. Cel strategiczny

Cel Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Stopień realizacji celu mierzony jest w oparciu o wartości poniższych wskaźników i analizę zmian zachodzących w obszarach, które te wskaźniki obrazują.

Wskaźniki statystyczne

Indeks jakości życia mieszkańców Poznania

Wartość tego wskaźnika ustalona została na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Miasta Poznania w grudniu 2019 r.

W 2019 r. wartość indeksu jakości życia mieszkańców Poznania wyniosła 73,6%. Oznacza to, że prawie trzy czwarte mieszkańców Poznania zauważa istotne zmiany w rozwoju miasta. Ponad połowa mieszkańców (56%) oczekuje na ich kontynuację.

Wskaźniki dla celu strategicznego

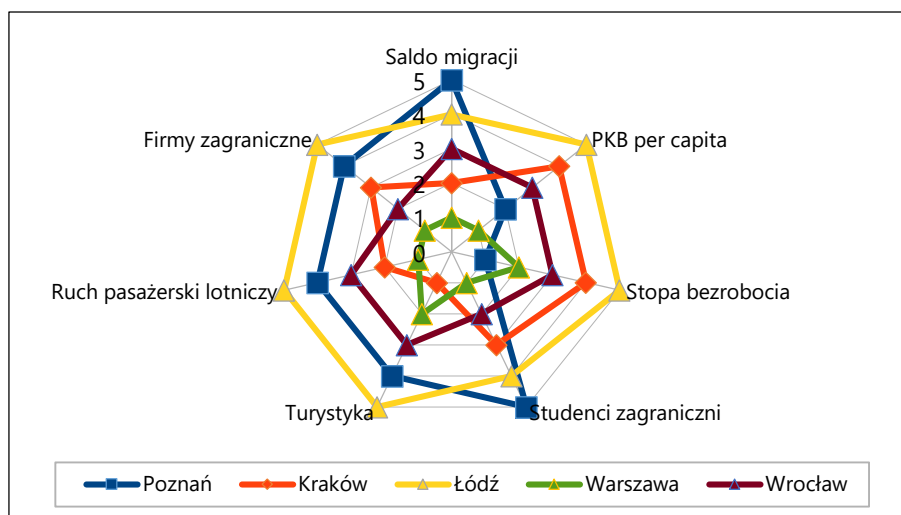
Wskaźnik	Wartość
Dynamika salda migracji w 2018 (2010=100)	63%
Dynamika PKB na mieszkańca w 2017 (2010=100)	139%
Stopa bezrobocia w 2019	1,1%
Dynamika wpływów do budżetu Miasta z udziałów w podatku PIT oraz CIT w 2019 (2010=100)	178%
Udział studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem w 2018	5,1%
Dynamika liczby noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2019 (2010=100)	154%
Dynamika liczby pasażerów w Porcie Lotniczym Poznań - Ławica w 2019 (2010=100)	168%
Dynamika liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w 2019 (2010=100)	117%

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o., UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2018	-3,5	6,1	-1,7	6,2	2,3
PKB na mieszkańca w tys. zł w 2017	103,4	86,7	64,1	153,6	87,0
Stopa bezrobocia w % w 2019	1,1	2,0	4,7	1,3	1,6
Udział studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem ¹ w % w 2018	4,9	5,7	5,6	11,3	6,3
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców w 2018	2760	7251	1696	3608	3206
Pasażerowie w regionalnych portach lotniczych na 1000 mieszkańców w 2018	4621	8736	321	13975	5147
Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców w 2019	60	62	23	151	64

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań - Ławica Sp. z o.o., UMP

**Pozycja miast w benchmarkingu
dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego**

1 Dane dla regionów.

Analiza

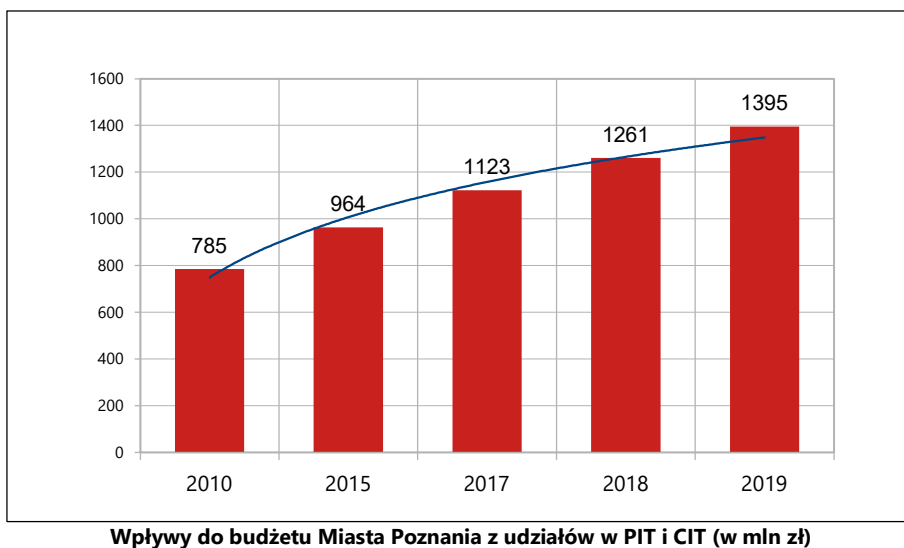
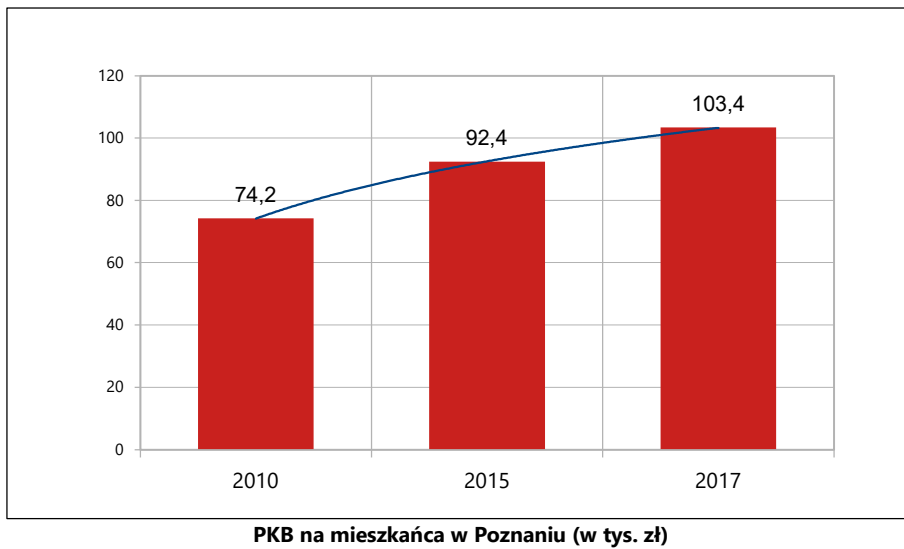
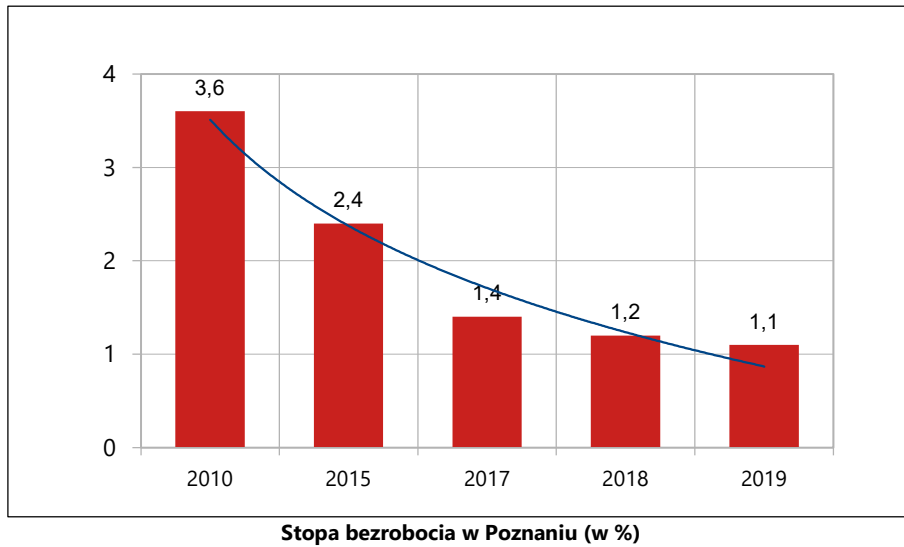
Analiza realizacji celu strategicznego wskazuje na prawidłowy kierunek rozwoju Poznania. Wszystkie wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., zmniejszył się poziom migracji i stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów.

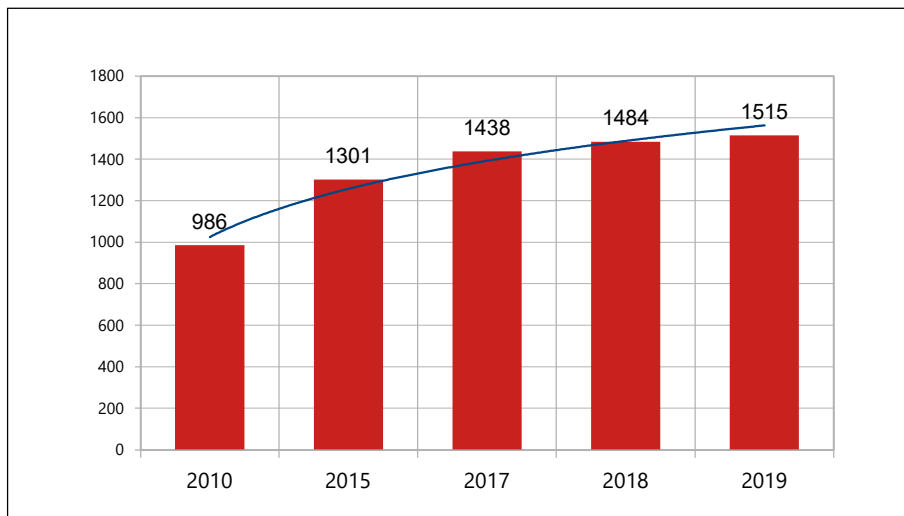
W Poznaniu lokalna gospodarka wypracowuje 2-krotnie większy Produkt Krajowy Brutto na mieszkańca niż w kraju. Zagraniczni przedsiębiorcy lokują w Poznaniu swoje firmy. Stopa bezrobocia utrzymuje się na najniższym poziomie w Polsce. Dobra kondycja lokalnej gospodarki wpływa na wzrost dochodów budżetu Miasta z wpływów z udziału w podatkach PIT i CIT odprowadzanych w Poznaniu. W 2019 r. wpływy te stanowiły ponad jedną trzecią dochodów budżetowych. Dobre zarządzanie budżetem Miasta oraz silna lokalna gospodarka i rynek pracy wpływają na wysokie oceny wiarygodności kredytowej nadawane Poznaniowi przez największe międzynarodowe agencje ratingowe Fitch Ratings (A- z prognozą stabilną) i Moody's Investors Service (A3 z prognozą stabilną).

Poznań jest coraz bardziej atrakcyjnym miastem dla cudzoziemców. Wyniki badań pokazały, że w Poznaniu przebywa ponad 50 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich to pracownicy tymczasowi pracujący przede wszystkim w przemyśle, transporcie, handlu i budownictwie. Wzrasta liczba studentów zagranicznych, którzy decydują się na edukację w poznańskich szkołach wyższych. Największy ich odsetek stanowią obywatele Ukrainy. Uatrakcyjniana oferta turystyczna powoduje, że w mieście zwiększa się liczba zagranicznych turystów korzystających z poznańskich obiektów noclegowych. Coraz większa liczba połączeń lotniczych wpływa na wzrost liczby pasażerów korzystających z poznańskiego lotniska.

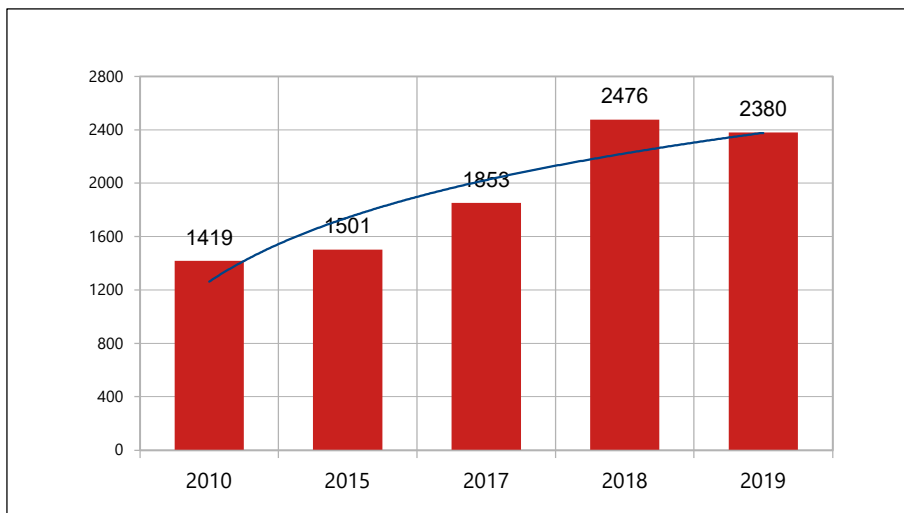
Pomimo, iż saldo migracji dla Poznania nadal jest ujemne, od 2016 r. ruch migracyjny wyhamowuje. Większość ruchu migracyjnego odbywa się między Poznaniem a sąsiednimi gminami powiatu poznańskiego co powoduje, że gospodarka nie ponosi negatywnych skutków przemieszczania się pracowników. Jednak saldo migracji nie pokazuje wszystkich zmian w liczbie osób faktycznie mieszkających w Poznaniu. Oficjalna statystyka GUS nie uwzględnia w liczbie mieszkańców około 100 tys. osób, głównie tymczasowych pracowników, przede wszystkim obcokrajowców, oraz studentów studiów dziennych spoza Poznania, którzy nie zameldowali się w mieście. Ich liczba nie tylko rekompensuje ujemne saldo migracji ale także zwiększa liczbę mieszkańców Poznania.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju. Miasto powinno jednak zintensyfikować działania przyciągające kapitał zewnętrzny i nowych mieszkańców oraz działania wpływające na zwiększenie poziomu umiędzynarodowienia studiów.

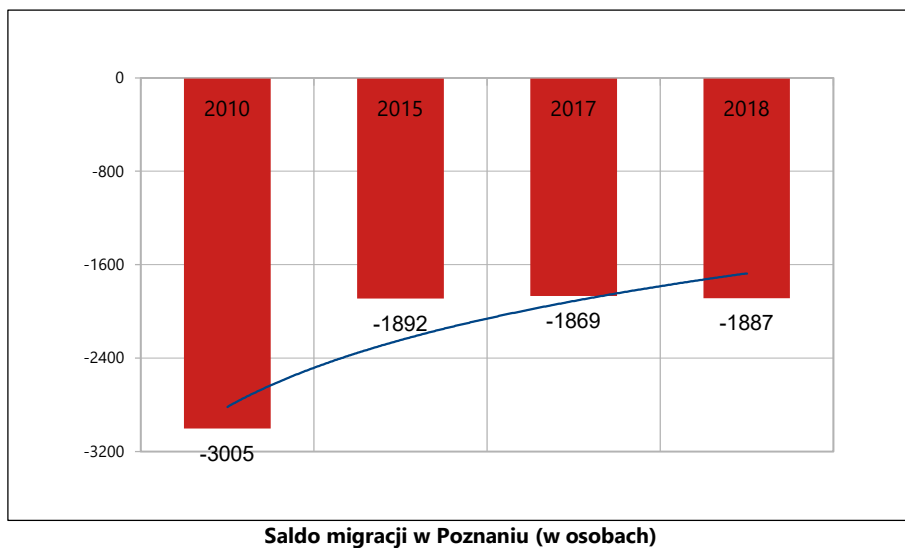
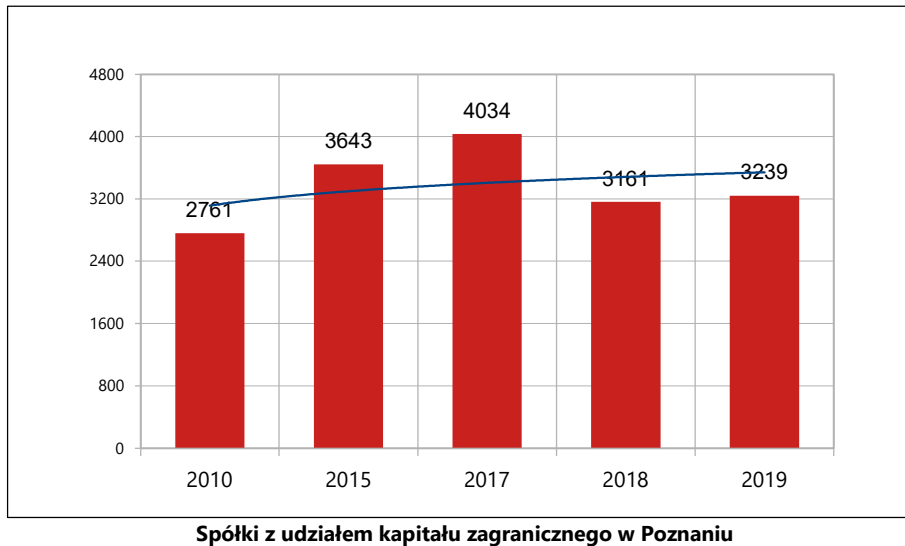

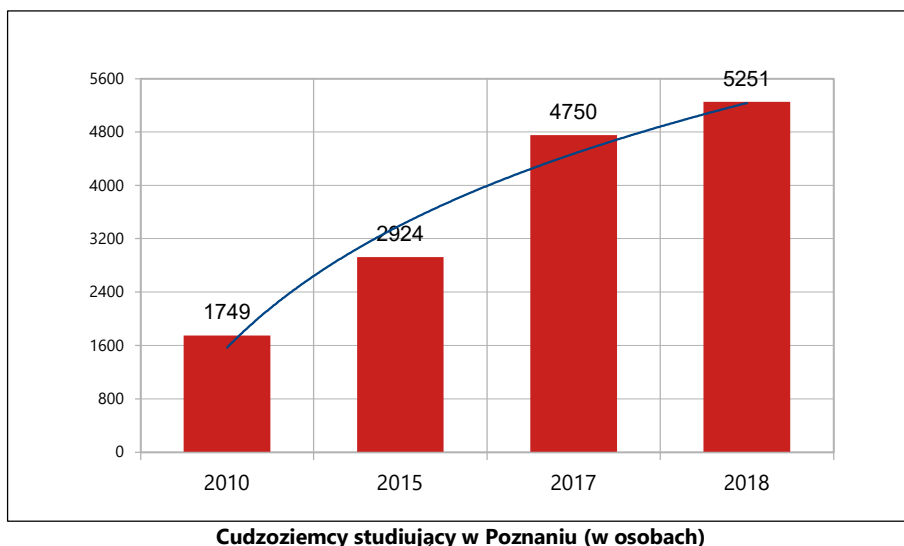

Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu (w tys.)

Ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Poznań – Ławica (w tys.)

2. Priorytet: „Silna Metropolia”

Priorytet „Silna Metropolia” jest ukierunkowany na rozwój spójności Metropolii Poznań oraz zwiększenie jej roli na arenie międzynarodowej poprzez rozwój powiązań instytucjonalno-gospodarczych w sieciach regionalnych, krajowych i globalnych.

Na obszarze położonym w sąsiedztwie Poznania wykształciły się najsilniejsze w kraju cechy aglomeracyjne, jednak obszar metropolitalny nadal nie stanowi spójnego układu przestrzenno-funkcjonalnego. Na wizerunek Metropolii Poznań² na arenach krajowej i międzynarodowej wpływa atrakcyjność Poznania, będącego miastem – rdzeniem całego obszaru metropolitalnego. Potencjał miasta jest związany z jego tożsamością, zapisaną w bogatym dziedzictwie historycznym i kulturowym oraz cechach kojarzonych z jego mieszkańcami. Rozwój kultury, sportu i sektorów kreatywnych jest szansą na zwiększenie atrakcyjności Poznania dla biznesu i nauki, środowiska akademickiego oraz artystów, sportowców i turystów.

Rozwój spójności Metropolii Poznań i jej znaczenia na arenie międzynarodowej uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Zwiększenie spójności Metropolii Poznań
- Rozwój współpracy na poziomie miast i regionów
- Intensyfikacja kontaktów i powiązań międzynarodowych

2 Metropolia Poznań obejmuje: gminy powiatu poznańskiego, w tym Miasto Poznań, Powiat Poznański oraz gminy spoza powiatu poznańskiego: Skoki, Szamotuły, Oborniki, Śrem.

- Wzmocnienie pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii
- Wzmocnienie akademickich i naukowych funkcji Poznania
- Wzmocnienie rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla Priorytetu „Silna Metropolia”

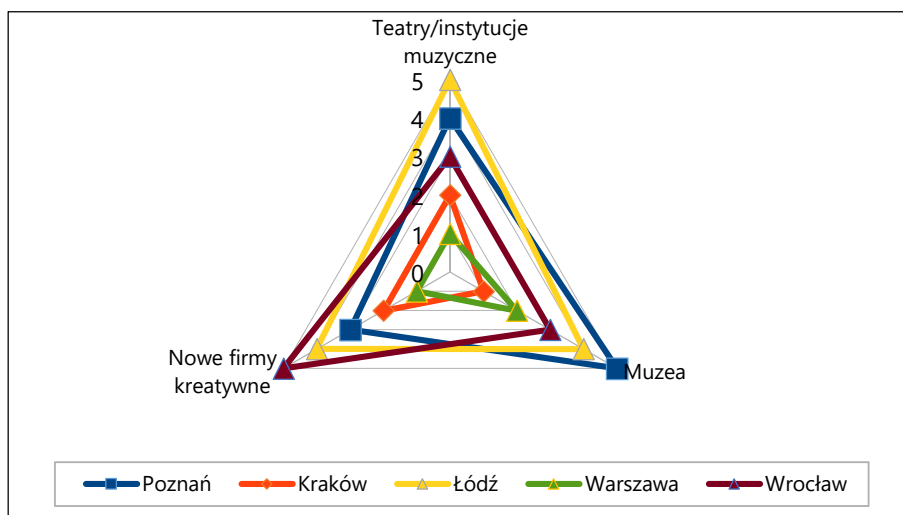
Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Metropolii Poznań w 2018 (2010=100)	105%
Dynamika frekwencji w teatrach i instytucjach muzycznych w 2018 (2010=100)	66%
Dynamika liczby zwiedzających muzea w 2018 (2010=100)	146%
Dynamika liczby międzynarodowych imprez sportowych w 2018 (2010=100)	111%
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w 2019 (2010=100)	9,2%
Dynamika liczby konferencji i kongresów w 2018 (2015=100)	119%

Źródło danych: GUS, PLOT, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców w 2018	712	931	685	1954	748
Zwiedzający muzea na 1000 mieszkańców w 2018	798	8473	834	6762	1672
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w % w 2019	9,2	10,0	9,1	10,6	8,8

Źródło danych: GUS

**Pozycja miast w benchmarkingu
dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Silna Metropolia”**

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Silna Metropolia” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wszystkie wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik rozwoju nowych firm sektorów kreatywnych się zwiększył. Ujemną dynamikę wykazuje jedynie frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych jednak dostępne źródła danych obejmują jedynie instytucje publiczne i nie obrazują w sposób pełnej oferty i poziomu uczestnictwa w kulturze wysokiej.

Poznań jest miastem – rdzeniem poznańskiego obszaru metropolitalnego. Liczne powiązania funkcjonalne z gminami ościennymi powodują, że w Poznaniu krzyżują się drogi mieszkańców miasta i gmin Metropolii pracujących, wypoczywających czy uczących się w mieście. Liczba mieszkańców Metropolii Poznań corocznie się zwiększa. Obszar ten przyciąga nowych mieszkańców zarówno z kraju jak i zza granicy, szczególnie z Ukrainy. Wg badań w Poznaniu i powiecie poznańskim przebywa tymczasowo do 100 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich pracuje tymczasowo.

Miasto Poznań współpracuje z Powiatem Poznańskim oraz sąsiednimi gminami w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Realizowane są wspólne projekty transportowe, turystyczne, społeczne, edukacyjne, inwestycyjne, planowania przestrzennego i promocyjne. Rozwija się wspólny projekt Poznańska Kolej Metropolitalna, która łączy Poznań z wielkopolskimi miejscowościami. Miasto buduje także swoją pozycję jako silnego ośrodka metropolitalnego w oparciu o współpracę z innymi samorządami i instytucjami regionalnymi i zagranicznymi. W ramach współpracy międzynarodowej, Poznań prowadził współpracę z 15

zagranicznymi miastami partnerskimi i hrabstwem Nottinghamshire oraz jest członkiem międzynarodowych organizacji i sieci współpracy miast i regionów.

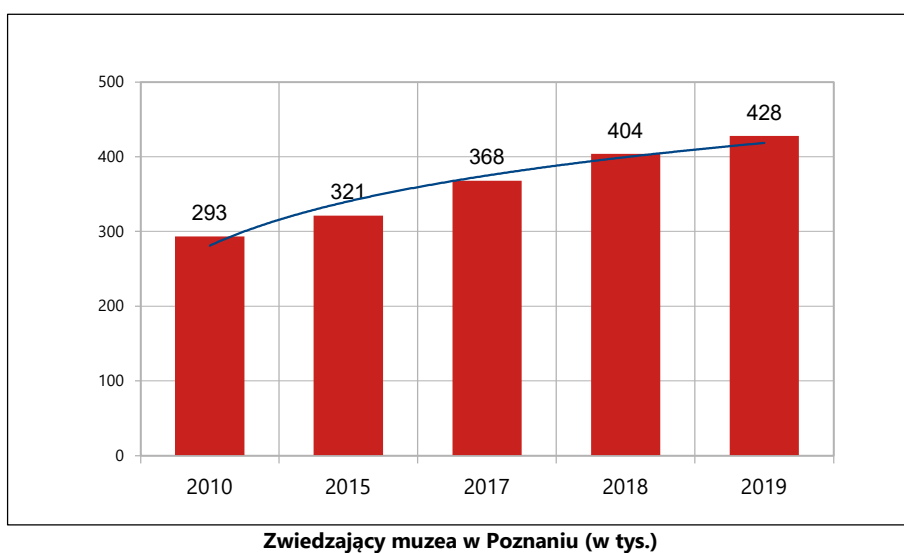
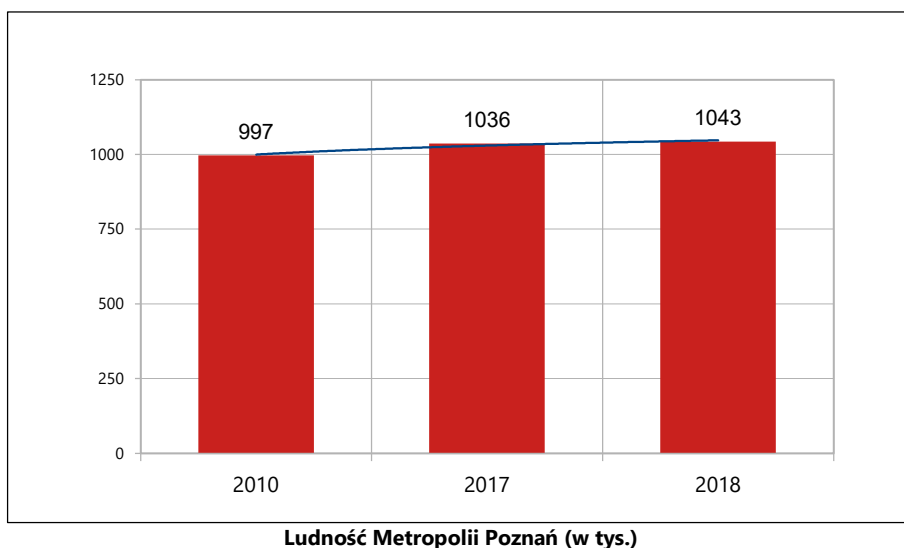
Poznań, jako jeden z największych ośrodków miejskich w kraju, pełni liczne funkcje metropolitalne. Jest centrum kulturalnym Metropolii, w którym w 2019 r. funkcjonowało 11 publicznych teatrów i instytucji muzycznych oraz 20 publicznych placówek muzealnych. Uwzględniając placówki prywatne i zakładowe, liczba placówek kulturalnych była 2-krotnie większa. Zwiększa się uczestnictwo w kulturze mierzone frekwencją w publicznych placówkach muzealnych, maleje natomiast frekwencja w publicznych teatrach i instytucjach muzycznych. Miasto jest miejscem organizacji dużych imprez sportowych, które przyciągają sportowców oraz kibiców z kraju i zza granicy.

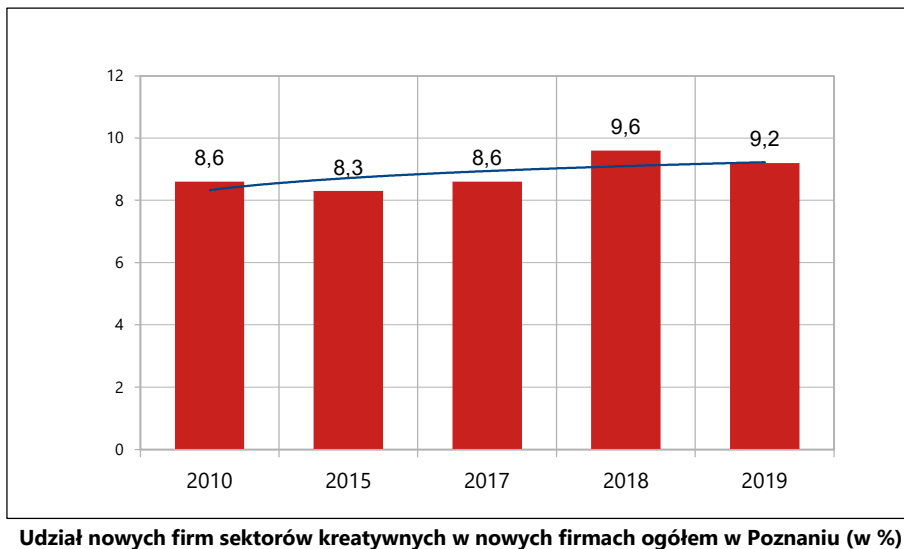
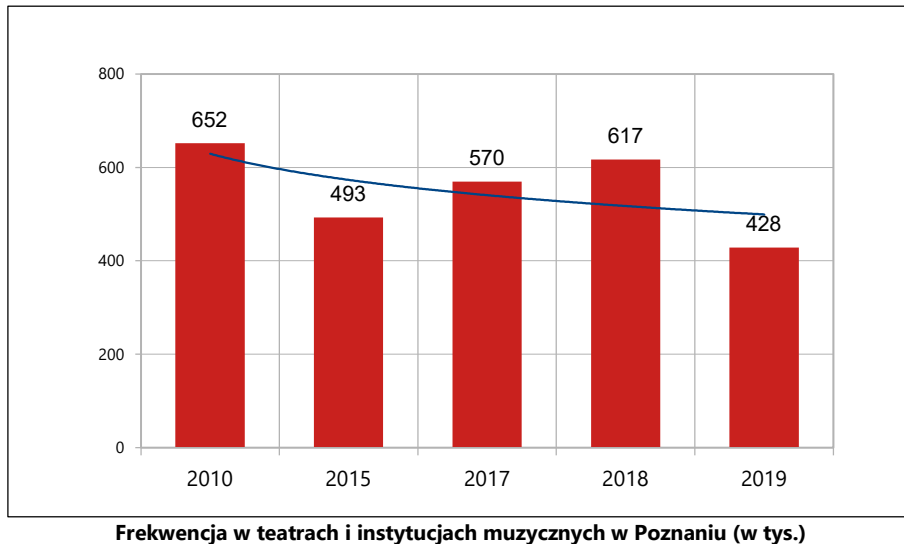
Poznań należy do najprężniej działających ośrodków przemysłu spotkań w Polsce. W mieście znajduje się ponad 130 obiektów z salami konferencyjnymi. Odbywa się w nich rocznie ponad 200 wydarzeń branży MICE dla różnych grup odbiorców.

Poszerzająca się oferta kulturalna, sportowa i turystyczna, jak również duże konferencje i kongresy przyciągają turystów z kraju i zza granicy. Wpływa to na rozwój bazy noclegowej i wzrost liczby turystów korzystających z obiektów noclegowych w mieście.

Akademickość miasta i silne środowisko naukowe powodują, że w Poznaniu rozwija się gospodarka oparta na wiedzy a potencjał kultury korzystnie wpływa na rozwój sektorów kreatywnych. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych 800 nowych firm sektorów kreatywnych.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto powinno nadal intensyfikować rozwój działań uatrakcyjnających ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów. Jednocześnie rosnąca liczba nowych firm sektorów kreatywnych potwierdza, że w Poznaniu dobrze rozwijają się silne lokalne środowiska kultury, nowych technologii i innowacji.

3. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość” ukierunkowany jest na rozwijanie w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki.

Poznań tradycyjnie kojarzony jest z oszczędnością, praktycznością, przedsiębiorczością i pracowitością mieszkańców oraz tradycjami akademickimi i targowymi. Miasto charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem wzrostu gospodarczego w skali kraju, wysoką aktywnością ekonomiczną i silnym lokalnym rynkiem pracy, który wymaga jednak uatrakcyjnienia oferty dla

wysokokwalifikowanych pracowników. Zróżnicowana gospodarka jest oparta na działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, charakteryzujących się elastycznością w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej, jednak w małym stopniu wykorzystującym nowoczesne rozwiązania innowacyjne. Duży potencjał środowiska akademickiego i naukowego jest szansą na rozwój firm innowacyjnych i sektorów kreatywnych, tworzących nowe produkty i usługi oraz atrakcyjne miejsca pracy.

Rozwój zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki w Poznaniu uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Rozwój lokalnych małych i średnich firm w kierunku innowacyjności
- Rozwój i wsparcie lokalnych centrów innowacji i biznesu
- Wspieranie i promocja lokalnych start-upów i sektorów kreatywnych
- Współpraca edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji
- Rozwój przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów
- Zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla Priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby pracujących w 2018 (2010=100)	108%
Dynamika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2019 (2010=100)	118%
Udział absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2018	36%
Udział studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem ³ w 2018	20,7%
Dynamika liczby wystawców na Międzynarodowych Targach Poznańskich w 2019 (2010=100)	86%

Źródło danych: GUS, MTP

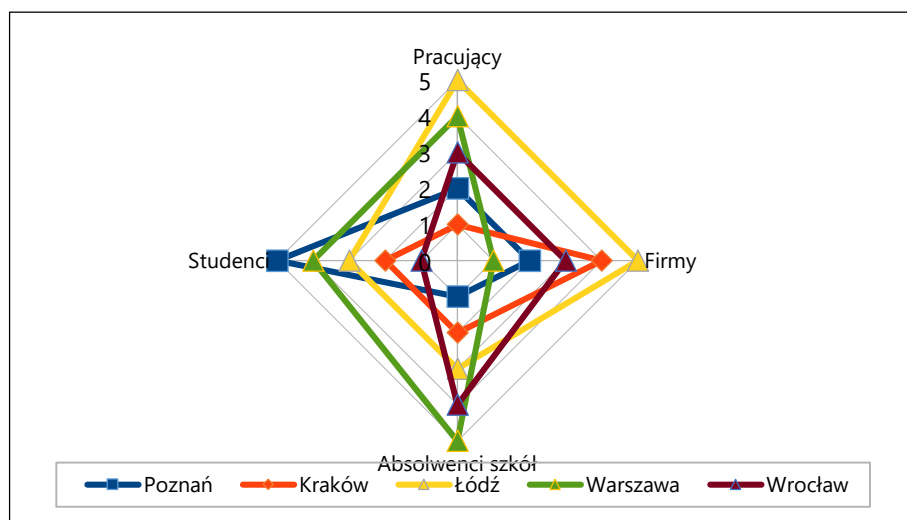
Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników Priorytetu „Nowoczesna Przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Pracujący na 1000 mieszkańców w 2018	461	459	369	405	438
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w 2019	208	182	135	244	191
Udział absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2018	36,0	35,8	32,2	29,4	31,8

3 Dane dla Wielkopolski.

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Udział studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w % w 2018	20,7	28,4	22,4	21,1	28,8

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik udziału absolwentów szkół zawodowych zwiększył się. Ujemną dynamikę wykazują: liczba wystawców targowych oraz liczba zameldowanych mieszkańców Śródmieścia. Jednak na obszarze tym zamieszkuje przynajmniej kilkudziesięcna grupa niezameldowanych osób spoza Poznania, które w mieście tymczasowo pracują lub studiują.

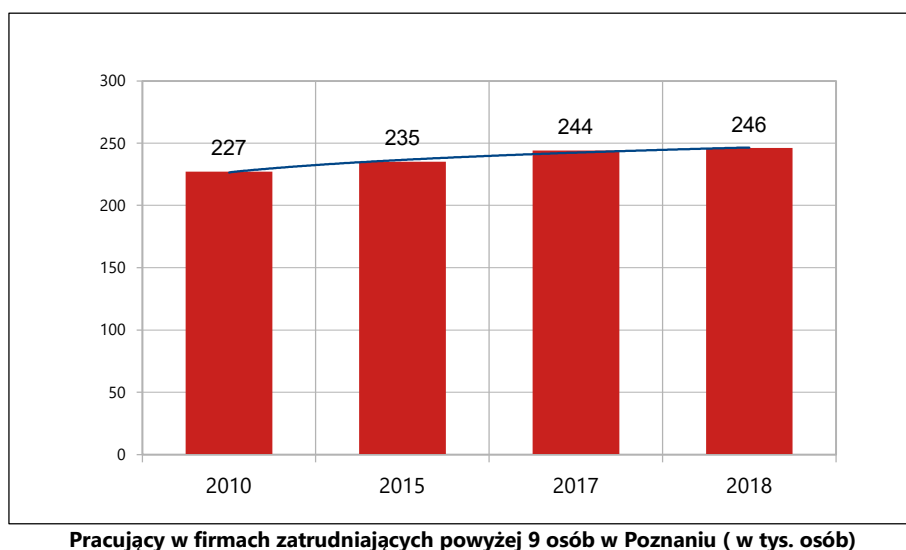
Poznań jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej tworząc korzystne warunki do zakładania i prowadzenia własnych firm. Przeważająca liczba poznańskich przedsiębiorców to mikro- i mali przedsiębiorcy (łącznie 92%). Ich elastyczność w dostosowywaniu się do warunków rynkowych powoduje, że lokalna gospodarka łatwiej znosi cykliczne wahania koniunktury. W grupie MSP rozwija się silne środowisko startupów oraz

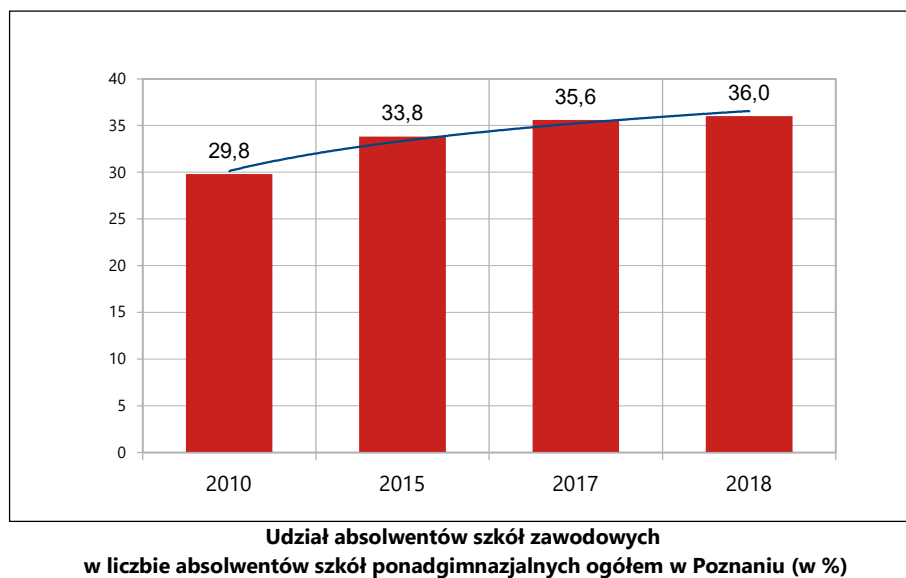
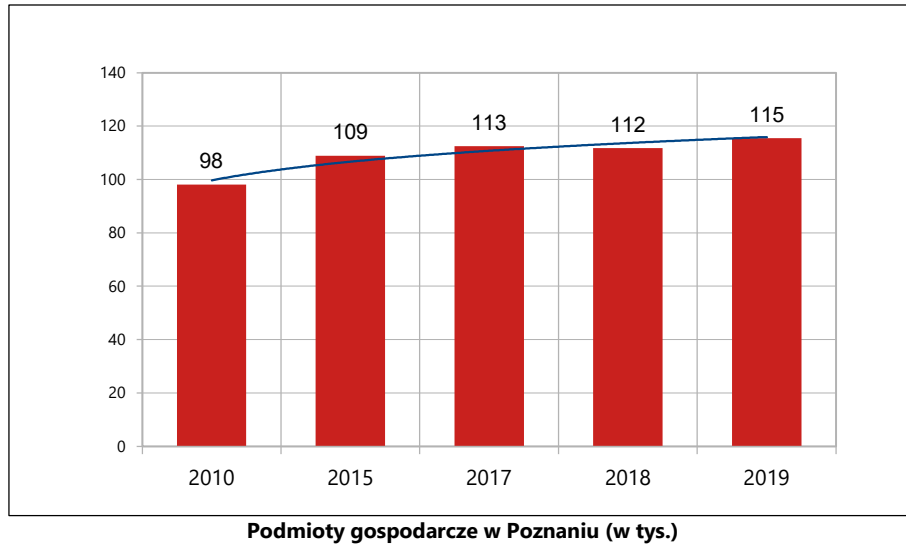
przemysł gier, platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych prawie 900 nowych firm sektorów kreatywnych. W ciągu ostatnich 10 lat dynamika zatrudnienia w sektorze technologicznym wzrosła o 64%. Coraz większy jest także kapitał zewnętrzny angażowany w gospodarkę miejską.

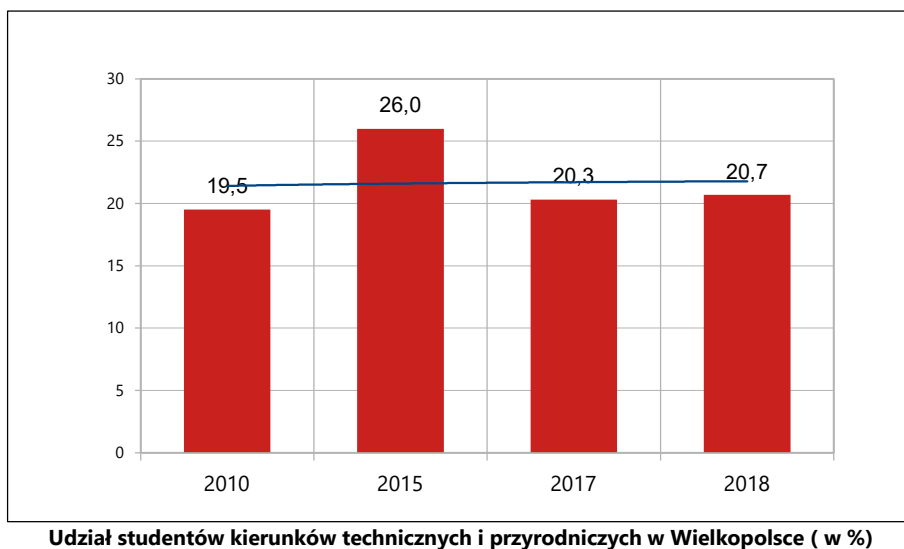
Liczba pracujących rośnie jednak lokalny rynek pracy wciąż poszukuje wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Największe zapotrzebowanie jest na specjalistów IT, inżynierów o specjalizacjach mechanicznych, elektrycznych i lądowych. Kierunkami, które zyskują na znaczeniu, są też: mikroelektronika czy nanotechnologia. W Poznaniu poszerza się oferta akademicka. Uruchamiane są nowe kierunki mające zachęcić młodzież do studiowania na poznańskich uczelniach.

Do kluczowych firm przemysłu spotkań należą Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o., które są własnością Miasta Poznania. Są największym organizatorem imprez i wydarzeń targowych w Europie Środkowo-Wschodniej oraz liderem wśród polskich wystawców, posiadając ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad jedną trzecią rynku wystawców. Działalność MTP jest ukierunkowana zarówno na współpracę z biznesem, jak i na ofertę dla społeczności lokalnej.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto – wraz z Warszawą – charakteryzuje się wysoką aktywnością ekonomiczną. Jest także liderem pod względem zainteresowania młodzieży szkolnej kształceniem zawodowym. Miasto powinno nadal rozwijać współpracę ze szkołami wyższymi poszerzając swoją ofertę dla studentów oraz wspierając działania uczelni w kierunku uatrakcyjnienia oferowanych kierunków technicznych i przyrodniczych.

4. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”

Priorytet „Zielone, mobilne miasto” ukierunkowany jest na uczynienie z Poznania „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport.

Zwarty, multicentryczny układ urbanistyczny miasta z klinami zieleni już dzisiaj czyni Poznań miastem zielonym, „kompaktowym i krótkich odległości”. Gęsta – w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce – sieć ulic nie rozwiązuje problemu zatłoczenia z powodu nadmiernego wykorzystywania indywidualnego transportu samochodowego. Alternatywą jest transport publiczny, rowerowy lub pieszy. Ruch samochodowy i nieefektywne niskoemisyjne źródła ogrzewania powodują zanieczyszczenie powietrza i obniżają jakość życia w mieście, tym bardziej, że tereny zieleni są nierównomiernie rozłożone na mapie miasta.

Rozwój „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni, w szczególności systemu klinowo-pierścieniowego oraz zabytkowych założeń zieleni
- Wykorzystanie potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych
- Zwiększenie atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta
- Uspokojenie ruchu samochodowego w mieście

- Rozwój ekomobilności
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost efektywności energetycznej
- Racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwanie
- Zapewnienie należytej czystości przestrzeni publicznej
- Rozwijanie form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla Priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Najczęściej wybierany środek transportu	Wartość
Zachowania komunikacyjne mieszkańców Poznania ⁴	
Samochód osobowy	48,8%
Transport zbiorowy	40%
Rower	6,6%
Pieszko	4,8%

Wskaźnik	Wartość
Wskaźnik motoryzacji w 2018	725
Klasyfikacja strefy pod względem poziomu emisji PM10 w 2019	C
Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w 2018 (2010=100)	1119%
Dostępność zagospodarowanych terenów zieleni dla mieszkańców w 2018	68%
Udział terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w 2018	3,8%
Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w 2018	0%
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła w 2018	42,43%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2018	89,06%

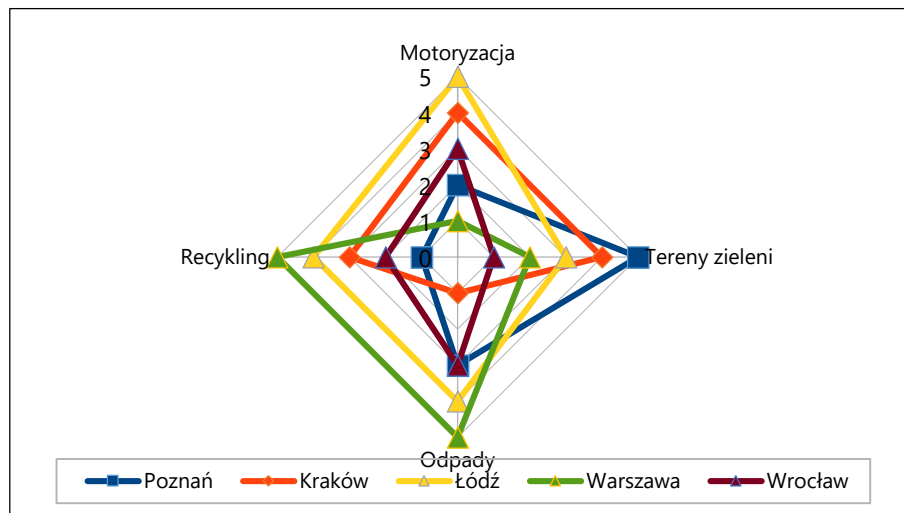
Źródło danych: GOAP, GUS, WIOŚ, UMP

4 bez zależności od dystansu od miejsca pracy/nauki

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Wskaźnik motoryzacji w 2018	725	639	578	750	690
Udział terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w % w 2019	3,8	5,5	5,7	6,4	7,0
Udział odpadów zebranych selektywnie w ilości odpadów ogółem w % w 2018	30,0	37,2	29,6	22,2	30,3
Udział zebranych selektywnie papieru, tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych w ilości odpadów ogółem w % w 2018	14,1	3,8	2,1	2,0	10,9

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla Priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Zielone, mobilne miasto” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie dostępności do terenów zieleni, gospodarki odpadami z systemem selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu, wykorzystania energii odnawialnej i alternatywnych środków transportu. Wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźniki poziomu recyklingu i biodegradacji odpadów spełniają przepisy prawa. Problemem jest rosnący wskaźnik motoryzacji powiązany z wciąż wysokim udziałem wykorzystywania indywidualnych pojazdów samochodowych jako podstawowego środka transportu w mieście.

Poznań należy do najbardziej zatłoczonych polskich dużych miast. Poziom motoryzacji jest wyższy jedynie w Warszawie. Prawie połowa mieszkańców przemieszcza się po mieście korzystając z własnego auta. Na wielkość ruchu samochodowego wpływają także codzienne dojazdy do miejsc pracy lub nauki osób mieszkających poza Poznaniem. Wysoki poziom motoryzacji powoduje konieczność budowy sieci parkingów typu Park&Ride, wprowadzanie stref ograniczonego ruchu oraz ograniczonego postoju.

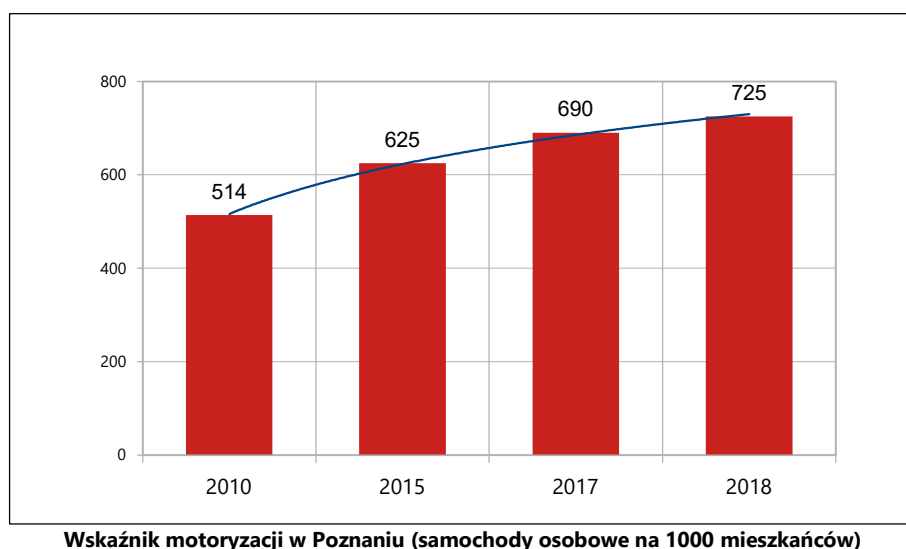
Oprócz samochodów prywatnych, mieszkańcy mogą korzystać z 8 komercyjnych sieci współdzielenia ekologicznych pojazdów silnikowych, w tym 4 sieci car-sharing, 2 sieci scooter-sharing i 2 sieci hulajnog-sharing. Rozwija się także infrastruktura dla pojazdów z napędem elektrycznym. Dynamicznie rozwija się system Poznański Rower Miejski, który stanowi alternatywę dla pojazdów samochodowych. Jako podstawowy środek transportu miejskiego jest promowany transport publiczny, z którego korzysta 40% mieszkańców.

Emisja spalin przez poruszające się po mieście pojazdy oraz wciąż duża liczba mieszkań opalanych węglem, przyczyniają się do zanieczyszczeń powietrza, z powodu których obszar aglomeracji poznańskiej zaklasyfikowano do najniższej klasy C pod względem poziomu emisji PM10 oraz benzo(a)pirenu. Poprawę tej sytuacji przynieść mogą działania systemowe, w ramach których promowany będzie transport nisko- i zeroemisyjny oraz oferowane mechanizmy wsparcia i promocji wymiany ogrzewania węglowego i podłączanie mieszkań do miejskiej sieci ciepłowniczej (program KAWKA BIS).

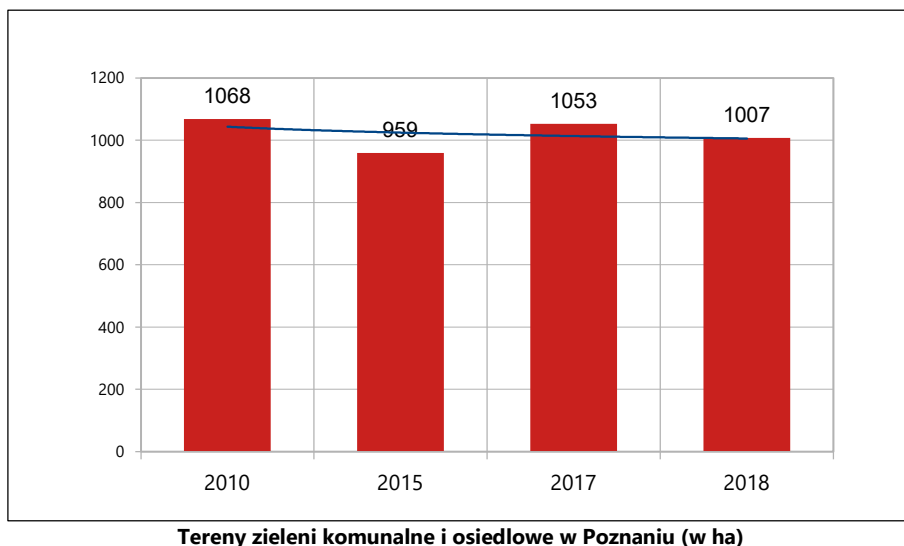
Jako korzystną należy uznać sytuację związaną z gospodarką odpadami. Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK) jest jednym z głównych elementów systemu gospodarowania odpadami zmieszanymi, zapewniając zrównoważony system przetwarzania odpadów. W 2019 r. dostarczono do spalania 210 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, z których wyprodukowano 323 tys. GJ energii cieplnej oraz 114 GWh energii elektrycznej. Spalarnia pozwala na ograniczenie składowania odpadów, ograniczając przy tym znacznie zapotrzebowanie na nowe składowiska miejskie. Dzięki działającej infrastrukturze (IPTOK,

biokompostownia), w Poznaniu jest osiągany poziom recyklingu odpadów wyższy od minimalnego wyznaczonego w przepisach obowiązujących samorządy⁵.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto posiada dobrze zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów i charakteryzuje się najwyższym poziomem recyklingu. Miasto powinno nadal wspierać rozwój alternatywnych środków transportu i udostępniać nowe miejskie otwarte tereny zieleni.

5 Zgodnie z przepisami prawa, gminy są zobowiązane do osiągnięcia do dnia 31 grudnia 2020 r. odpowiednich poziomów: odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w wysokości nie większej niż 35% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. (tendencja malejąca); recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo (tendencja rosnąca); recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów budowlanych i rozbiórkowych (innych niż niebezpieczne) w wysokości co najmniej 70% wagowo (tendencja rosnąca).

5. Priorytet: „Przyjazne osiedla”

Priorytet „Przyjazne osiedla” jest ukierunkowany na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter.

Poznań ma historycznie ukształtowany, szczególny układ przestrzenny z wieloma rynkami i lokalnymi centrami, unikatowymi przestrzeniami o różnorodnym charakterze, którym towarzyszy silna tożsamość lokalna. Niedobór dostępnych dla wszystkich mieszkańców zasobów mieszkaniowych o odpowiednim standardzie przyczynia się do odpływu stałych mieszkańców z Poznania.

Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Wzmocnienie relacji społecznych i poczucia tożsamości na poziomie osiedli
- Zapewnienie wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego
- Wspieranie rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych
- Wspieranie zróżnicowania przestrzennego miasta dla zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej
- Zapewnienie dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych
- Ochrona lokalnego rzemiosła, gastronomii, sklepów i punktów usługowych

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla Priorytetu „Przyjazne osiedla”

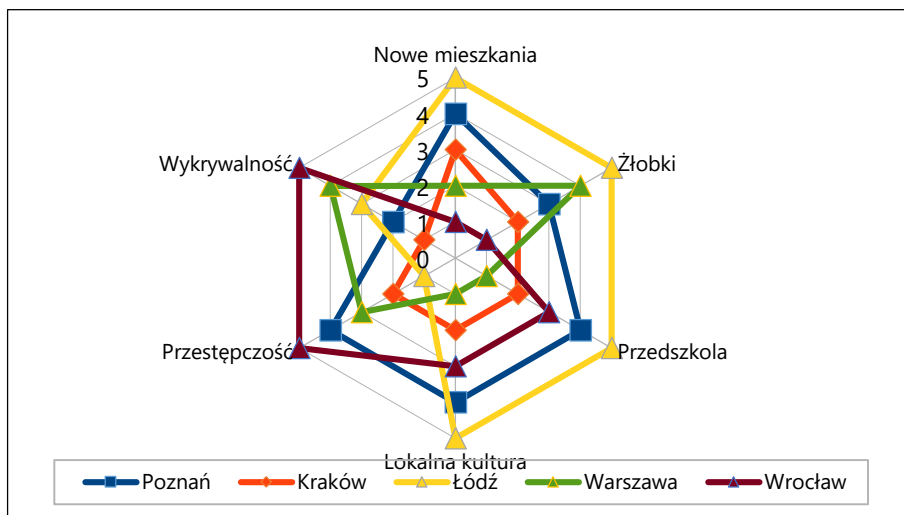
Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Śródmieścia w 2019 (2010=100)	88%
Dynamika liczby oddanych do użytku mieszkań komunalnych i społeczno-czynszowych w 2019 (2010=100)	1339%
Udział liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2018	21,1%
Udział liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2018	97,7%
Dynamika liczby uczestników imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury w 2018 (2011=100)	212%
Dynamika nakładów na zadania Rad Osiedli finansowane z budżetu Miasta w 2019 (2014=100)	145%
Wskaźnik przestępczości w 2018	29

Źródło danych: GUS, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Przyjazne osiedla”⁶

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku na 10 tys. mieszkańców	75	125	41	132	148
Udział liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w %	21,1	26,2	17,2	19,0	28,0
Udział liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w %	97,7	102,3	96,1	104,0	98,7
Uczestnicy imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury na 1000 mieszkańców	793	1086	354	1224	1013
Wskaźnik przestępczości	29	23	22	26	31
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w %	53,7	59,4	49,9	49,4	46,0

Źródło danych: GUS

**Pozycja miast w benchmarkingu
dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Przyjazne osiedla”**

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Przyjazne osiedla” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie mieszkalnictwa, usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego. Wszystkie wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik przestępczości zmniejszył się. Ujemną dynamikę wykazuje jedynie liczba zameldowanych mieszkańców Śródmieścia, jednak na obszarze tym zamieszkuje przynajmniej kilkutysięczna grupa niezameldowanych osób spoza Poznania, które w mieście tymczasowo pracują lub studiują.

W Poznaniu funkcjonują 42 jednostki pomocnicze Miasta – osiedla. Obszar 5 osiedli: Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródka-Komandoria-Zawady, Stare Miasto, św. Łazarz, Wilda stanowi strefę centralną – Śródmieście, z największą koncentracją funkcji metropolitalnych i miastotwórczych. Ta część jest także najbardziej zaludnionym obszarem miasta. Realizacja w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji kompleksowego Programu dla Śródmieścia powoduje, że wyhamowuje trend spadkowy liczby zameldowanych na pobyt stały lub czasowy mieszkańców tego obszaru jednak dynamika jest wciąż ujemna. W ramach otrzymywanych z budżetu Miasta środków finansowych, rady osiedli realizują działania mające na celu polepszenie warunków życia mieszkańców. W 2019 r. największe nakłady rady przeznaczyły na drogi, chodniki, infrastrukturę rowerową, oświatę oraz tereny zieleni. Projekty zmian w lokalnym otoczeniu oraz wspólnej przestrzeni publicznej są także inicjowane przez mieszkańców. Społeczne projekty są finansowane w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, Centrów Inicjatyw Lokalnych, miejskich konkursów małych grantów. Nowe formy zagospodarowania przestrzeni miejskiej powodują, że mieszkańcy osiedli coraz częściej uczestniczą w wydarzeniach lokalnych

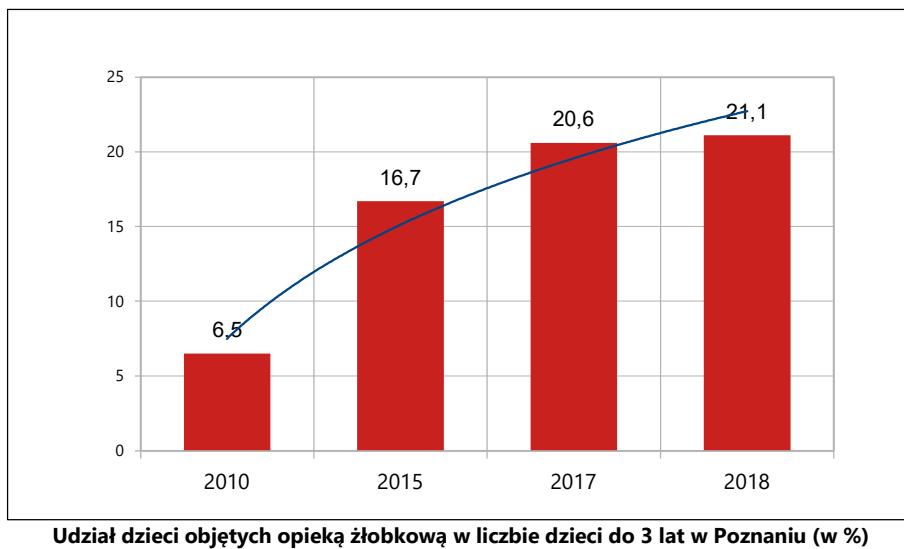
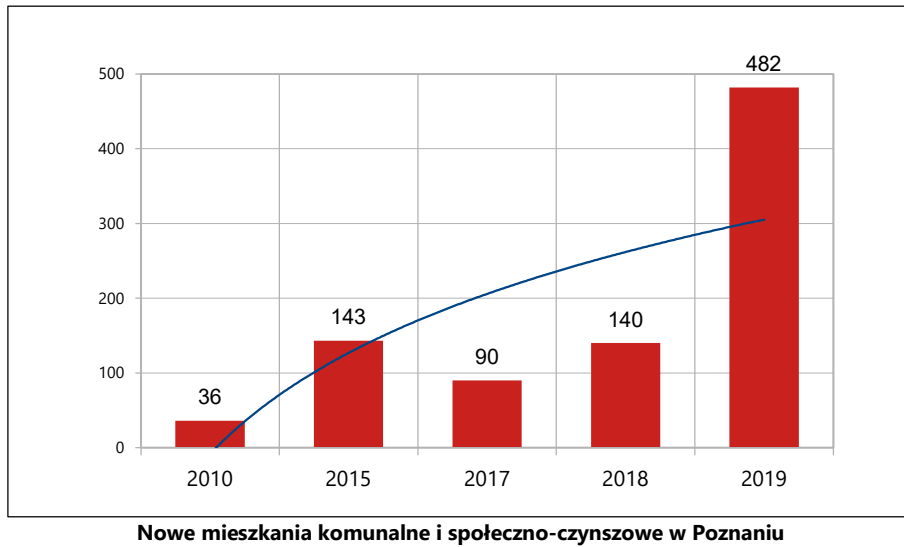
i angażują się w działania na rzecz lokalnej społeczności oraz uczestniczą w lokalnych wydarzeniach i imprezach.

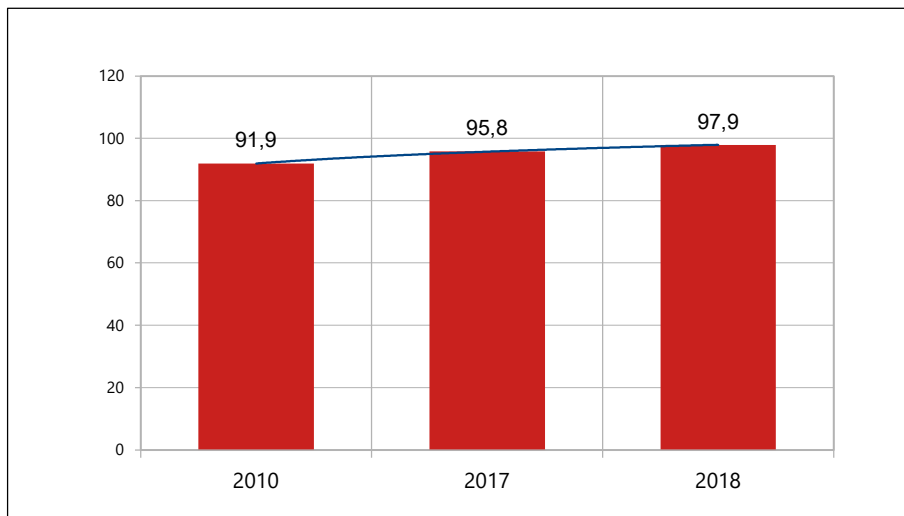
Zwiększa się liczba budowanych mieszkań. Duży program budowy mieszkań komunalnych i socjalnych realizuje Miasto. Realizowany jest także miejski program budowy mieszkań społeczno-czynszowych, z których część jest przeznaczona na realizację miejskiego programu „Mieszkanie z wynajmem z dojściem do własności”.

Zwiększa się liczba dzieci korzystających z różnych form opieki żłobkowej i przedszkolnej. Zgodnie z normami unijnymi docelowy poziom wskaźników udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową i liczby dzieci objętych opieką przedszkolną ma wynosić w 2030 r. odpowiednio 30% i 100%. Udział ten w Poznaniu systematycznie rośnie. Miasto jest zobowiązane zapewnić miejsca opieki dla wszystkich dzieci dlatego też, oprócz rozbudowy własnej bazy, dofinansowuje miejsca dla dzieci w placówkach komercyjnych.

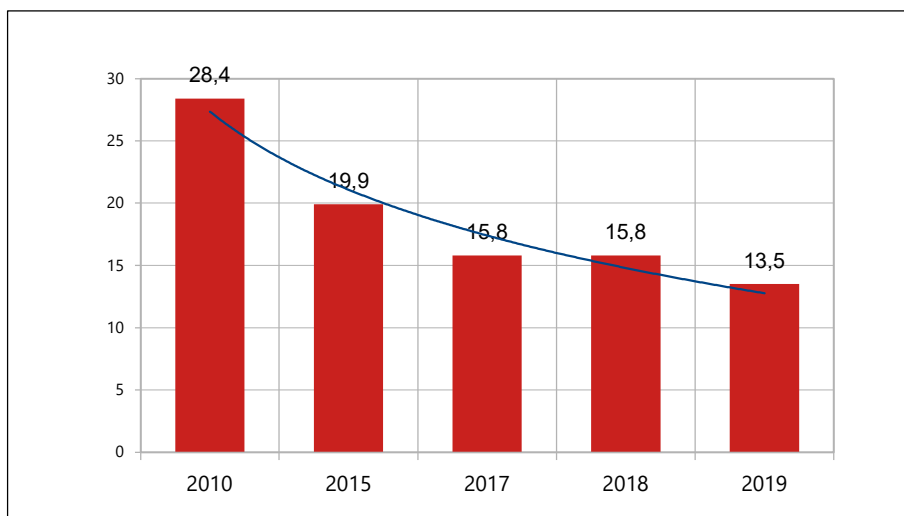
Zmniejszająca się liczba stwierdzonych przestępstw przy wysokim wskaźniku wykrywalności potwierdza, że polepsza się poziom bezpieczeństwa publicznego. Wśród stwierdzonych przestępstwa nadal jednak najwięcej jest przestępstw o charakterze kryminalnym, które najbardziej wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno wspierać rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz oferty lokalnych ośrodków kultury. Ważne jest także tworzenie warunków do rozwoju oferty nowego budownictwa mieszkaniowego. Poznań – wraz z Warszawą - charakteryzują się wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw jednak nadal potrzebne są działania ukierunkowane na ciągłe zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

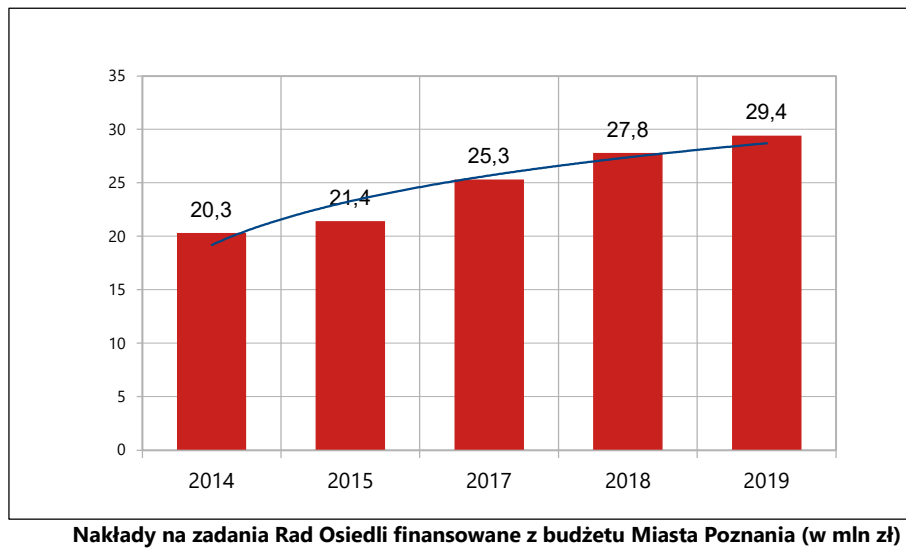
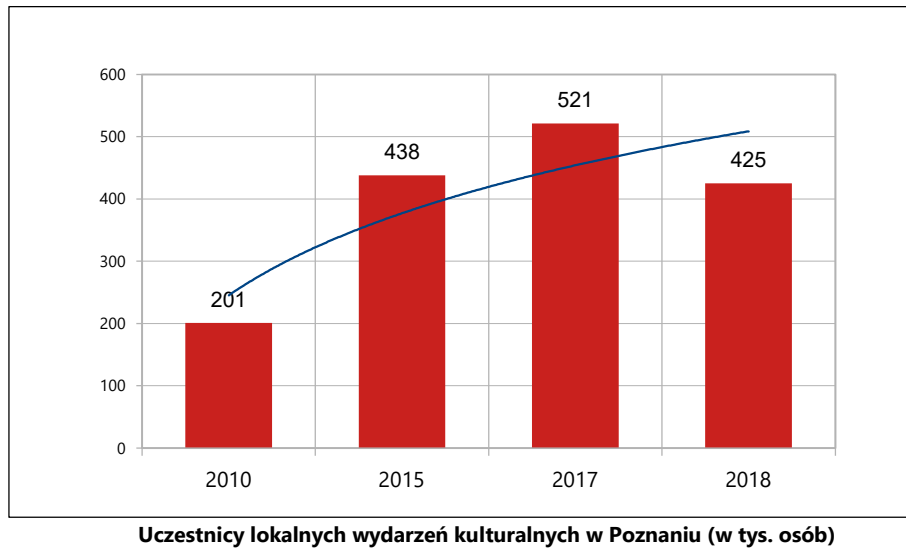

Udział dzieci w wieku 3 do 6 lat objętych opieką przedszkolną w liczbie dzieci w tym wieku w Poznaniu (w %)

Przestępstwa stwierdzone w Poznaniu (w tys.)

6. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny” ukierunkowany jest na tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta.

Wysoki kapitał społeczny opiera się na dużej aktywności instytucjonalnej organizacji pozarządowych i społecznych, radach osiedli, najsilniejszych w Polsce ruchach miejskich oraz niesformalizowanych inicjatywach społecznościowych. Coraz bardziej przyjazna i dostępna przestrzeń publiczna sprzyja dialogowi społecznemu. Jednak wciąż osoby z grup problemowych, o trudnej sytuacji życiowej nie włączają się do współdecydowania o rozwoju miasta.

Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- Miasto przyjazne rodzinom i seniorom
- Budowanie szerokiej integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem
- Zwiększenie współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta
- Wspieranie działań kulturalnych i sportowych na rzecz rozwoju społecznego
- Kształtowanie zachowań prozdrowotnych mieszkańców Poznania
- Unowocześnienie oraz zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług publicznych
- Usprawnienie systemu komunikacji z mieszkańcami
- Wspieranie organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla Priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

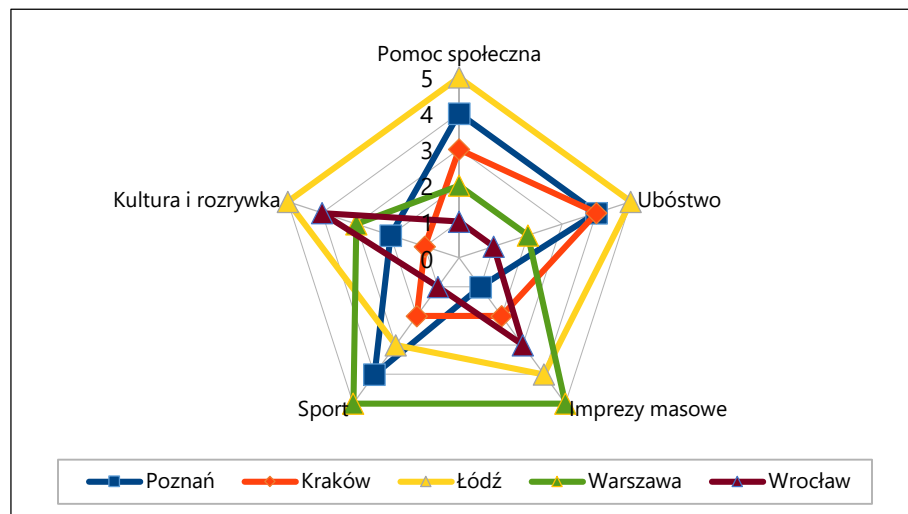
Wskaźnik	Wartość
Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w 2019	1,7%
Dynamika liczby imprez masowych w 2019 (2012=100)	247%
Dynamika liczby konsultacji społecznych w 2018 (2010=100)	156%
Dynamika liczby projektów organizacji pozarządowych uzyskujących dofinansowanie z budżetu Miasta w 2018 (2010 = 100)	128%
Dynamika liczby e-usług administracji lokalnej w 2019 (2017=100)	196%

Źródło danych: GUS, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”⁷

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Beneficjenci pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	366	268	496	223	149
Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w %	1,7	1,2	3,7	1,1	0,9
Imprezy masowe na 100 tys. mieszkańców	40	34	27	19	33
Uczestnicy sportowych imprez masowych na 1000 mieszkańców	1049	1249	1090	721	1385
Uczestnicy artystyczno-rozrywkowych imprez masowych na 1000 mieszkańców	833	982	538	783	546

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych Priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

7 Dane za 2018.

Analiza

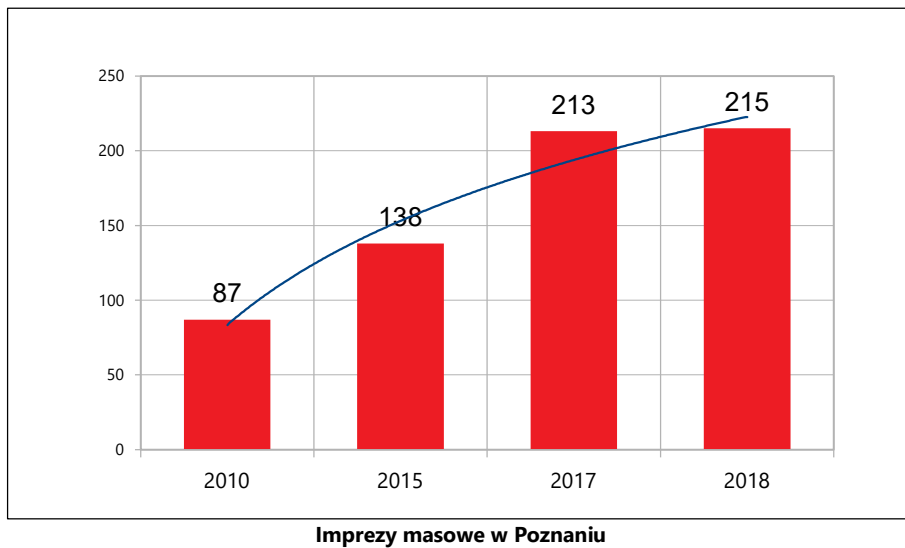
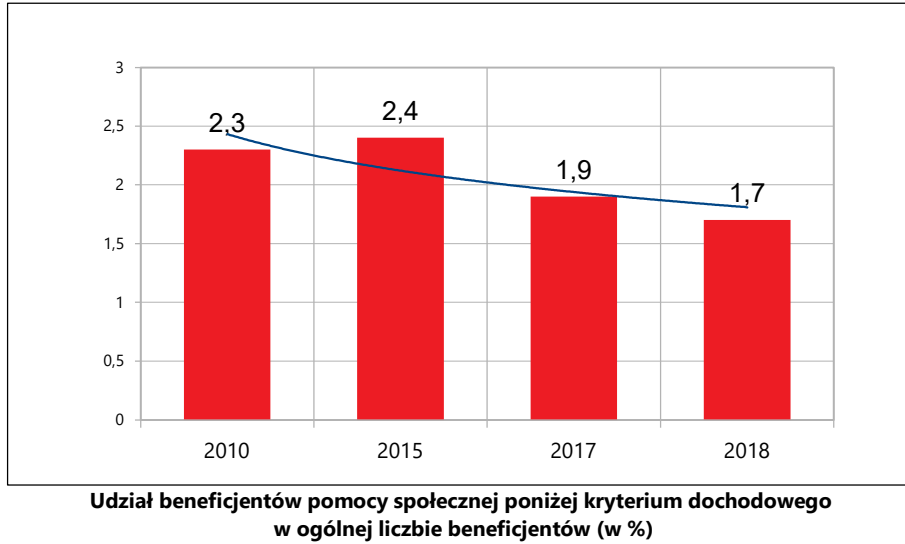
Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wszystkie wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a powiązany z wykluczeniem społecznym wskaźnik ubóstwa zmniejszył się.

Poznań charakteryzuje się najwyższym w Polsce (po Warszawie) poziomem kapitału ludzkiego i społecznego, który charakteryzuje jakość, zasięg i cel relacji społecznych. Wysoki poziom kapitału społecznego pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy miasta oraz jakość życia mieszkańców sprzyja aktywności organizacji pozarządowych (NGOs), fundacji i stowarzyszeń zakładanych przez mieszkańców, którzy pragną udzielać się na rzecz i w życiu miasta. Wiele z nich realizuje zadania własne samorządu w ramach uzyskanych dotacji i grantów. NGOs aktywnie współpracują z Miastem przy realizacji zadań publicznych ukierunkowanych na społeczność lokalną oraz należą do miejskich zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym: Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Rada Seniorów, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Rodziny Dużej, Młodzieżowa Rada Konsultacyjna przy Prezydencie Miasta Poznania oraz komisje dialogu obywatelskiego.

Mieszkańcy, poza udzielaniem się w organizacjach społecznych, uczestniczą także we współdecydowaniu o mieście poprzez udział w formie tradycyjnej lub internetowej w konsultacjach społecznych poświęconych różnym aspektom funkcjonowania miasta. Dla usprawnienia kanałów komunikacji oraz załatwiania spraw urzędowych funkcjonują serwisy informacyjne: Miejski Informator Multimedialny i Biuletyn Informacji Publicznej, udostępniające także e-usługi miejskie. Mieszkańcy mają do dyspozycji następujące cyfrowe rozwiązania: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, skrzynka na ePUAP, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC. Miasto oferowało również możliwość skorzystania z SMS-owego systemu informowania o zagrożeniach. Miejski system otwartego dostępu do informacji i danych miasta obejmuje miejskie API, serwis internetowy BaDaM Poznań, System Informacji Przestrzennej z Modelem 3D Miasta Poznania.

W pracy administracji lokalnej są wprowadzane nowe rozwiązania zapewniające lepszy kontakt ze wszystkimi grupami mieszkańców. Miasto wspiera i uaktywnia także grupy społeczne z wykluczeniami oraz rodziny z dziećmi. Wspólnotowość jest także budowana przez różne działania integracyjne. Funkcję taką pełnią także organizowane w mieście imprezy masowe o charakterze sportowym oraz kulturalno-rozrywkowym.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal wspierać działania ukierunkowane na uaktywnianie i włączanie społecznie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz wspierać grupę osób dotkniętych ubóstwem. Poznań jest liderem pod względem organizowanych imprez masowych, a największym zainteresowaniem uczestników cieszą się masowe imprezy sportowe.

II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych

W ramach wdrażania priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ realizowane są zadania kluczowe obejmujące przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne. **Strategia określa 55 zadań kluczowych.** W ich realizację są lub będą zaangażowane różne podmioty i jednostki. Efekty ich działań mają i będą miały znaczący wpływ na wdrażanie Strategii. Pomimo, iż zadania kluczowe zostały przyporządkowane do poszczególnych priorytetów strategicznych, ich realizacja – podobnie jak wszystkich przedsięwzięć wynikających ze Strategii – wpływa na poziom wdrażania wszystkich priorytetów. Wynika to z oparcia Strategii na systemie poczwórnej helisy obejmującej wzajemnie powiązane ze sobą społeczność lokalną, biznes, naukę i administrację publiczną.

1. Priorytet: „Silna Metropolia”

W ramach priorytetu przewiduje się rozwój funkcji metropolitalnych Poznania przy uwzględnieniu procesu metropolizacji w aspekcie przestrzennym, funkcjonalnym i sieciowym. Proces ten wpływa na sąsiadującą przestrzeń obszaru metropolitalnego (która stanowiąc zaplecze miasta, przejmuje część jego funkcji) oraz na cały region. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania mające na celu rozwój funkcji biznesowych, akademickich, targowych, turystycznych, konferencyjnych, kulturalnych, sportowych Poznania i coraz lepszą rozpoznawalność Poznania w skali globalnej. Jednocześnie rozwijana jest współpraca z regionem i gminami Metropolii Poznań oraz wykorzystywane są możliwości jakie daje współpraca międzynarodowa.

Proces metropolizacji jest związany z rozbudową powiązań transportowych. Poznań należy do miast o dużej krajowej i międzynarodowej dostępności transportowej, jest miastem – węzłem łączącym różne środki transportu i platformy multimodalne, leżącym na skrzyżowaniu dwóch korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Bałtyk-Adriatyk i Morze Północne-Bałtyk. Pozwala to na rozwój dostępności międzynarodowej, a w skali lokalnej, także na rozwój zrównoważonego transportu w mieście i gminach sąsiednich oraz budowę brakujących odcinków tzw. „ostatniej mili” z wykorzystaniem unijnego instrumentu finansowego CEF.

W 2019 r. w ramach zadań kluczowych kontynuowano **rozbudowę infrastruktury portu lotniczego Poznań – Ławica**, który dynamicznie rozwija siatkę połączeń i usług dla pasażerów. Obsługa przez Port Lotniczy Poznań-Ławica w 2018 r. rekordowej liczby 2,48 mln pasażerów potwierdziło możliwości rozwojowe lotniska, a tym samym spowodowało konieczność dostosowania infrastruktury do rosnącego ruchu pasażerskiego. W celu zapewnienia sprawnej i komfortowej obsługi pasażerów w 2019 r.: rozbudowano stanowiska odpraw pasażerskich – ich liczba wzrosła z 22 do 26 (docelowo ma ich być 36), rozbudowano stanowiska kontroli paszportowej w hali odlotów dla pasażerów udających się do strefy Non-Schengen o 4 nowe, zwiększono liczbę bramek kontroli kart pokładowych, zmodernizowano toalety w hali przylotów. Na terenach lotniska trwa budowa trzygwiazdkowego hotelu Mox by Marriott ze 120 pokojami. Parking hotelu będzie zintegrowany z parkingiem lotniskowym, a bezpośrednio sąsiedztwo ma przyciągnąć pasażerów, zwłaszcza tych biznesowych. Wśród inwestycji

komercyjnych znalazła się też budowa drogi łączącej salon samochodowy ze stacją paliw, równoległej do ul. Bukowskiej. Nowe rozwiązania wspomagają także przewoźników. Ze względu na przekroczenie progu 2 mln pasażerów w 2018 r. - było ich prawie 2,5 mln - władze portu musiały zapewnić alternatywnego dostawcę paliwa. Do tej pory od ponad 20 lat był to Orlen Aviaton, a teraz dołączył do niego Lotos-Air BP. Od niedawna na lotniku funkcjonuje nowoczesny system naprowadzania samolotów do lądowania ILS II kategorii, który obecnie oczekuje na oficjalną certyfikację urządzeń. Dzięki temu pilotom będzie łatwiej wylądować nawet w trudnych warunkach pogodowych, poprawią się warunki operacyjne, a samo lotnisko dorówna do międzynarodowego standardu. W dalszych planach na jednym z pasów ma zostać uruchomiony system ILS I kategorii. W 2019 r. Zgromadzenie Wspólników Spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica podjęło decyzję o jej dokapitalizowaniu kwotą 47 mln zł. Miasto Poznań na dokapitalizowanie Spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o. o. wydatkowało 17,4 mln zł. Przekazane w ramach dokapitalizowania środki finansowe pozwolą zmodernizować terminal, drogę startową oraz drogi kołowania poznańskiego lotniska. Część funduszy zostanie przekazana na inwestycje mające poprawić bezpieczeństwo pasażerów. Władze portu szykują się do wymiany urządzeń skanujących bagaże w celu wykrycia materiałów wybuchowych. Dotychczas były to rentgeny, a - zgodnie z unijnym rozporządzeniem - zostaną one zastąpione przez tomografy komputerowe, które nie będą już wymagały obsługi załogi.

Dostępność transportowa Metropolii Poznań zwiększyła się po uruchomieniu w 2018 r. **Poznańskiej Kolei Metropolitalnej** (PKM). Miasto Poznań partycypuje w PKM poprzez dofinansowanie połączeń oraz realizację miejskich inwestycji infrastrukturalnych. W ramach projektu budowy zintegrowanych węzłów przesiadkowych kontynuowano prace nad przygotowaniem dokumentacji projektowej na utworzenie węzłów „Grunwaldzka” (projekt realizowany wraz z gminą Komorniki, przy stacji kolejowej Poznań Junikowo) oraz „Strzeszyn” (przy stacji kolejowej Poznań Strzeszyn). Wspierano projekty mające na celu lepsze połączenia kolejowe z innymi miejscowościami. W 2019 r. podpisane zostały kolejne porozumienia dotyczące wydłużenia połączeń PKM. W efekcie w 2019 r. lub na przełomie 2019/2020 uruchomione zostały połączenia z Poznania Głównego do Kostrzyna Wlkp., Wrześni, Gniezna i Rogoźna Wlkp. Na rozwój PKM mają także wpływ inwestycje realizowane przez publicznych operatorów kolejowych. W 2019 r. kontynuowane były modernizacje linii Poznań – Szczecin oraz Poznań – Piła. Miasto Poznań podjęło współpracę z przedstawicielami PKP w ramach projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami – etap III” w sprawie współpracy przy budowie skrzyżowań bezkolizyjnych z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Gołęcińskiej oraz w ciągu ul. Lutyckiej w Poznaniu. Miasto zapewniło sobie wpływ na sposób realizacji zadania pn. „Budowa trzeciego toru na odcinku Poznań Główny – Poznań Wschód” podpisując wspólnie z Województwem Wielkopolskim stosowną umowę z PKP PLK S.A. Ostatecznie PKP w 2019 r. zaakceptowało wybór wariantu polegającego na dobudowie dwóch dodatkowych torów na odcinku pomiędzy stacjami Poznań Główny a Poznań Wschód, co znacznie usprawni ruch kolejowy na obszarze Metropolii Poznań. Trwały uzgodnienia warunków i możliwości dostosowania kolejowej obwodnicy towarowej dla ruchu pasażerskiego oraz innych elementów opracowywanego przez PKP Wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego w tym np. likwidacji kolizji drogowo-kolejowych, usprawnienia funkcjonowania obsługi pasażerskiej czy przywrócenia funkcji „starego” Dworca Głównego PKP oraz jego otoczenia.

W ramach zadań kluczowych w 2019 r. kontynuowano rozbudowę układu transportowego miasta o znaczeniu ponadlokalnym, ważnego dla rozwoju wszystkich gmin Metropolii Poznań. W 2019 r. realizowano prace na drodze krajowej nr 92 (przebudowa Mostu Lecha) oraz projektowe dla zadań: budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Lutyckiej i w ciągu ul. Gołęcińskiej. Trwały przygotowania do rozbudowy układu transportowego wokół węzła Rondo Rataje. Kontynuowano integrację systemów transportowych we wszystkich gminach Metropolii. Ważnym zadaniem w skali Metropolii Poznań jest zagospodarowanie centralnego i perspektywicznego obszaru rozwojowego Poznania - tzw. "Wolnych Torów". Teren ten ma stać się ważnym centrum usługowo-mieszkalno-transportowym Poznania i Metropolii.

Istotną rolę w rozwoju funkcji metropolitalnych odgrywa **kultura i dziedzictwo historyczno-kulturowe**. W ramach zadań kluczowych w 2019 r. trwały prace nad realizacją projektów „Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa Kulturowego”, „Tu się wszystko zaczęło” - ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. Kontynuowano prace projektowe i przygotowawcze do utworzenia muzeum Centrum Szyfrów „Enigma” w dawnym budynku Uniwersytetu im. A. Mickiewicza przy ul. Święty Marcin. Funkcję promocyjną i informacyjną dla realizowanej inwestycji „Centrum Szyfrów” pełni pawilon multimedialny „Pogromcy Enigmy” usytuowany przed CK Zamek. Wnętrze pawilonu to interaktywna wystawa upamiętniająca poznańskich kryptologów, którzy rozszyfrowali kod niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma.

W 2019 r. realizowane były prace koncepcyjne i przygotowawcze do budowy siedzib dla Nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 w Poznaniu oraz Teatru Muzycznego. Wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów.

Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „**Parku Kulturowego Stare Miasto**”, w tym związanych z kampanią informacyjno-promocyjną „Jak legalnie umieścić szyld na budynku w parku kulturowym”. Miasto doceniło przedsiębiorców wyróżniających się w swoich działaniach reklamowych zgodnością z zasadami uchwały, wysoką dbałością o estetykę elewacji, aranżacji witryny oraz otoczenia lokalu – wręczając certyfikaty wzór dobrych praktyk. Na podsumowanie pierwszego pół roku obowiązywania zasad uchwały o Parku Kulturowym została zorganizowana wystawa zdjęć **Na Wolnym**, dziedzińcu UMP przy placu Kolegiackim.

Szeroki program rozwoju tzw. **przemysłu czasu wolnego** realizuje miejska spółka Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. Zakłada on, że Miasto Poznań będzie koordynować rozwój międzynarodowych wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i targowych, wspierać międzynarodowe przedsięwzięcia biznesowe oraz tworzyć płaszczyznę do efektywnej współpracy nauki i biznesu. W ramach polepszenia warunków organizacji dużych imprez targowych, kontynuowane są prace nad rozbudową oferty parkingowej dla uczestników imprez oraz zwiększeniem powierzchni wystawienniczej. MTP poszerzają ofertę imprez i wydarzeń targowych. W 2019 r. zorganizowano 9 nowych wydarzeń targowych, w tym w Poznaniu: XXXVI Olimpiadę Gołębi Poczтовых FCI oraz największe w Polsce Targi Gołębi Pocztowych i Akcesoriów, targi paliw alternatywnych Alternative Fuels Technology, Bike Show, Targi EKO FLOTA. Połączenie sił w zakresie organizacji targów w postaci zaplecza MTP oraz

merytorycznej wiedzy Menadżera Floty, pozwoliło na zorganizowanie profesjonalnych targów motoryzacyjnych nastawionych na klienta biznesowego. W Poznaniu na Targach EKO FLOTA podziwiać można było, oprócz samochodów, kompletne rozwiązania wspomagające motoryzację ekologiczną, a więc stacje ładowania wraz z systemami informatycznymi do ich obsługi, a także zaawansowane instalacje gazu LPG. Oferta Międzynarodowych Targów Poznańskich w 2019 r. była wzbogacona o 8 konferencji i kongresów organizowanych przez spółkę. Część z nich towarzyszyła wydarzeniom targowym takim jak Budma - Forum Build4Future oraz Forum D&A, Gardenia - Kongres Liderów Branży Ogrodniczej KLBO, Poznań Motor Show - Kongres MOVE. Pozostała część organizowana była niezależnie, tak jak Golden Marketing Conference. Spośród najważniejszych konferencji należy wymienić GMC Poznań – ze specjalnym udziałem najwybitniejszego światowego ekonomisty – prof. Michaela E. Portera oraz Kongres MOVE – International Mobility Congress. Interesującym wydarzeniem w dziedzinie elektromobilności był Kongres MOVE, podczas którego eksperci i praktycy rynku omawiają wiodące trendy w branży, kreują debatę, prognozują kierunki rozwoju, przedstawiają najlepsze rozwiązania. Poznań Motor Show, będące największymi targami motoryzacyjnymi w Polsce i czwartymi pod względem wielkości w Europie były do tego doskonałą okazją. Do udziału w Kongresie zaproszeni zostali liderzy i ambasadorzy nowej mobilności

Miasto Poznań przekazało MTP miejską halę widowiskowo-sportową „Arena”. Pozwoli to na modernizację obiektu ze środków spółki i organizację dużych imprez międzynarodowych. W 2019 r. przygotowany został projekt budowlany modernizacji HWS Arena.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Silna Metropolia”

Kluczowe zadania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu		Lata planowanej realizacji			Etap/ zaawansowanie
Nazwa zadania	Koordynator	2020	2025	2030	
Rozbudowa systemu kolei metropolitalnej wraz z węzłami przesiadkowymi i przystankami kolejowymi	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie, PKP Polskie Linie Kolejowe, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	X	X	X	Partycypacja Miasta w projekcie, uruchomienie połączeń z Poznania do Kostrzyna Wlkp., Wrześni, Gniezna i Rogoźna Wlkp.
Zagospodarowanie obszaru Wolnych Torów	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Etap uzgodnień, przygotowanie koncepcji zagospodarowania
Budowa nowych siedzib Teatru Muzycznego i Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X	X		Wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów.

					Trwają prace projektowe
Utworzenie Centrum Szyfrów/ Muzeum/ Enigma	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X			W trakcie realizacji. W 2019 r. trwały prace przygotowawcze i realizacyjne projektu, w tym m.in.: przygotowanie założeń ekspozycji stałej, planowanej w ramach budowy Muzeum Enigmy, wykonanie ekspertyzy technicznej, określającej nośność stropów i ścian parteru i 1 piętra budynku Collegium Martineum, wykonanie kompleksowej analizy dokumentacji Projektu Funkcjonalno-Użytkowego (PFU) Muzeum Enigmy, remont wraz z wykonaniem niezbędnej modernizacji "przestrzeni wspólnych" budynku Collegium Historicum, prezentacja wystawy w Szyfrokontenerze Enigma.
Renowacja poznańskich fortyfikacji dla zachowania dziedzictwa kulturowego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X			Prace projektowe, dokumentacja, zagospodarowanie otoczenia, prace nad strategią dla fortyfikacji
Utworzenie parku kulturowego i podjęcie starań o wpisanie centrum Poznania na listę UNESCO	Wydział Kultury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	X	X	X	Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „Parku Kulturowego Stare Miasto”.
Realizacja projektu „Tu się wszystko zaczęło”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta Projekt realizowany w partnerstwie z Archidiecezją Poznańską i Muzeum Archeologicznym w Poznaniu	X			W trakcie realizacji. W 2019 r. zaktualizowano dokumentację projektową dla inwestycji polegającej na ekspozycji relikwii Palatium Mieszka I i jego żony Dobrawy na Ostrowie Tumskim oraz wykonano przestrzenną

					instalację (rzeźby) inspirowanej przekrojem wałów obronnych Mieszka I na Ostrowie Tumskim w Poznaniu
Budowa nowej hali widowiskowo-sportowej	Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		Przygotowania do prac koncepcyjnych. W pierwszej kolejności podjęte zostały prace nad modernizacją HWS Arena
Rozbudowa i przebudowa układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym (układ komunikacyjny ronda Rataje, druga nitka ul. Dolna Wilda od ul. Hetmańskiej do autostrady A2, zintegrowany węzeł komunikacyjny w ul. Grunwaldzkiej przy granicy miasta, węzeł Wola i węzeł Koszalińska, ul. Gdyńska, ul. Obornicka, most Lecha)	Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		Ul. Lechicka/ Węzeł Koszalińska/ Al. Solidarności/ ul. Gołęcińska – prace koncepcyjne, konsultacje społeczne Ul. Gdyńska – analiza kosztów, Węzeł Grunwaldzka – prace koncepcyjne, Most Lecha – rozstrzygnięcie przetargu, prace budowlane, Rondo Rataje – rozstrzygnięcie przetargu na prace projektowe i budowlane, ul. Dolna Wilda – zmiana koncepcji zadania
Utworzenie połączenia kolejowego z Portem Lotniczym Poznań-Ławica	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie, PKP Polskie Linie Kolejowe, Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o. o.	X	X		Planowane do realizacji po 2025 r.
Rozbudowa infrastruktury Portu Lotniczego Poznań-Ławica	Port Lotniczy Poznań-Ławica sp. z o. o.	X			Realizacja sukcesywnie. Zgromadzenie Wspólników Spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica podjęło decyzję o jej dokapitalizowaniu kwotą 47 mln zł co pozwoli na realizację kolejnych planów: modernizację terminalu, drogi startowej oraz drogi kołowania poznańskiego lotniska
Organizacja nowych wydarzeń o randze międzynarodowej (np.	Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o. o.	X	X	X	Realizacja sukcesywnie. Corocznie kalendarz imprez wzbogacany

Targi Technologii Jutra; Kongres Miast Partnerskich; światowe targi najbardziej promujące eksportowe branże Polski oraz imprezy w 100. rocznicę PeWuKi)					jest o nowe wydarzenia targowe
--	--	--	--	--	-----------------------------------

Źródło: opracowanie UMP

2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Realizacja priorytetu zakłada rozwój w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki przy wykorzystaniu dużego potencjału gospodarczego, biznesowego, akademickiego, naukowego i innowacyjnego miasta oraz zasobów lokalnego rynku pracy, który korzysta także z pracowników spoza Poznania. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające innowacyjność, rozwój sektorów kreatywnych i start-upów, inteligentne specjalizacje regionalne, przemysł spotkań i lokalny rynek pracy, w tym szkolnictwo zawodowe. W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa silne środowisko start-upów oraz przemysł gier, platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Zapleczem dla działalności biznesowej, szczególnie sektorów kreatywnych, jest kultura, która jest niezbędna do rozwoju konkurencyjnej gospodarki w skali globalnej. Dla rozwoju potencjału gospodarki miasta ważne są inwestycje zewnętrzne, szczególnie w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną. Działania Miasta mają na celu uczynienie z Poznania centrum wysokospecjalistycznych usług.

W ramach zadań kluczowych w 2019 r. kontynuowana była **rozbudowa miejskiego Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego**, którego celem jest wspieranie lokalnego biznesu, w tym start-upów i działalności zaawansowanej technologicznie.

Wdrażane były także różne projekty wpływające na **warunki rozwoju działalności biznesowej w mieście**, jak m.in. inkubator przedsiębiorczości, Strefa Pracy Wspólnej +jeden, program Start-up Poznań.

Projekty związane z wspieraniem nowych aktywności biznesowych, współpracy biznesowej oraz różnych lokalnych inicjatyw prowadzone były przez spółkę Międzynarodowe Targi Poznańskie. W 2019 r. w ramach zadań kluczowych MTP prowadziły także inwestycje polegające na unowocześnianiu infrastruktury wystawienniczo-kongresowej, jak m.in. modernizację i rozbudowę pawilonów targowych nr 4, 5, i 10, wymianę opraw LED w pawilonach 1, 2, 3, 5A, 5G, 6A, 6BC, 7, 8, 8A, przygotowanie dokumentacji technicznej dla montażu turbin wiatrowych na dachu pawilonu 8A, modernizację sali Oregano w pawilonie PCC – Garden City oraz zadania z zakresu rozbudowy infrastruktury i usług IT.

Międzynarodowe Targi Poznańskie podejmują aktywne działania na rzecz wsparcia polskiej gospodarki na rynkach zagranicznych poprzez ułatwianie polskim przedsiębiorcom ekspansji na rynki perspektywiczne. Organizacja polskich ekspozycji targowych za granicą, stanowi uzupełnienie krajowej oferty wystawienniczej MTP. Polskie ekspozycje, przygotowywane są we współpracy ze sprawdzonymi partnerami zagranicznymi oraz krajowymi i realizowane są na renomowanych targach i wystawach. Odpowiadają one profilowi targów w Poznaniu. Propozycja uczestnictwa

w targach za granicą skierowana jest wyłącznie do polskich wystawców i uwzględnia potrzeby przedsiębiorców oraz koniunkturę w handlu międzynarodowym. Oferta Międzynarodowych Targów Poznańskich skierowana do administracji państwowej oraz jednostek samorządowych promujących polską gospodarkę na rynkach międzynarodowych stanowiła w roku 2019 trzon działalności zagranicznej MTP.

W 2019 r. MTP zorganizowały 12 wystąpień zagranicznych, w tym w Niemczech (Berlin, Dusseldorf, Hanower, Kolonia), Wielkiej Brytanii (Londyn), Stanach Zjednoczonych (Las Vegas), Japonii (Jokohama), Rosji (Moskwa).

Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. w 2019 r. w konsorcjum z firmą FM Aldentro sp. z o.o. wygrały przetarg na budowę Pawilonu Polskiego podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju. Pawilon Polski będzie główną areną prezentacji o Polsce podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju. Rekomendowane przez organizatorów tematy przewodnie ekspozycji - zrównoważony rozwój i mobilność - Polska rozszerza w trzech wątkach tematycznych: Technologia, Współpraca międzynarodowa i Natura. Hasło Polskiego Pawilonu brzmi: "Creativity inspired by nature".

Ponadto Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o.o. w 2019 r. organizowały we współpracy z Ministerstwem Przedsiębiorczości i Technologii Forum Sukcesu Polskiego Biznesu 1989-2019. W wydarzeniu brali udział zarówno przedsiębiorcy, rozpoczynający własny biznes, jak i osoby prowadzące firmy od dłuższego czasu. Program wydarzenia oparty był na trzech blokach tematycznych: EKSPORT, INNOWACJE oraz PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ.

W związku z dokonaną zmianą wizerunkową spółki w grudniu 2018 r., odstąpiono od posługiwania się nazwą Poznań Congress Center (PCC) w kontekście świadczonych usług konferencyjno-kongresowo-eventowych. Wszelkie usługi związane z działalnością konferencyjno-kongresowo-eventową świadczone są przez dwa zespoły: Zespół Obsługi Konferencji i Targów oraz Zespół Obsługi Wydarzeń Kulturalnych i Eventów. W roku 2019 działania tych zespołów koncentrowały się na rozwoju działalności w 7 sektorach:

- działalność konferencyjno-kongresowa (kongresy, seminaria, konwencje, szkolenia) - 59 wydarzeń
- wydarzenia kulturalne i koncerty oraz wydarzenia sportowe - 72
- najem infrastruktury innym organizatorom - 16
- eventy korporacyjne i pozostałe wydarzenia - 33
- rynek wydarzeń SMERF wraz z pozostałymi wydarzeniami - 21
- HWS Arena - 52

Łącznie w 2019 r. zorganizowano 254 wydarzenia. Do największych i najbardziej prestiżowych należały: Szczyt Bałkanów Zachodnich, Kongres Optyków KRIO, Pyrkon 2019, XXXVI Olimpiada Gołębi Poczтовых, CEDE, Imperial Tobacco, ESST/VDZ Conference (Konferencja Nordzucker).

Znaczna część z podejmowanych w 2019 r. aktywności promocyjnych i komunikacyjnych skupiała się na rozpowszechnieniu w świadomości branży, interesariuszy, mediów i mieszkańców Poznania utrwaleniu nadrzędnej marki korporacyjnej Grupa MTP oraz jej wartości, a także nowej tożsamości Międzynarodowych Targów Poznańskich. Aktywności te były dedykowane były oprócz grupy odbiorców biznesu, również mieszkańcom miasta Poznania i aglomeracji poznańskiej. Do wydarzeń skierowanych do mieszkańców należała organizacja siódmej edycji Lata na Targach oraz całorocznych obchodów 90-lecia Powszechnej Wystawy Krajowej.

Miasto Poznań prowadzi liczne działania **wspierające rozwój szkolnictwa wszystkich szczebli**. W ramach zadań kluczowych była kontynuowana rozbudowa miejskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego. Przedmiotem projektu jest przede wszystkim wyposażenie pracowni Centrum. Zakres projektu obejmuje również przeprowadzenie robót budowlanych wewnątrz budynków, mających na celu dostosowanie pomieszczeń do nowego wyposażenia oraz przeprowadzenie robót budowlanych na zewnątrz budynku umożliwiających transport maszyn. W 2019 r. zakończono roboty budowlane polegające na modernizacji i dostosowaniu pomieszczeń w ramach projektu, jak również zakupiono pomoce dydaktyczne – sprzęt specjalistyczny do pracowni Mechatronika, Chłodnictwa i Klimatyzacji, Elektryka/Elektronika oraz wszystkie meble szkolne przewidziane w projekcie.

Realizowane były także projekty ukierunkowane na rozwój kompetencji uczniów szkół podstawowych i liceów (m.in. z matematyki i informatyki) i zawodowych/branżowych (m.in. kwalifikacje zawodowe uczniów) oraz polepszenia warunków i jakości nauczania (m.in. doposażenie szkół w wysokospecjalistyczny sprzęt dydaktyczny). Do realizowanych projektów należą: „Uczeń z pasją – kompleksowe wsparcie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w wyborze optymalnych ścieżek edukacyjnych i zawodowych”, „Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny na terenie MOF Poznania”, „Modernizacja wraz z wyposażeniem Zespołu Szkół Zawodowych Nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu”, „Kwalifikacje zawodowe kluczem do sukcesu - wspieramy rozwój kształcenia zawodowego w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania”, „Podwyższenie kompetencji z zakresu matematyki i informatyki przez licealistów Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania”. Część z nich jest finansowana w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W ramach wspierania szkolnictwa wyższego, Miasto wspiera rozbudowę bazy uczelnianej przekazując na ten cel na preferencyjnych warunkach grunty miejskie, udziela stypendia dla studentów i absolwentów, dotacje i granty na przedsięwzięcia naukowe, organizuje konkursy dla studentów, absolwentów i naukowców. W ramach miejskiego programu „Study in Poznań” rozwijają się działania skierowane do studentów zagranicznych.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna Przedsiębiorczość”

Kluczowe zadania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu		Lata planowanej realizacji			Etap/ zaawansowanie
Nazwa zadania	Koordinator	2020	2025	2030	
Uzbrojenie terenów objętych Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną w Poznaniu	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji	X	X		Promocja terenów inwestycyjnych
Rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji	X			Zmodernizowano budynek Łazienek Rzecznych. Inwestycja stanowi wsparcie IOB-PPTP poprzez rozszerzenie oferty o nowe powierzchnie biurowe w postaci inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT oraz powierzchni biurowych

					w części technologicznej dla firm o ugruntowanej pozycji na rynku. Część powierzchni biurowej udostępniana będzie jako biura coworkingowe
Program akceleracji start-upów na terenach MTP	Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o. o.	X	X	X	Rozwój oferty skierowanej do start-upów, np. organizacja wydarzenia StartUp Poznań! , organizacja Dni Przedsiębiorczości Poznań
Rozbudowa infrastruktury targowej i kongresowej MTP Międzynarodowe Targi Poznańskie	Międzynarodowe Targi Poznańskie sp. z o. o.	X	X	X	Realizacja sukcesywnie. W 2019 r. kontynuowano modernizację pawilonu nr 4, przygotowywano dokumentację techniczną do modernizacji pawilonu nr 8A
Rozbudowa infrastruktury Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	X			W 2019 r. zakończono roboty budowlane polegające na modernizacji i dostosowaniu pomieszczeń w ramach projektu, zakupiono pomoce dydaktyczne – sprzęt specjalistyczny do pracowni Mechatronika, Chłodnictwa i Klimatyzacji, Elektryka/Elektronika oraz wszystkie meble szkolne przewidziane w projekcie

Źródło: opracowanie UMP

3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”

Realizacja priorytetu zakłada zachowanie klinów zieleni oraz uzupełniającego je pierścieniowego układu zieleni, zapewniającego zapewnienie ciągłości ekologicznej z terenami zieleni aglomeracji poznańskiej. Racjonalne wykorzystanie tego potencjału jest kluczowe dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i ochrony terenów cennych przyrodniczo. Realizacja priorytetu wymaga dbałości o istniejące tereny zieleni oraz tworzenie nowych, szczególnie w miejscach, w których

mieszkańcy odczuwają jej brak. Sprzyja temu zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych Warty. Ponadto, jest to ściśle powiązane z dbałością o jakość powietrza, wód oraz gospodarką odpadami.

Dbałość o stan środowiska jest ściśle związana z prowadzeniem działań służących rozwojowi w Poznaniu przyjaznego dla środowiska zrównoważonego i efektywnego transportu miejskiego. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające rozwój ekomobilności i promujące transport publiczny, ruch rowerowy, pieszy oraz systemy współdzielenia pojazdów. Realizowane są działania mające na celu usprawnienie ruchu transportowego w mieście poprzez przebudowę głównego układu transportowego, zwiększenie roli transportu zbiorowego i ekologicznego.

Miasto Poznań systematycznie inwestuje w budowę i przebudowę dróg, tras tramwajowych, rozbudowę systemu i infrastruktury rowerowej, rozbudowę infrastruktury dla potrzeb elektromobilności, system parkingowy oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszego i rowerowego.

Aktywizacja rzeki Warty oraz przyległego do niej terenu następuje poprzez zagospodarowanie rekreacyjne, turystyczne i gospodarcze oraz przywrócenie szlaków transportowych.

Realizowane są projekty mające na celu **zachowanie istniejących i tworzenie nowych terenów zieleni** oraz ochronę terenów cennych przyrodniczo. Znaczącą rolę pełnią działania zmierzające do **przeciwdziałania skutkom zmian klimatu**, zarówno w odniesieniu do zielono-błękitnej infrastruktury, jak i w aspekcie świadomościowym i promocyjnym. Oprócz dużych przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzone są liczne działania polegające na kształtowaniu świadomości ekologicznej i promowaniu właściwych postaw i zachowań. Miasto Poznań prowadzi kampanie informacyjne i edukacyjne oraz tworzy warunki sprzyjające odbudowie biologicznej i odnowie ekosystemów na terenach pozbawionych dotychczas walorów przyrodniczych. Do realizowanych w 2019 r. przedsięwzięć zalicza się m.in.:

- **Projekt „Health&Greenspace”** (Program URBACT III), którego tematem jest wykorzystanie terenów zielonych oraz błękitno-zielonej infrastruktury dla poprawy jakości życia w mieście i zdrowia mieszkańców;
- **Projekt CONNECTING NATURE** (Program HORYZONT 2020), którego przedmiotem jest promowanie w Poznaniu wdrażania zintegrowanych małoskalowych rozwiązań opartych na przyrodzie w kontekście rewitalizacji przestrzeni, podnoszenia poziomu jakości życia mieszkańców oraz poprawy warunków środowiska w mieście. Do wdrożonych rozwiązań należą naturalne place zabaw w poznańskich przedszkolach, ogrody otwarte przy poznańskich przedszkolach, pływające ogrody
- **Projekt (NIE) chcę tak żyć**, którego głównym założeniem jest uświadamianie dzieci, młodzieży i mieszkańców o przyczynach zanieczyszczonego powietrza, o metodach walki ze smogiem i jak reagować gdy stany alarmowe zostaną przekroczone
- **Akcja „Zielona Wstążka dla Planety” 2019** - motywem przewodnim akcji w 2019 r. Światowego Dnia Środowiska jest przyjęte przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Środowiska hasło **#BeatAirPollution**. W ramach Akcji Zielona wstążka #DlaPlanety, zostały podświetlone na kolor zielony najważniejsze miejskie budynki, aby zwrócić uwagę mieszkańców na problem segregacji śmieci
- **Program „Ciepło dla miast 2019 – 2020”**, którego celem jest wypracowanie wraz z mieszkańcami, liderami i ekspertami rozwiązań odpowiadających na wybrane wyzwania ekologiczne stojące przed miastem Poznań. Warsztaty i przekazana podczas nich wiedza ekologiczna miała na celu zmotywować mieszkańców do zgłoszenia swoich pomysłów w konkursie na zielone miasto. Zadanie postawione przed uczestnikami konkursu „Zbuduj

zielony Poznań w Ecocraft” to zaprojektowanie propozycji przekształcenia fragmentów przestrzeni i wdrożenia nowoczesnych rozwiązań dla ekologicznego miasta.

W 2019 r. Miasto Poznań realizowało szereg projektów mających na celu **rozwój miejskiego systemu transportu publicznego** i jego integrację z systemami metropolitalnymi. W ramach zadań kluczowych prowadzone były prace nad budową nowych tras tramwajowych: w ul. Unii Lubelskiej, od pętli Wilczak do Naramowic. Poza tym opracowane zostały koncepcje nowych tras: w ul. Ratajczaka (w ramach Programu Centrum II), na Naramowice – etap II, na os. Kopernika wzdłuż ul. Arciszewskiego i Rembertowskiej, rozwinięcie analizy technicznej trasy tramwajowej do zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka. Trwały również prace koncepcyjne dotyczące rozbudowy infrastruktury transportu publicznego w rejonie Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego.

Również w ramach zadań kluczowych kontynuowano **przebudowę tras tramwajowych** na Ratajach (os. Lecha – rondo Żegrze). Zakończono roboty budowlane z podstawowego zakresu dotyczącego rozbudowy ronda Żegrze oraz przebudowy torowiska w ul. Chartowo i Żegrze. W trakcie realizacji są pozostałe odcinki projektu. W 2019 r. zakończono etap prac projektowych przebudowy układu transportowego na Wildzie (ulice Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.), Jeżycach (ul. Dąbrowskiego) oraz w rejonie ronda Rataje.

W ramach **programu „Poznań Rataje-Franowo”** zakończono budowę ul. Folwarcznej.

W 2019 r. spółka Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Poznań Sp. z o.o. (MPK) wprowadziła do eksploatacji **50 niskopodłogowych tramwajów** Moderus Gamma. Spółka systematycznie inwestuje w zakup nowego taboru, w tym **autobusów o wysokich normach emisji spalin** oraz **autobusów o napędzie elektrycznym**. W 2019 r. wprowadzono do użytkowania 15 najnowszych autobusów elektrycznych 18. metrowych Solaris Urbino 18 Electric oraz zrealizowano dostawę 19 autobusów Solaris Urbino 12. Stacje ładowania zostały zlokalizowane na pętli Sobieskiego, na pętli Garbary oraz w zajezdni autobusowej przy ul. Mogileńskiej.

Miejska sieć dróg rowerowych w 2019 r. została rozbudowana o kolejne 6 km nowych dróg. Prace koncentrowały się przede wszystkim na budowie dróg rowerowych w ciągu ul. Grunwaldzkiej: na odcinku od ul. Roosevelta do ronda Skubiszewskiego oraz na odcinku od ul. Stolarskiej do ul. Roosevelta. Ponadto droga rowerowa została wybudowana w ul. Dąbrowskiego na odcinku przy Instytucie Meteorologii i Gospodarki Wodnej, wykonane zostały przejazdy dla rowerów na skrzyżowaniu ulic Murawa/Lechicha oraz Solna-Kulasa, dokończono budowę drogi rowerowej po północnej stronie ul. Bukowskiej przed ul. Polną. Trwały prace projektowe dróg rowerowych m.in. w ulicach: Wyszyńskiego, Estkowskiego, Wolnica, Solna, Dolna Wilda, Półwiejska, Ługańskiej oraz Promenady Piatkowsko-Winogradzkiej.

Kontynuowano rozbudowę systemu **Poznański Rower Miejski** (PRM), dofinansowywanego z budżetu Miasta. W 2019 r. w systemie funkcjonowało 109 stacji rowerowych 3. Generacji oraz dodatkowo 4 stacje sponsorskie, finansowane przez partnerów zewnętrznych. Ponadto uruchomiony został tzw. System 4. Generacji, który pozwala na wypożyczenie i zwrot rowerów poza stacjami. W nowym systemie funkcjonuje 475 rowerów, w tym 30 ze wspomaganie elektrycznym. W 2019 r. PRM funkcjonował nieprzerwanie od 1 marca do 30 listopada. Przez ten okres zarejestrowano 1 076 937 wypożyczeń. Do systemu PRM zarejestrowało się 29,1 tys. nowych użytkowników. Łącznie jest ich ok. 170 tys. Dzienny rekord wypożyczeń to 8 230.

Kontynuowano działania polegające na **uspokojeniu ruchu samochodowego w Centrum**. W ramach zadań kluczowych w 2019 r. trwały prace nad rozszerzeniem **Strefy Ograniczonej**

Prędkości „Tempo 30”. Strefa zostanie wprowadzona w ul. Mickiewicza na odcinku od ul. Dąbrowskiego do ul. Zwierzynieckiej. Opracowany w 2019 r. projekt stałej organizacji ruchu w ul. Mickiewicza przewiduje ponadto: jeden kierunek ruchu, zmianę sposobu parkowania oraz kontra ruch rowerowy. Na obszarze Strefy Płatnego Parkowania (SPP) przebudowano ulice: Orzeszkowej (na odcinku od ul. Matejki do ul. Śniadeckich), Kwiatową, Iłakowiczówny. Kontynuowano opracowanie projektów organizacji ruchu i parkowania w związku z poszerzeniem SPP na obszar Wildy i Łazarza.

W ramach zadania kluczowego **budowa systemu parkingów Park&Ride** w 2019 r. odebrano wstępną koncepcję funkcjonalno-przestrzenną dot. realizacji parkingów Park&Ride w Poznaniu – etap IV, w lokalizacjach: Podolany, Poznań PKP Starołęka, Antoninek, Karolin i Os. Lecha/Piaśnicka. Kontynuowano realizację projektu „Budowa systemu parkingów Park&Ride w Poznaniu - etap II”, którego przedmiotem jest budowa, w ramach systemu, odrębnych przestrzennie i funkcjonalnie 3 obiektów parkingowych typu „Parkuj i Jedź” w lokalizacjach: Św. Michała, Strzeszyn, rondo Starołęka. Parkingi pełnić mają funkcję zintegrowanych węzłów przesiadkowych, umożliwiających dogodną zmianę środka transportu z indywidualnego na publiczny zbiorowy (tramwaj, autobus, kolej) lub rower.

W 2019 r. realizowano zadania kluczowe mające na celu uatrakcyjnienie i zwiększenie możliwości wypoczynku nad wodami. Kontynuowano prace nad rozbudową **Wartostrady pieszo-rowerowej**, a także przygotowywano zagospodarowanie nowych przestrzeni do rekreacji na wolnym powietrzu. W 2019 r. kontynuowano prace związane m.in. z realizacją odcinka Wartostrady od Mostu Przemysła do Mostu Królowej Jadwigi oraz projektowaniem kolejnego odcinka ścieżki pieszo-rowerowej wraz z oświetleniem, monitoringiem i schodami na cyplu po północnej stronie Mostu Chrobrego w Poznaniu. W 2019 r. podpisano umowę na opracowanie koncepcji wydłużenia ścieżki pieszo-rowerowej Wartostrada w kierunku Dębiny do granic z Luboniem.

W 2019 r. zawarto 2 kolejne umowy na dzierżawę nieruchomości w sąsiedztwie rzeki Warty. Podjęte działania przyczyniły się do **aktywizacji terenów nadrzecznych**. Dzięki aktywności partnerów prywatnych mieszkańcy uzyskali dostęp do usług gastronomicznych, kulturalnych i sportowych. W 2019 r. zakończona została inwestycja pn. „**Budowa profesjonalnego zaplecza socjalnego Przystani w Starym Porcie**”. Inwestycja skierowana jest do użytkowników przystani jachtowej. Z zaplecza i części gastronomicznej nowej infrastruktury, korzystać będą mogli również mieszkańcy Miasta oraz turyści niezwiązani ze środowiskiem wodnym. Trwa przygotowanie dokumentacji projektowej dla budowy przystani jachtowej jako kolejnego kroku do powstania na terenie miasta Poznania całorocznej przystani jachtowej oraz nurtowej. Wyremontowane zostały **schody przy moście Bolesława Chrobrego oraz przy ul. Wieżowej**, które umożliwiają bezpieczne zejście na tereny nadrzeczne. Kolejny rok nad rzeką funkcjonowała **tymczasowa przystań oraz 2 wypożyczalnie sprzętu wodnego. Tramwaj Wodny** w sezonie letnim pływał na stałej trasie pomiędzy przystankami Chwaliszewo-Politechnika-Rataje-Wilda-Katedra-Chwaliszewo. We współpracy z innymi instytucjami zorganizowano także szereg działań o charakterze kulturalnym i sportowym. Wiele inicjatyw odbyło się dzięki zaangażowaniu lokalnych społeczności, w tym organizacja Parady Sobótkowej i Festiwalu Światła czy kolejnej edycji Rzecznego Match Racingu, a także organizacja kolejnych koncertów m.in.: koncertu operowego, festiwalu szant oraz koncertu Mrozu na zakończenie sezonu.

Tereny nadrzeczne objęte są stałym utrzymaniem czystości, kontenery umożliwiają segregację odpadów, a pojemniki na żar mają zapobiegać pożarom. Kontynuowano działania proekologiczne z udziałem organizacji społecznych.

Kontynuowano prace związane z modernizacją Łazienek Rzecznych i Dziecińca Pod Słońcem. To są jedno z elementów programu ożywiania terenów nadwarciańskich i zachęcania mieszkańców do spędzania czasu nad Wartą.

Budynek **Łazienek Rzecznych** to jedno z dwóch kultowych miejsc przedwojennego Poznania, gdzie toczyło się życie nadwarciańskie (drugim był park Szelańskim). Główną ideą przyświecającą pracom związanym z obiektem Łazienek Rzecznych było zagospodarowanie wnętrza oraz odtworzenie historycznej formy budynku, w tym w szczególności oryginalnego założenia bryły budynku i wykończenia elewacji. Renowacja budynku rozpoczęła się w 2018 r. i zakończyła pod koniec 2019 r. Koszt zagospodarowania i rewaloryzacji Łazienek Rzecznych to 12,8 mln zł, z czego 5,1 mln zł to dofinansowanie unijne. Inwestorem przedsięwzięcia jest Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji. Zmodernizowany budynek Łazienek Rzecznych pełnić będzie funkcję usługowo-biurową. Inwestycja jest kontynuacją Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego w ramach idei parku rozproszonego. Powierzchnie biurowe i technologiczno-magazynowe przeznaczone są na potrzeby inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT oraz powierzchni biurowych, w części technologicznej, dla firm o ugruntowanej pozycji na rynku. Aktualnie powierzchnię biurową inkubatora technologicznego przedsiębiorczości w budynku zajmuje 2 najemców. Są to innowacyjne firmy z branży ICT, których okres funkcjonowania nie przekracza 3 lat. Miejsce znajdują tam też inne innowacyjne firmy, działające w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji. Część powierzchni biurowej udostępniana będzie jako biura coworkingowe. Budynek dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. W części środkowej budynku przywrócona zostanie dawna funkcja restauracyjna. Dodatkowym wyróżnikiem zmodernizowanego obiektu są zastosowane udogodnienia dla rowerzystów. Na terenie Łazienek Rzecznych działać będzie też Poznański Klub Motorowodny Ligi Obrony Kraju, który już wcześniej prowadził tam swoją działalność (trwa finalizacja porozumienia w tej sprawie). Obiekt jest dobrze skomunikowany. Tuż obok biegnie Wartostrada.

W przyszłości pomiędzy Ratajami a Wildą zostanie zbudowana kładka pieszo-rowerowa, dla której opracowywana jest koncepcja architektoniczno-urbanistyczna. Kładka Piastowska stworzy dodatkowo możliwość skomunikowania kilku terenów rekreacyjnych od Małty, przez Park Rataje, park nad Wartą przy os. Piastowskim, po rejon Dębiny i park Jana Pawła II. Obiekt ten połączony będzie również z Wartostradą. W 2019 r. zakończone zostały prace projektowe Kładki Berdychowskiej, która połączy Chwaliszewo z Berdychowem.

W sezonie letnim 2019 r. w sąsiedztwie Łazienek Rzecznych została zorganizowana i zagospodarowana **plaża miejska na Wildzie**. Oprócz plaży, powstało również boisko wielofunkcyjne, strefa grillowa, schody oraz tymczasowe oświetlenie. W całym sezonie z plaży skorzystało około 40 tys. mieszkańców co pokazuje, że miejsce to z roku na rok zdobywa coraz większy potencjał.

Również dawny blask odzyskał zabytkowy przedwojenny kompleks budynków i ogrodu "**Dziecińca pod Słońcem**". To kolejna inwestycja Miasta Poznania na terenach nadwarciańskich. Inwestycja obejmowała remont głównej części budowli, przylegających do niej podcieni z przybudówkami oraz obiektu, w którym mieści się dyrekcja Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 (MDK). Zadanie obejmowało też budowę nowego budynku technicznego oraz zagospodarowanie ogrodu. Przedwojenny kompleks został przystosowywany do potrzeb MDK i ogrodu jordanowskiego. Obiekty są też dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Zabytkowa przestrzeń ogrodu jordanowskiego jest zagospodarowywana tak, aby był on atrakcyjnym miejscem spacerów, wypoczynku, a przede wszystkim przestrzenią dla prowadzenia plenerowej działalności kulturalnej.

W północnej części ogrodu powstał plac zabaw, a od strony ul. Piastowskiej - boiska do siatkówki plażowej, w południowej części – fontanna.

W 2019 r. prowadzono także prace związane z retencją i gospodarką wodną w ciągu rzeki Cybiny oraz oczyszczaniem cieków wodnych.

W ramach realizacji zadań kluczowych kontynuowano budowę **Parku Rataje** ze skansenem Kolei Średzkiej i infrastrukturą parkową i zabawową dla dzieci. W 2019 r. wykonano m.in. odwodnienie terenu, oświetlenie, piargowiska i zimowiska dla ropuchy zielonej.

Uporządkowano także **tereny zieleni** przy ulicach: Lotniczej, Piątkowskiej, Juraszów, Rejewskiego i Korfantego. Kontynuowane były wieloletnie programy: „Renowacja parku im. Wodiczki”, „Rewaloryzacja zieleni parkowej w Śródmieściu”, „Budowa parku przy ul. Dolna Wilda”, „Rewaloryzacja Parku Drwęskich” oraz „Program ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej”.

W Poznaniu są prowadzone liczne działania mające na celu **ochronę powietrza, wód oraz gleby**. Miasto Poznań wchodzi w skład Regionu II gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim z 3 regionalnymi instalacjami do przetwarzania odpadów komunalnych: Instalacją Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), kompostownią pryzmową i składowiskiem odpadów w Suchym Lesie. ITPOK pozwala na przetwarzanie zmieszanych odpadów komunalnych oraz produkcję energii elektrycznej i ciepłej.

W ramach przedsięwzięć mających na celu **polepszenie jakości powietrza**, w 2019 r. Miasto kontynuowało prace nad realizacją Programu „Kawka BIS”, wspierającego likwidację źródeł niskiej emisji z gospodarstw domowych indywidualnych. Realizowane były również projekty: „Termomodernizacja placówek oświatowych na terenie Miasta Poznania” oraz „Poprawa efektywności energetycznej placówek oświatowych na terenie Miasta Poznania”. W ramach obu projektów kompleksowym pracom termomodernizacyjnym poddano 13 szkół i Młodzieżowy Dom Kultury nr 2. Spółka Veolia Energia Poznań Sp. z o.o. realizuje wieloletni program rozbudowy miejskiej infrastruktury ciepłowniczej i przyłączania nowych odbiorców z jednoczesną likwidacją nieefektywnych i przestarzałych lokalnych źródeł ciepła. Na terenie miasta i Metropolii Poznań prowadzone są przez spółkę Aquanet SA wielkoskalowe prace nad **rozbudową systemu wodociągów i kanalizacji**.

Trwały prace projektowe i przygotowawcze do budowy nowego **Schroniska dla zwierząt** przy ul. Kobylepole. Obiekt będzie w stanie pomieścić 250 psów i tyle samo kotów. Nowe miejsce oznacza też lepszą opiekę lekarską dla zwierząt. W nowym schronisku będzie więcej przestrzeni na organizację imprez, spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, wykładów behawiorystów czy kursów dla przyszłych właścicieli zwierząt. Nowo wybudowany obiekt stanie się prawdziwym centrum zwierząt. Będzie tam można skorzystać z usług specjalistów, np. lekarza weterynarii, psiego fryzjera czy trenera lub ciekawie spędzić czas ze swoim pupilem.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Zielone, mobilne Miasto”

Kluczowe zadania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu		Lata planowanej realizacji			Etap/ zaawansowanie
Nazwa zadania	Koordynator	2020	2025	2030	
Budowa nowych tras tramwajowych (na Naramowice, w ul. Unii Lubelskiej, w ul. Ratajczaka, na os. Kopernika, os. Dębina, węzeł Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Naramowice etap I – przebudowano pętlę Wilczak, złożono wnioski o wydanie Zezwolenia na Realizację Inwestycji Drogowej (ZRID) , rozpoczęto prace rozbiórkowe budynków i prace archeologiczne w Parku Kosynierów;; Naramowice etap II – trwają prace koncepcyjne i konsultacje społeczne projektu; Ul. Unii Lubelskiej – na odcinku rondo Żegrze – ul. Unii Lubelskiej trwa przebudowa kolizji uzbrojenia technicznego, układanie torowiska tramwajowego w rejonie pętli, zakończono budowę ul. Unii Lubelskiej do pętli; ul. Ratajczaka – trwają prace koncepcyjne i konsultacje społeczne; os. Kopernika- zakończenie prac nad PFU i wstępnym Studium Wykonalności os. Dębina – rozpoczęcie prac nad PFU
Przebudowa tras tramwajowych (ul. Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze, ul. Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r., ul. Zwierzyniecka, ul. Dąbrowskiego)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Zakończono roboty budowlane związane z rozbudową ronda Żegrze oraz przebudową torowiska w ul. Chartowo i Żegrze, trwa aktualizacja uzgodnień dokumentacji dla odcinka ul. Kórnicka – os. Lecha i ring Łacina; ul. Wierzbicice i 28 Czerwca 1956

					r. – zakończono etap prac projektowych, uzyskano decyzję ZRID, trwa wybór Inżyniera Kontraktu, ul. Dąbrowskiego - zakończono etap koncepcyjny opracowano Studium Wykonalności, uzyskano ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach
Zakup nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu publicznego	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, PKS Poznań, operatorzy gminni realizujący usługi lokalnego transportu zbiorowego w ramach porozumień międzygminnych w zakresie organizacji przez Miasto Poznań lokalnego transportu zbiorowego	X	X	X	Spółka MPK wprowadziła do eksploatacji 50 niskopodłogowych tramwajów Moderus Gamma. Wprowadzono do użytkowania 15 najnowszych autobusów elektrycznych 18. metrowych Solaris Urbino 18 Electric oraz zrealizowano dostawę 19 autobusów Solaris Urbino 12. Jednocześnie wycofano z eksploatacji 54 szt. wagonów tramwajowych starych typów oraz najstarsze pojazdy autobusowe typu Jelcz, Neoplan, MAN oraz Solaris Urbino. Sukcesywnej wymiany taboru na nowsze hybrydowe dokonują również operatorzy gminni.
Utworzenie nowych połączeń komunikacyjnych (os. Świerczewo z centrum miasta, północnych osiedli miasta z trasą PST, usprawnienie ruchu komunikacyjnego do węzła Ogrody/ Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Realizowano prace projektowe w zakresie rozbudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego na obszarze Podolan, Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego, w opracowaniu jest koncepcja zintegrowanego węzła przesiadkowego Druskiennicka oraz PFU nowych pętli autobusowych na

					Strzeszynie i Podolanach; Program Brama Zachodnia – przebudowa trasy tramwajowej w ul. Dąbrowskiego od ul. Botanicznej do ul. Żeromskiego wraz z węzłem – trwa okres gwarancyjny
Realizacja programu „Poznań Rataje – Franowo” w zakresie modernizacji układu drogowego	Zarząd Dróg Miejskich	X	X		Zakończono budowę ul. Folwarcznej
Rozbudowa Strefy Tempo 30	Zarząd Dróg Miejskich	X			Działania ciągłe, W 2019 r. opracowano projekt stałej organizacji ruchu w ul. Mickiewicza, przebudowano ulice na obszarze SPP: Orzeszkowej (na odcinku od ul. Matejki do ul. Śniadeckich), Kwiatową, Iłakowiczówny. Kontynuowano opracowanie projektów organizacji ruchu i parkowania w związku z poszerzeniem SPP na obszar Wildy i Łazarza.
Budowa systemu parkingów Park&Ride	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Odebrano wstępną koncepcję funkcjonalno-przestrzenną dot. realizacji parkingów Park&Ride w Poznaniu – etap IV, w lokalizacjach: Podolany, Poznań PKP Starołęka, Antoninek, Karolin i Os. Lecha/Piaśnicka. Kontynuowano realizację projektu „Budowa systemu parkingów Park&Ride w Poznaniu - etap II”
Rozbudowa miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Zadanie ciągłe. W 2019 r. zbudowano 6 km nowych dróg. Prace dotyczyły przede wszystkim budowy dróg rowerowych w ciągu ulicy Grunwaldzkiej: na odcinku od ul.

					Roosevelta do ronda Skubiszewskiego oraz na odcinku od ul. Stolarskiej do ul. Roosevelta. Trwały prace projektowe dla nowych odcinków.
Utworzenie parku Rataje	Zarząd Zieleni Miejskiej	X			W 2019 r. wykonano m.in. odwodnienie terenu, oświetlenie, piargowiska i zimowiska dla ropuchy zielonej, utrzymanie gwarancyjne zieleni.
Zagospodarowanie starego koryta Warty	Zarząd Zieleni Miejskiej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	X	X	X	Działania ciągłe
Budowa i modernizacja obiektów nad Wartą (kładka pieszo-rowerowa nad Wartą i Cybiną, Łazienki Rieczne, Dzieciniec Pod Słońcem)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		Kładka Piastowska – w opracowaniu jest koncepcja architektoniczno-urbanistyczna; Kładka Berdychowska – zakończenie prac projektowych; zakończono prace rewaloryzacyjne Łazienek Riecznych; kontynuowano prace rewaloryzacyjne kompleksu budynków i ogrodu "Dzieciniec pod Słońcem"
Rozbudowa ciągu pieszo-rowerowego Wartostrada	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X		Zadanie ciągłe. W 2019 r. kontynuowano prace dot. odcinka Wartostrady od Mostu Przemysła do Mostu Królowej Jadwigi oraz projektowaniem kolejnego odcinka ścieżki pieszo-rowerowej wraz z oświetleniem, monitoringiem i schodami na cyplu po płn. stronie Mostu Chrobrego, trwa opracowanie koncepcji wydłużenia ścieżki Wartostrada w kierunku Dębiny do granic z Luboniem.

Unowocześnienie systemu gospodarki odpadami	Zakład Zagospodarowania Odpadów, Wydział Gospodarki Komunalnej, Związek Międzygminny GOAP, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska	X	X	X	Działania ciągłe
Budowa nowego schroniska dla zwierząt	Zakładu Usług Komunalnych	X			Trwały prace projektowe i przygotowawcze do budowy nowego schroniska

Źródło: opracowanie UMP

4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”

Realizacja priorytetu zakłada coraz lepsze warunki i jakość życia w skali lokalnej, na obszarach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter. Jest to związane z rozwojem, na tych obszarach, miejskich usług oraz tworzeniem przyjaznych i dostępnych dla wszystkich mieszkańców przestrzeni publicznych. Ważnym obszarem jest Śródmieście, które pełniąc funkcje miastotwórcze, metropolitalne i ponadregionalne, jednocześnie wymaga kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Warunkiem efektywnej realizacji priorytetu jest włączenie mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju aktywizacji społecznej i budowanie tożsamości lokalnej. Zgodnie ze Strategią, Miasto wspiera inicjatywy społeczne, stymulujące budowanie lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i usług społecznych na osiedlach, dofinansowując projekty wskazane przez mieszkańców jako ważne dla lokalnej społeczności sąsiedzkiej. Coraz powszechniejsze staje się udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne, promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło. W ramach zadań wynikających z przepisów prawa, Miasto Poznań stara się zapewnić lokalnym społecznościom nieograniczony dostęp do różnego rodzaju usług publicznych oraz kształtować warunki do rozwoju usług komercyjnych (poprzez np. odpowiednie planowanie przestrzenne).

Dynamiczny rozwój osiedli (zwłaszcza Naramowic i Strzeszyna) powoduje konieczność skumulowania działań inwestycyjnych, obok Śródmieścia, także w tych obszarach.

W 2019 r. kontynuowano **działania rewitalizacyjne obszaru Śródmieścia** obejmujące inwestycje infrastrukturalne oraz projekty kulturalne i społeczne. W ramach zadań kluczowych realizowany był **Projekt „Centrum”**. Projekt zakłada rozwój i przebudowę infrastruktury tramwajowej, przebudowę ulic i chodników w dużej części Śródmieścia, a także wymianę infrastruktury podziemnej, poprawę bezpieczeństwa i priorytetowości ruchu pieszego i rowerowego oraz wielowymiarową aktywizację społeczną i gospodarczą tego obszaru. W 2019 r. został zakończony pierwszy etap inwestycji, obejmujący przebudowę ul. Św. Marcin na odcinku od ul. Gwarnej do ul. Ratajczaka. Wymieniono nawierzchnię, wybudowano nowe torowisko tramwajowe oraz zmodernizowano infrastrukturę podziemną. Ponadto poszerzono chodniki, wyodrębniono nową drogę rowerową, a także zagospodarowano teren zielenią. W efekcie ul. Święty Marcin stała się szeroką, nowoczesną aleją spacerową, przyjazną pieszym,

miejszem spotkań i wypoczynku. Budowa nowego przystanku tramwajowego u zbiegu ulic Święty Marcin i Ratajczaka ułatwia mieszkańcom podróżowanie po centrum.

Centrum Kultury Zamek ogłosiło konkurs na koncepcję zagospodarowania dziedzińca od strony ul. Święty Marcin. Znaczącą część dziedzińca przed CK Zamek zajmuje obecnie parking, a jest to przestrzeń, która odpowiednio wykorzystana może znakomicie wpisać się w rewitalizację ul. Święty Marcin. Stąd pomysł, aby przekształcić go w zielony dziedziniec, miejsce spotkań i inspiracji. Aby zadbać o wysoką jakość rozwiązań rozpisano konkurs architektoniczny. Tutaj mają być też realizowane programy edukacyjne i animacyjne oraz niewielkie wydarzenia muzyczne i teatralne. Te potrzeby ma zapewnić dobrze zaprojektowana przestrzeń, ukształtowana z szacunkiem dla historycznego kontekstu i ze zrozumieniem dla współczesnych potrzeb. Trwały przygotowania do rozpoczęcia prac na kolejnym odcinku tej ulicy oraz prace projektowe II etapu projektu, obejmującego budowę nowej trasy tramwajowej w ul. Ratajczaka.

Pozostałe zadania kluczowe obejmujące obszar Śródmieścia to **rewaloryzacja placu Kolegiackiego** oraz przygotowania do **przebudowy płyty Starego Rynku** i historycznych rynków miejskich (Rynek Łazarski). Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „**Parku Kulturowego Stare Miasto**”.

Projekt „**Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) w pasaż kultury**” zakłada stworzenie nowej jakości użytkowania zasobu dziedzictwa Starego Rynku w celach kulturalnych poprzez przebudowę i modernizację nawierzchni Rynku oraz adaptację fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptisty Quadro) do potrzeb realizacji w tej przestrzeni różnorodnych funkcji kulturalnych. Realizacja projektu przyczynić się ma do aktywizacji społeczno-kulturalnej i gospodarczej oraz uatrakcyjnienia miejsca. W ramach projektu zlecono opracowanie 3-wariantowej koncepcji nowej nawierzchni płyty Starego Rynku wraz z oszacowaniem kosztów realizacji i eksploatacji każdego wariantu, obejmujące również opracowanie szczegółowych rozwiązań architektonicznych, technicznych i technologicznych dla wybranego wariantu koncepcji. W 2019 r. zlecono spółce Poznańskie Inwestycje Miejskie wykonanie prac przedprojektowych, obejmujących m.in. wykonanie aktualizacji Programu Funkcjonalno-Użytkowego. W ramach współpracy z ENEA Oświetlenie została przekazana Miastu koncepcja iluminacji obejmującą teren Starego Rynku.

Plac Kolegiacki wraz z sąsiednimi wnętrzami urbanistycznymi i otoczeniem, stworzyć ma wzajemnie uzupełniający się układ, integrujący przestrzennie, funkcjonalnie i kompozycyjnie ten ważny fragment obszaru staromiejskiego. Realizacja projektu ma doprowadzić do zmian funkcjonalnych poprzez wydobycie i wzmocnienie potencjału rekreacyjnego, kulturowego, edukacyjnego, turystycznego placu, usług centrotwórczych oraz ruchu pieszego. Dodatkowo, przez szereg działań społeczno-kulturalnych, zamierza się uzyskać efekt ożywienia przestrzeni, podniesienia atrakcyjności placu oraz integracji społecznej. W 2019 roku kontynuowano badania archeologiczne, towarzyszące inwestycji, rozpoczęto wykonanie elementów rzeźbiarskich (Zegar Historii i elementy stalowe fontanny) oraz rozpoczęto roboty budowlane, których zakończenie przewidziane jest na jesień 2020 roku.

„**Wolny Dziedziniec**” to projekt kontynuowany w 2019 r., polegający na udostępnieniu mieszkańcom atrakcyjnie zagospodarowanej przestrzeni wewnętrznego dziedzińca gmachu Urzędu Miasta Poznania przy placu Kolegiackim. W ramach cyklu wydarzeń **#NaWolnym** odbyły się seanse kina plenerowego, koncerty i spektakle. Dzięki nasilonej promocji w pierwszym półroczu 2019 r. przez całe lato dziedziniec tętnił życiem, a mieszkańcy mieli okazję spotkać ulubionych artystów w kameralnym gronie.

W 2019 r. trwały prace koncepcyjne i projektowe zagospodarowania obszaru Jeżyce-Północ, "Starej Rzeźni" i dawnej zajezdni tramwajowej przy ul. Madalińskiego. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **obszaru Jeżyce-Północ**, część C, obejmujący teren pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Kościelną i Świętego Wawrzyńca zakłada m.in. powstanie nowego deptaku, placu miejskiego oraz parku, którego powierzchnia będzie wynosiła około 1,2 hektara. Projekt planu poddany został konsultacjom społecznym.

Z końcem 2019 r. został rozstrzygnięty przetarg na przebudowę **Rynku Łazarskiego**. Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności przestrzeni rynku poprzez modernizację infrastruktury istniejącego targowiska, odnowę nawierzchni, wprowadzenie nowych funkcji społecznych, kulturowych i rekreacyjnych oraz nowych atrakcyjnych elementów urbanistyczno-architektonicznych pozwalających wykreować dla tego miejsca wysoką jakość przestrzeni publicznej. Rynek Łazarski ma stanowić lokalne centrum, integrujące przestrzennie, funkcjonalnie i kompozycyjnie przestrzeń dzielnicy. Zakończenie inwestycji planowane jest na jesień 2021 r.

Dbłość o kulturowe i historyczne dziedzictwo – **renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych** - to jedno zadań kluczowych w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla”. W 2019 r. Miasto dofinansowało prace w 10 zabytkowych kamienicach, 11 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym dworze przy ul. Łopianowej w Poznaniu, Pałacu Mielżyńskich i budynku Psalterii na Ostrowie Tumskim. Łącznie na ten cel przeznaczono ponad 3,5 mln zł.

Prace renowacyjne w zabytkowych kamienicach miejskich prowadzi również spółka Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych. W 2019 r. zakończono remonty kamienic przy ulicach: Śniadeckich 6, 6A, Sikorskiego 24-25 w trakcie modernizacji są kamienice przy ulicach: Małeckiego 17, Rybaki 16, Wrocławskiej 20/Podgórznej 19,19A. Opracowywane są kolejne dokumentacje projektowe na budynki zlokalizowane m.in. przy ulicach: Kilińskiego 4, Kilińskiego 5, Jeżyckiej 6 oraz Łąkowej 13. Ponadto w opracowaniu jest kompleksowa dokumentacja projektowa na modernizację budynku Dom Tramwajarza, przy ul. Słowackiego 19/21.

Miasto jest współorganizatorem, razem ze Stowarzyszeniem "Inwestycje dla Poznania", konkursu na najlepszą renowację elewacji kamienicy "Dobry Remont". Konkurs został objęty patronatem Miejskiego Konserwatora Zabytków. Celem inicjatywy "Dobry Remont" jest nagrodzenie inwestorów, którzy podjęli się trudu wyremontowania zabytkowej kamienicy, przy uwzględnieniu wymagań konserwatorskich.

W 2019 r. kontynuowano działania w celu **przygotowania nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe** oraz kształtowania instrumentów wspierania oferty rynku mieszkaniowego dla osób o niższych dochodach. W ramach zadań kluczowych oddano do

użytku **120 mieszkań komunalnych** w 8 budynkach przy ul. Lirycznej oraz kontynuowano budowę 6 budynków wielorodzinnych, jednokondygnacyjnych z 50 lokalami mieszkalnymi przy ul. Darzyborskiej i 1 budynku wielorodzinnego czterokondygnacyjnego z 55 mieszkaniami przy ul. Hulewiczów. Obie inwestycje realizowane są wraz z zagospodarowaniem terenu (place zabaw, parkingi, drogi wewnętrzne, chodniki, oświetlenie).

Kontynuowano projekt „**Miejskie Biuro Najmu**”, w którym spółka Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. wynajmuje lokale mieszkalne od innych właścicieli niż Miasto Poznań i podnajmuje je z obniżonym czynszem beneficjentom projektu. W 2019 r. wynajęto w tym trybie 100 mieszkań.

Miasto Poznań jest partnerem projektu „**Mieszkania wspomagane – treningowe w Mieście Poznań**”. W ramach projektu utworzonych zostało 9 mieszkań treningowych (z tego 2 ostatnie w 2019 r.), z których wydzielono odrębne lokale socjalne. W ten sposób wsparciem objęto 250 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Oprócz zapewnienie miejsca w mieszkaniach treningowych, osobom tym zapewniono usługi treningowe, opiekuńcze i sfinansowano koszty eksploatacji mieszkań treningowych. Działania skierowane są na wzrost samodzielności uczestników projektu, podniesienie kompetencji związanych z codziennym funkcjonowaniem, podniesienie poziomu umiejętności szeroko pojętej zaradności życiowej.

Zadanie kluczowe związane z **rozwojem placówek przedszkolnych i szkolnych** obejmowało w 2019 r. szeroki zakres prac, w tym termomodernizację, rozbudowę, czy budowę nowych sal gimnastycznych. Rozbudowana została Szkoła Podstawowa nr 48, przy ul. Sarmackiej. W 2 dobudowanych skrzydłach znalazły się 4 sale lekcyjna, sala dydaktyczna, salki terapeutyczne oraz sala gimnastyczna wraz z szatniami i łazienkami. Obok budynku szkoły wybudowano ogrodzony zespół boisk. Z kostki brukowej wykonano nową nawierzchnię szkolnego dziedzińca i przyległych chodników. Odnowiono też istniejący plac zabaw. W związku z tym, że Aquanet na sąsiednich ulicach wykonał kanalizację sanitarną, możliwa była likwidacja bezodpływowego zbiornika na ścieki i podłączenie budynku do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej. Modernizacja Szkoły Podstawowej nr 48 kosztowała ok. 8,5 mln zł. Niemal połowę tej kwoty stanowiło dofinansowanie z funduszy unijnych. Dobiegła końca również rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 46 na Osiedlu Warszawskie-Pomet-Maltańskie. Dobudowana część ma powierzchnię 450 m². Na 3 kondygnacjach znajdują się m.in.: 4 sale dydaktyczne, biblioteka i pokój nauczycielski. Na każdą z nich będzie można dostać się z głównego budynku szkoły.

Inwestycje oświatowe, realizowane w 2019 r., to ponadto m.in. rozbudowa przedszkola nr 121 o dodatkowe 3 oddziały, budowa sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną przy Szkole Podstawowej nr 68, budowa łącznika w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2, rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 62, która oprócz nowej przestrzeni i świetlicy zyska pomieszczenia, w których ulokowana zostanie filia Biblioteki Raczyńskich. W planach jest budowa szkoły i przedszkola na Strzeszynie. W murach nowej placówki zostaną utworzone 32 oddziały szkolne oraz 10 przedszkolnych. Nowe boiska lub sale gimnastyczne realizowane były przy następujących placówkach oświatowych: Zespole Szkół z Oddziałami Sportowymi nr 1 i nr 5, Szkoły Podstawowe: nr 7, nr 11 oraz nr 59. Wiele placówek oświatowych znajduje się w starych, zabytkowych budynkach, stąd pracami rewitalizacyjnymi i termomodernizacyjnymi objętych zostało w 2019 r. 5 szkół i zespołów szkół: szkoły podstawowe z ulic: Prądyńskiego i Garbary, Zespół Szkół nr 5, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, III Liceum Ogólnokształcące.

W opracowaniu jest projekt kompleksowej modernizacji Zespołu Szkół Specjalnych z ul. Dąbrowskiego, który mieści się w najstarszym budynku szkolnym w Poznaniu z 1909 r.

Podniesieniu jakości kształcenia w poznańskich szkołach służyły także projekty podnoszące kompetencje nauczycieli lub wpływające na kreatywność uczniów.

Wieloletnie projekty tworzenia atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego obejmowały budowę, modernizację i doposażanie obiektów sportowych i rekreacyjnych. W ramach zadań kluczowych w 2019 r. zakończona została **budowa pływalni krytej na os. Piastowskim**. Podstawowy basen w pływalni ma długość 25 m, 6 torów o szerokości 2,5 m każdy, a taka sama głębokość basenu z obu stron umożliwi rozgrywanie sztafet pływackich. Na terenie pływalni powstał również basen rekreacyjny, który będzie służył do nauki pływania oraz hydromasażu. Trwały prace związane z **budową pływalni na os. Zwycięstwa**. Obiekt na os. Zwycięstwa będzie nowoczesną, krytą pływalnią - dobrym miejscem na organizację np. lokalnych imprez pływackich. Wyposażony będzie w 2 baseny. Większy, basen pływacki z 6 torami, z którego jednocześnie będzie mogło korzystać 60 osób. Kolejnych kilkanaście osób w tym samym czasie może przebywać w drugim, mniejszym i płytszym basenie rekreacyjnym. Budynek zostanie przystosowany do przyjęcia i obsługi osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza poruszających się na wózkach. Wejście główne nie będzie ograniczone żadnymi stopniami, a w środku przygotowane zostanie miejsce wymiany wózków indywidualnych na basenowe. W 2019 r. kontynuowano **prace modernizacyjne pływalni w parku Kasprowicza** wraz z otoczeniem i zapleczem (wykonano ogrodzenie, kasy biletowe wraz z systemem informatycznym oraz zagospodarowanie terenu). Ponadto kontynuowano modernizację obiektów kompleksu Chwiałka, Toru Regatowego Malta, kompleksu Gołęcin oraz stadionu przy ul. Harcerskiej.

W celu zwiększenia dostępności kultury kontynuowano działalność lokalnych centrów kultury. Wśród nich szczególne miejsce zajmuje **projekt Inkubatora Kultury Pireus**. Inkubator Kultury Pireus jest miejscem wspierania inicjatyw kulturalnych, artystycznych i społecznych w Poznaniu, ze szczególnym uwzględnieniem działań na Łazarzu. W 2019 r. kontynuowane były działania w ramach współpracy międzysektorowej na Łazarzu w ramach tego projektu. Inkubator mieści się w lokalu ZKZL przy ul. Głogowskiej 35. W 2019 r. realizację projektu Inkubatora Kultury Pireus koordynowała organizacja pozarządowa – Fundacja Otwarta Strefa. Fundacja przeprowadziła szereg działań w obszarze rozwijania działalności kulturalnej, gospodarczej oraz partycypacji społecznej w Poznaniu. Działania obejmowały wydarzenia kulturalne, edukacyjne i społeczne, a także działania inkubacyjne skierowane do początkujących podmiotów, które myślą o założeniu swojej działalności w obszarze kultury. W ramach cyklicznych działań przeprowadzono Konkurs „Twój Pireus”, wyłaniając 7 inicjatyw kulturalnych. Przedsięwzięcia te otrzymały dofinansowanie, niezbędne narzędzia, a przede wszystkim wsparcie merytoryczne. W 2019 r. zrealizowano projekt „Akcja Inkubacja”, którego głównym celem było wsparcie osób, które dopiero myślą o założeniu własnej inicjatywy w obszarze szeroko rozumianej kultury. W ramach projektu odbyły się warsztaty, szkolenia, które miały na celu zdobycie przez uczestników praktycznej wiedzy w zakresie finansowania projektów, komunikacji w obszarze mediów społecznościowych, turkusowego zarządzania czy emisji głosu.

W ramach zadań kluczowych kontynuowano prace nad rozbudową i modernizacją **Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania**. W 2019 r. instalowano nowe kamery, wymieniano wyeksploatowane oraz prowadzono budowę infrastruktury teletechnicznej dla potrzeb

monitoringu. Trwały także prace przygotowawcze do dalszej rozbudowy systemu monitoringu na terenie miasta.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Przyjazne osiedla”

Kluczowe zadania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu		Lata planowanej realizacji			Etap/ zaawansowanie
Nazwa zadania	Koordynator	2020	2025	2030	
Zagospodarowanie obszaru Naramowic	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe, planowanie poprawy warunków transportowych, budowa mieszkań komunalnych, placówek oświatowych
Zagospodarowanie obszaru Strzeszyna	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe, planowanie poprawy warunków transportowych, budowa mieszkań TBS, placówek oświatowych
Realizacja projektu „Centrum”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	X	X		W 2019 r. został zakończony pierwszy etap inwestycji, obejmujący przebudowę ul. Św. Marcin na odc. od ul. Gwarnej do ul. Ratajczaka. Trwały przygotowania do rozpoczęcia prac na kolejnym odcinku tej ulicy oraz prace projektowe II etapu projektu, obejmującego budowę nowej trasy tramwajowej w ul. Ratajczaka.
Rewitalizacja obszaru Śródk, starej gazowni, elektrociepłowni Garbary i zajezdni tramwajowej przy ul. Madalińskiego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji, Miejski Konserwator	X	X	X	Prace projektowe, koncepcyjne

	Zabytków, Wydział Gospodarki Nieruchomościami				
Rewitalizacja obszaru Jeżyce-Północ	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Opracowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jeżyce-Północ poddany został konsultacjom społecznym
Rewaloryzacja Starego Rynku i placu Kolegiackiego oraz realizacja projektu „Wolny Dziedziniec”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta, Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Wydział Kultury	X	X	X	Stary Rynek - w 2019 r. podpisano Umowę o dofinansowanie projektu w ramach dz. 9.2.1. „Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojennych” WRPO 2014+. Zlecono Spółce PIM realizację prac przedprojektowych. W 2020 r. planowane jest ogłoszenie przetargu na realizację robót budowlanych wraz z wykonaniem dokumentacji projektowej w trybie Zaprojektuj i wybuduj. Zakończenie inwestycji planowane jest na II kw. 2023 r. Plac Kolegiacki - w 2019 r. trwały badania archeologiczne, rozpoczęto wykonanie elementów rzeźbiarskich (Zegar Historii i elementy stalowe fontanny) oraz rozpoczęto roboty budowlane. Zakończenie projektu przewidziane jest na jesień 2020 r. W ramach cyklu wydarzeń #NaWolnym odbyły się seanse kina plenerowego, koncerty i spektakle.
Modernizacja rynków miejskich (rynek Jeżycki, Łazarski, Bernardyński, Wildecki)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X			Rynek Łazarski – w grudniu 2019 r. został rozstrzygnięty przetarg na przebudowę Rynku.

					Zakończenie inwestycji planowane jest na jesień 2021 r. Rynek Jeżycki – trwałe prace koncepcyjne
Renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych	Miejski Konserwator Zabytków, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji	X	X	X	Działanie ciągłe. Dofinansowanie prac konserwatorskich w 10 zabytkowych kamienicach, 11 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym dworze przy ul. Łopianowej, Pałacu Mielżyńskich i budynku Psalterii na Ostrowie Tumskim; organizacja konkursu na najlepszą renowację elewacji kamienicy "Dobry Remont"
Budowa mieszkań komunalnych (ul. Rubież, ul. Bolka, ul. Dymka, Zawady, ul. Biskupińska, ul. Opolska, ul. Dojazd)	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych	X	X	X	Prace budowlane, prace projektowe. W 2019 r. oddano do użytku 120 mieszkań komunalnych, rozpoczęto budowę 105 mieszkań komunalnych i socjalnych, przygotowywano do budowy kolejne projekty mieszkań komunalnych. Proces inwestycyjny przyspiesza realizacja zadania: Budowa układu drogowego dla potrzeb rozwoju gminnego budownictwa mieszkalnego
Realizacja projektu „Miejskie Biuro Najmu”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe, 100 wynajętych lokali Mieszkalnych w 2019 r.
Realizacja programów „Mieszkanie dla Seniora” oraz „Mieszkanie dla Absolwenta”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe
Budowa placówek przedszkolnych i szkolnych (Strzeszyn, Naramowice,	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	X	X		W 2018 r. zakończono prace w rejonie Radojewo-Morasko i Umultowo (zespół

Radojewo-Morasko i Umultowo, Piątkowo, Szczepankowo, Krzesiny, os. Kwiatowe)					szkolno-przedszkolny dla 550 dzieci). W 2019 r. trwały prace projektowe oraz pozyskiwanie lokalizacji dla budowy obiektu szkolnego na Strzeszynie
Budowa nowych obiektów sportowych (budowa basenu na os. Zwycięstwa, hali lekkoatletycznej przy ul. Warmińskiej, obiektu wielofunkcyjnego w parku J. Kasprowicza, areny sportów walki przy ul. Reymonta) oraz modernizacja basenu na Ratajach - os. Piastowskie	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		Zakończono budowę pływalni krytej na Ratajach, kontynuowane są prace budowlane basenu na os. Zwycięstwa, kontynuowano prace modernizacyjne obiektu wielofunkcyjnego w Parku Kasprowicza
Udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne oraz promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło	Zarząd komunalnych Zasobów Lokalowych, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe, kontynuowano działalność lokalnych centrów kultury, w tym w szczególności Inkubatora Kultury Pireus
Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu wizyjnego Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	X	X	X	Działanie ciągłe

Źródło: opracowanie własne

5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Realizacja priorytetu zakłada tworzenie warunków włączania mieszkańców do odpowiedzialnego współdecydowania o rozwoju miasta. Duża aktywność mieszkańców oraz rosnąca rola organizacji pozarządowych i ruchów miejskich tworzą wysoki kapitał społeczny, który jest bazą do tworzenia solidarności wśród społeczności lokalnej w celu wyrównywania szans i unikania nierówności społecznych. Zgodnie ze Strategią, Miasto prowadzi działania dla budowy świadomego i silnego społeczeństwa obywatelskiego, uczestniczy w dialogu społecznym, wspiera partycypację publiczną, oddaje społeczności lokalnej faktyczną decyzyjność wyboru projektów ważnych dla jakości ich życia, wspiera rozwój lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz dobra wspólnego. Miasto przygotowuje ofertę dla mieszkańców, która uwzględnia wszystkie grupy społeczne i buduje solidarność oraz wspólnotowość. W ramach rozwijania idei otwartego miasta promowane są i wspierane zachowania i wartości wspierające osoby społecznie słabsze i zagrożone wykluczeniami, integrację przybyszów w lokalnym środowisku, przeciwdziałanie wszelkim rodzajom dyskryminacji. Wdrażane są działania na rzecz

podniesienia poziomu wykorzystania inteligentnych technologii w usługach publicznych oraz zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta, budowy otwartej administracji, otwierania danych i informacji o mieście, prowadzone są działania i kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwdziałające różnym formom wykluczenia społecznego.

W 2019 r. w ramach zadań kluczowych Miasto podejmowało, kontynuowało i realizowało różne formy **dialogu społecznego**. Miasto podejmowało szereg kampanii edukacyjnych, informacyjnych, wizerunkowych aby usprawnić i uatrakcyjnić komunikację z mieszkańcami.

Na realizację zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie **Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2020** przeznaczono 21 mln zł, z tego 15 mln zł przydzielono projektom rejonowym, a pozostałe 6 mln zł projektom ogólnomiejskim. W edycji PBO20 zgłoszono 350 wniosków, w głosowaniu udział wzięło ponad 68 tys. mieszkańców, wybrano do realizacji 35 projektów – 3 projekty ogólnomiejskie i 32 rejonowe. Podsumowanie dotychczasowych edycji PBO oraz wnioski i rekomendacje wynikające z podsumowania ankiet zawiera Raport ewaluacyjny – Poznański Budżet Obywatelski 2020.

Zorganizowano szereg **otwartych konsultacji społecznych** na ważne dla rozwoju miasta tematy, m.in. prowadząc otwarte konsultacje społeczne na temat programowania wieloletniego, planowania przestrzennego, realizacji inwestycji drogowych i transportowych.

Kontynuowany był także program rozwoju społeczności lokalnej oraz promowania aktywności społecznej „**Centrum Inicjatyw Lokalnych**”, który wspiera realizację inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców i angażujących ich we współpracę na rzecz lokalnej społeczności. W 2019 r. zrealizowano 127 inicjatyw mieszkańców w ramach CIL, z tego 66 inicjatyw oddolnych mieszkańców oraz 61 inicjatyw dofinansowanych na zasadach regrantingu. W 2019 r. została opracowana diagnoza społeczności lokalnych z obszarów objętych działalnością CIL, włączając w zaplanowanie i realizację badań przedstawicieli tych społeczności. Raport końcowy „**Odkrywanie lokalnego Poznania**” powstał na bazie analizy 9 raportów diagnostyczny potrzeb społeczności lokalnej z zakresów objętych działaniami CIL - tzw. mapy zasobów i potrzeb, autorstwa zespołów badawczych CIL.

Centrum Usług Wspólnych (CUW) jest jednostką budżetową powołaną przez Radę Miasta Poznania w celu zapewnienia realizacji zadań publicznych przez jednostki powołane dla dostarczania usług z obszaru polityki społecznej. CUW zapewnia obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla 19 jednostek z terenu miasta Poznania, dla których organem prowadzącym jest Miasto Poznań (domy pomocy społecznej, żłobki, ośrodki wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, pozostałe centra i ośrodki wsparcia jak: Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Centrum Inicjatyw Senioralnych, Dzienny Ośrodek Adaptacyjny, Ośrodek dla Bezdomnych). Centrum Usług Wspólnych poprzez proces konsolidacji obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej obsługiwanych jednostek oraz standaryzację realizowanych procesów i narzędzi ich wspierania powoduje obniżenie kosztów obsługi o charakterze biurowym, pozwalając na adekwatne zwiększenie nakładów na usługi świadczone bezpośrednio mieszkańcom. W 2019 r. Prezydent Miasta powołał zarządzeniem Zespół Roboczy ds. zaprojektowania i wdrożenia działań związanych z obsługą przez Centrum Usług Wspólnych jednostek oświatowych.

W ramach zadań kluczowych realizowano działania na rzecz poznańskich rodzin. W 2019 r. **Centrum Inicjatyw Rodzinnych** realizowało we współpracy z partnerami i organizacjami pozarządowymi projekty z zakresu polityki prorodzinnej i integracji międzypokoleniowej, w tym zajęcia edukacyjne, rozwojowe i artystyczne dla dzieci oraz projekty, warsztaty i szkolenia dla rodziców. Wydawało także certyfikaty Miejsce Przyjazne Rodzinie i Karty Dużej Rodziny oraz świadczyło kompleksowe usługi informacyjne dla rodzin, m.in. o wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych, ofercie żłobków oraz placówek oświatowych i wychowawczych, Poznańskiego Centrum Świadczeń. Ofertę dla rodzin przygotowały także inne miejskie jednostki organizacyjne, jak Centrum Sztuki Dziecka, CK Zamek, Międzynarodowe Targi Poznańskie.

W 2019 r. kontynuowano wdrażanie **Standardów Dostępności Miasta Poznania**, dzięki którym obiekty miejskie będą dostępne na płaszczyźnie architektonicznej, komunikacyjnej i informacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób przemieszczających się z dziećmi, z ciężkim bagażem, czy rowerzystów. Prowadzone były także działania mające na celu poprawę dostępności obiektów Urzędu Miasta Poznania dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach zadań kluczowych w 2019 r. rozpoczęto prace przy budowie nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej (DPS) przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstanie przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie. Obiekt będzie nowoczesny i funkcjonalny, co pozwoli na sprawowanie opieki nad seniorami na najwyższym, europejskim poziomie. Będzie tam mogło zamieszkać 100 pensjonariuszy w pokojach jedno- i dwuosobowych. Trwały prace przygotowawcze i projektowe do planowanej rozbudowy budynku Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji przy ul. Mogileńskiej o nowe skrzydło.

W 2019 r. Miasto wykorzystywało **inteligentne rozwiązania z zakresu e-usług**, jak m.in.: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, ePUAP, system otwartego dostępu do informacji i danych Miasta (API) oraz projekt otwarcia baz danych i informacji o mieście BaDaM, Cyfrowy Model Przestrzenny 3D Miasta Poznania, serwisy internetowe, w tym danych przestrzennych, aplikacje mobilne, systemowa rekrutacja oświatowa, internetowe giełdy tematyczne, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC, system wspomagania planowania przestrzennego Geobaza Miasta Poznania, elektroniczne systemy zarządzania, system głosowania na projekty Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, platforma internetowa Otwarty Poznań. Większość miejskich e-usług była udostępniona poprzez elektroniczną platformę informacyjno-usługową Miejski Informator Multimedialny. Liczba unikatowych użytkowników tej platformy w 2019 r. wyniosła ponad 3 mln. Z e-usług oferowanych przez Miasto Poznań w 2019 r. skorzystało ponad 245 tys. użytkowników. Miasto wykorzystywało także nowoczesne narzędzia wspierające w systemie zarządzania i administrowania miastem. W działaniach informacyjnych Miasto korzystało także z mediów społecznościowych, jak FB, Twitter, Instagram oraz serwisu internetowego YouTube, a także z systemu SMS wysyłanych nieodpłatnie do zainteresowanych mieszkańców. Równocześnie kontynuowano realizację projektów poprawiających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych. Proces ten obejmuje zarówno poprawę dostępu do usług (w tym elektronicznych) oraz informacji, a także dostosowywanie miejskich obiektów do potrzeb ludzi o różnych możliwościach przemieszczania się.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Kluczowe zadania przewidziane do realizacji w ramach priorytetu		Lata planowanej realizacji			Etap/ zaawansowanie
Nazwa zadania	Koordynator	2020	2025	2030	
Realizacja projektu Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe. Na realizację zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO20 przeznaczono 21 mln zł. Podsumowanie dotychczasowych edycji PBO oraz wnioski i rekomendacje wynikające z podsumowania ankiet zawiera Raport ewaluacyjny – Poznański Budżet Obywatelski 2020
Tworzenie i wspieranie Centrów Inicjatyw Lokalnych	Gabinet Prezydenta	X	X	X	W 2019 r. zrealizowano 127 inicjatyw mieszkańców w ramach CIL, z tego 66 inicjatyw oddolnych mieszkańców oraz 61 inicjatyw dofinansowanych na zasadach regrantingu.
Uruchomienie centrum usług wspólnych do obsługi wszystkich jednostek miejskich	Międzynarodowe Targi Poznańskie	X			W trakcie prac koncepcyjnych. Dotychczas działa CUW dla placówek polityki społecznej. W 2019 r. Prezydent Miasta powołał zarządzeniem Zespół Roboczy ds. zaprojektowania i wdrożenia działań związanych z obsługą przez Centrum Usług Wspólnych jednostek oświatowych.
Dostosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Termy Maltańskie	X	X	X	Działanie ciągłe, wdrażane są Standardy Dostępności Miasta Poznania. W 2019 r. zamontowano znaczniki elektroniczne Totupoint, które ułatwiają dostępność budynku UMP przy pl. Kolegiackim dla osób z niepełnosprawnością wzrokową,

					oznakowano w alfabecie Braille'a wejścia do sal obsługi mieszczących się w budynkach Urzędu Miasta Poznania, wymieniona została platforma dla osób niepełnosprawnościami w budynku przy ul. Słowackiego 22.
Wykorzystanie nowoczesnych technologii i narzędzi w procesie public relations	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe
Realizacja projektów poprawiających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych	Wydział Organizacyjny, Gabinet Prezydenta, Wydział Informatyki, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Biuro Poznań Kontakt, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Termy Maltańskie, Międzynarodowe Targi Poznańskie, Port Lotniczy Poznań Ławica	X			Działanie ciągłe
Prowadzenie Centrum Inicjatyw Rodzinnych	Poznańskie Centrum Świadczeń	X	X	X	Działanie ciągłe
Modernizacja infrastruktury obiektów pomocy społecznej (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej – nowa siedziba, budowa dwóch domów przy ul. Żołnierzy Wyklętych, rozbudowa Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej przy ul. Mogileńskiej)	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X			W 2019 r. rozpoczęto prace przy budowie nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstanie przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie. ZOLiRM - trwały prace przygotowawcze i

					projektowe do planowanej rozbudowy
Utworzenie Centrum Medycyny Senioralnej i Paliatywnej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X			Przesunięcie realizacji na późniejsze lata

Źródło: opracowanie UMP

III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań kluczowych i projektowych

Zakłada się, że na realizację Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ bezpośredni wpływ mają wszystkie zadania projektowe. Podczas projektowania konkretnego zadania, w systemie KSAT w module „planowanie i monitorowanie budżetu” następuje przypisanie go do Strategii poprzez wybór odpowiedniego priorytetu i działania strategicznego, na realizację którego dane zadanie będzie w największym stopniu oddziaływać.

Łączna wartość nakładów z budżetu Miasta na realizację wszystkich zadań projektowych w 2019 r. (na podstawie informacji ze sprawozdania z realizacji budżetu) wyniosła 761,7 mln zł. Znaczącą część inwestycji realizują także inne podmioty i instytucje, jak spółki prawa handlowego, w których Miasto Poznań posiada udziały lub akcje, a które realizują zadania własne w imieniu Miasta oraz jednostki zewnętrzne działające na rzecz rozwoju Poznania, w tym inne jednostki samorządu terytorialnego i ich organizacje, instytucje, przedsiębiorstwa państwowe, firmy i osoby prywatne.

W 2019 r. w strukturze wydatków na zadania kluczowe i projektowe najwyższy udział posiada priorytet „Zielone, mobilne miasto” (60,4%). Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” wydatkowano 14% wydatków ogółem na zadania kluczowe i projektowe. Na zbliżonym poziomie 13,1% kształtowały się wydatki na zadania realizowane w ramach priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Najniższy poziom wydatków – 4,5% przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Silna Metropolia”.

W 2019 r. nakłady poniesione z budżetu Miasta na realizację zadań kluczowych i projektowych w ramach priorytetów strategicznych wyniosły:

- **Priorytet „Silna Metropolia”:** 34,2 mln zł na 45 zadań projektowych
Dodatkowo, w ramach inwestycji o zasięgu regionalnym i metropolitalnym, zainwestowane zostały środki innych partnerów, w tym spółek, w których Miasto posiada udziały oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych. Wśród zadań projektowych

Miasta dominowały projekty wspierające rozwój funkcji metropolitalnych Poznania oraz współpracę regionalną i międzynarodową.

- **Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość”:** 60,9 mln zł na 78 zadań projektowych
Dotyczyły one głównie poszerzenia bazy kulturalnej, sportowej i spędzania wolnego czasu, zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz rozwoju infrastruktury wsparcia rozwoju nowych firm. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.
- **Priorytet „Zielone, mobilne miasto”:** 460,4 mln zł na 116 zadań projektowych
Wśród zadań realizowanych w ramach tego priorytetu dominowały inwestycje usprawniające układ transportowy miasta, rozwój komunikacji publicznej i ekomobilność. We wdrażanie tego priorytetu zaangażowanych było wiele innych podmiotów, także prywatnych.
- **Priorytet „Przyjazne osiedla”:** 106,4 mln zł na 246 zadań projektowych
W ramach priorytetu przeważały zadania znaczące w wymiarze lokalnym, poprawiające jakość życia, ofertę usług społecznych, kulturalnych, oświatowych i rekreacyjnych na osiedlach, a także aktywizujące i wspierające rozwój społeczności osiedlowych.
- **Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny”:** 99,7 mln zł na 69 zadań projektowych
Zadania realizowane w ramach tego priorytetu miały na celu zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków rozwoju, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, młodzieży, osobom starszym, zagrożonym wykluczeniami, z niepełnosprawnościami. Realizowane projekty dotyczyły także zapewnienia właściwego poziomu infrastruktury ochrony zdrowia, nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami oraz inteligentnych rozwiązań w zakresie e-usług.

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych następujących obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta: Silna Metropolia; Nowoczesna przedsiębiorczość; Zielone, mobilne miasto; Przyjazne osiedla; Wspólnotowość i dialog społeczny. Dla zachowania crossowego charakteru Strategii odstąpiono od wyznaczania programów strategicznych. Odejście od silosowego dzielenia kierunków i działań strategicznych w obrębie danego obszaru funkcjonowania miasta spowodowało, że działania o określonym charakterze, ale różnej skali, przypisane zostały do kilku priorytetów i tak np. edukacja na poziomie akademickim do priorytetu „Silna Metropolia”, edukacja zawodowa i kształcenie ustawiczne do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”, a edukacja szkolna i zajęcia pozaszkolne do priorytetu „Przyjazne osiedla”. Wydarzenia kulturalne o randze krajowej i międzynarodowej przypisane zostały do priorytetu „Silna Metropolia”, aktywność kulturalna o zasięgu miejskim i eventy lokalne założone zostały w priorytecie „Przyjazne osiedla”. Przyjęcie crossowego charakteru Strategii oznacza, że monitorowanie zmian zachodzących w danej dziedzinie funkcjonowania miasta wymaga analiz efektywności działań podejmowanych we wszystkich obszarach priorytetowych.

Analiza wskaźników statystycznych, w odniesieniu do roku bazowego, za który przyjęto rok 2010 wykazuje, że w wielu przypadkach utrzymywany jest dotychczasowy trend, który potwierdza silną pozycję Poznania wobec pozostałych porównywanych miast: Warszawy, Krakowa, Wrocławia i Łodzi. Metropolia Poznań notuje stały wzrost mieszkańców. Coraz silniejsze powiązania funkcjonalno-przestrzenne Poznania z okolicznymi gminami i dobre skomunikowanie między nimi powodują, że miasto mieszkańcom Metropolii zapewnia miejsca pracy i nauki, w nim koncentrują się centra usług: edukacyjnych, zdrowotnych, sportowych, kulturalnych, z których korzystać mogą wszyscy jej mieszkańcy.

Miasto pozostaje jednym z najsilniejszych ośrodków akademickich w kraju, dlatego wielu młodych ludzi wybiera poznańskie uczelnie, coraz większy jest poziom umiędzynarodowienia studiów.

Dziedzictwo kulturowe i rozbudowywana oferta turystyczna przyciąga coraz większą liczbę turystów, choć jest ich mniej niż w Krakowie, Warszawie czy Wrocławiu. Mniej niż w pozostałych porównywanych miastach jest też beneficjentów oferty kultury wysokiej przy jednoczesnym większym zainteresowaniu ofertą kultury lokalnej i masowych imprez artystyczno-rozrywkowych. Większość wskaźników obrazujących zmiany w obszarze priorytetowym „Silna Metropolia” wskazuje na utrzymanie dotychczasowego trendu i wolne, jednakże stałe budowanie konkurencyjności.

Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Silna Metropolia” wydatkowano w 2019 r. z budżetu Miasta Poznania 34,2 mln zł na 45 zadań projektowych, co stanowi 4,5% wszystkich środków przeznaczonych na wdrażanie zadań kluczowych i projektowych w ramach Strategii. Dodatkowo, w ramach inwestycji o zasięgu regionalnym i metropolitalnym, zainwestowane zostały środki innych partnerów, w tym spółek, w których Miasto posiada udziały oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych. Wśród zadań projektowych Miasta dominowały projekty

wspierające rozwój funkcji metropolitalnych Poznania oraz współpracę regionalną i międzynarodową.

Wartości wskaźników gospodarczych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” potwierdzają mocną pozycję Poznania. W mieście notuje się najniższe bezrobocie w kraju, wysoki jest poziom przedsiębiorczości, rozwija się innowacyjność i nowe technologie. Istotnym czynnikiem budującym konkurencyjność gospodarczą jest edukacja zawodowa zapewniająca wykwalifikowaną kadrę pracowniczą w specjalizacjach poszukiwanych na rynku pracy. Szkolnictwo zawodowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodych ludzi, jednak lokalna gospodarka odczuwa niedobór wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Dlatego konieczna jest dalsza promocja i rozwój szkolnictwa zawodowego oraz dywersyfikacja kierunków studiów pod kątem poszukiwanych na rynku pracy zawodów.

Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” wydatkowano w 2019 r. z budżetu Miasta Poznania 60,9 mln zł na 78 zadań projektowych, co stanowi 8% wszystkich środków przeznaczonych na wdrażanie zadań kluczowych i projektowych w ramach Strategii. Wdrażane projekty dotyczyły głównie przygotowania do budowy nowych siedzib dla instytucji kultury, poszerzenia bazy sportowej i spędzania wolnego czasu, zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz rozwoju infrastruktury wsparcia rozwoju nowych firm. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.

Wartości wskaźników priorytetu „Zielone, mobilne miasto” potwierdzają, że Poznań jest jednym z najbardziej zmotoryzowanych miast w Polsce, a prawie połowa mieszkańców najczęściej korzysta z własnych samochodów. To jeden z powodów zatłoczenia poznańskich ulic, problemów ze znalezieniem miejsca do zaparkowania oraz znacznego poziomu zanieczyszczenia powietrza i wysokiego poziomu hałasu. Władze miasta próbują wpływać na zachowania komunikacyjne mieszkańców promując transport publiczny, zachęcając do korzystania z alternatywnych środków transportu i elektromobilność. Pomimo dobrej dostępności do otwartych terenów zieleni ważne jest udostępnianie nowych zagospodarowanych zielonych obszarów.

W 2019 r. w strukturze wydatków na zadania kluczowe i projektowe priorytet „Zielone, mobilne miasto” posiada najwyższy udział (60,4%) co oznacza, że na realizację 116 zadań projektowych w ramach tego priorytetu wydatkowano z budżetu Miasta 460,4 mln zł. Wśród zadań realizowanych w ramach tego priorytetu dominowały inwestycje wspierające rozwój komunikacji publicznej, usprawniające układ transportowy miasta i ekomobilność. We wdrażanie tego priorytetu zaangażowanych było wiele innych podmiotów, także prywatnych.

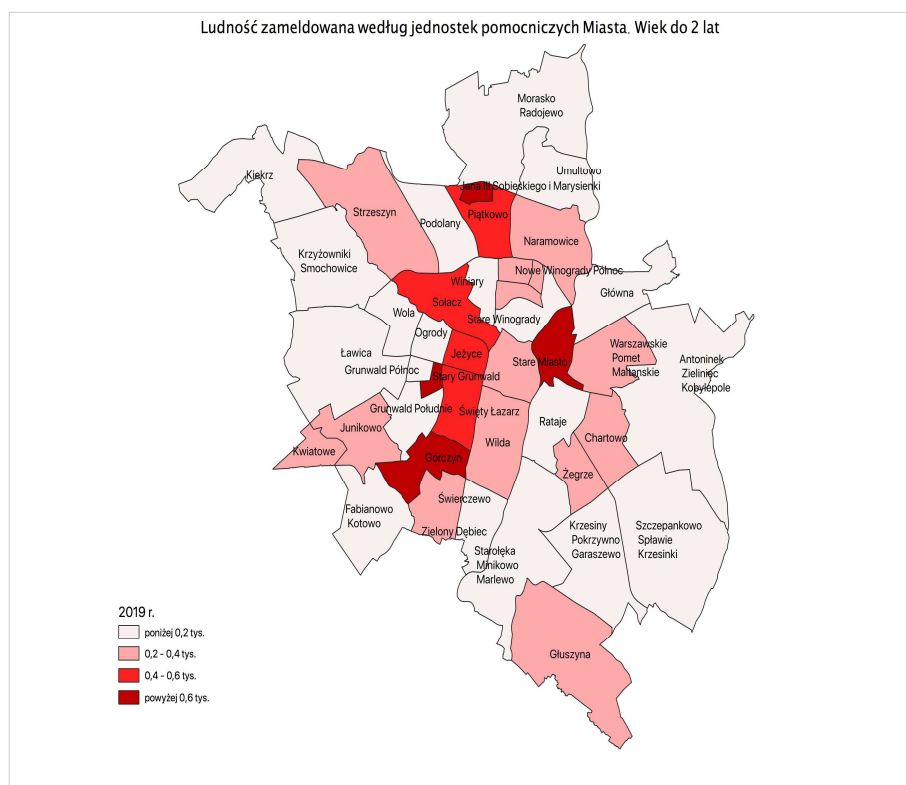
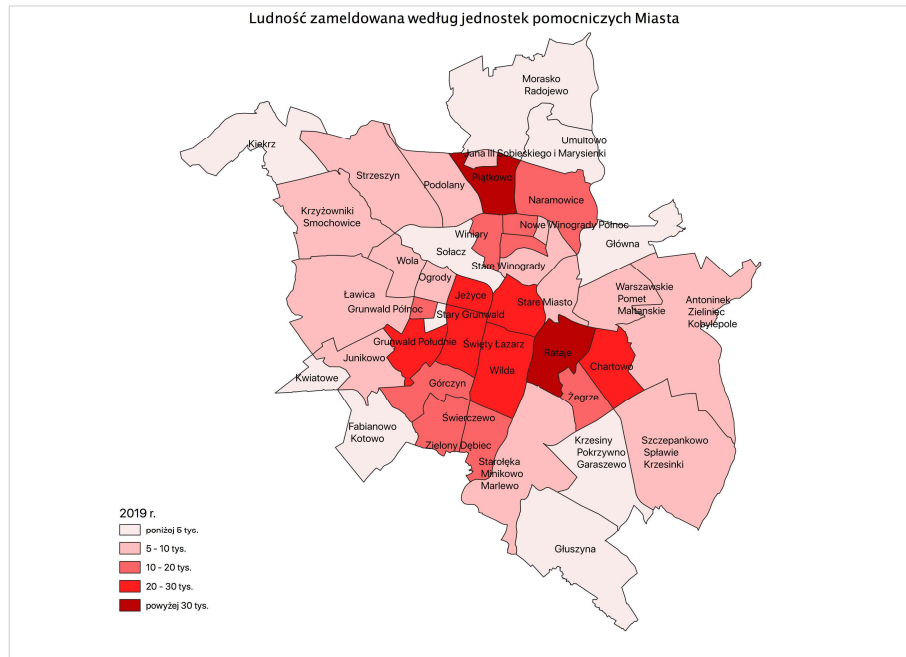
Działania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” ukierunkowane są na zapewnieniu mieszkańcom wszystkich osiedli dostępu do usług publicznych, stworzenia w ramach osiedli miejsc spotkań, aktywności, rekreacji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Ważnym aspektem dotyczącym powrotu młodych matek do aktywności zawodowej jest zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej. Dzięki inwestycjom w rozbudowę placówek, zwiększa się udział dzieci korzystających z instytucjonalnych form tej opieki. Rosnące z roku na rok nakłady na zadania osiedli umożliwiły realizację inwestycji w drogi, chodniki, ścieżki rowerowe, tereny zielone i rekreacyjne. Dzięki tych nakładom realizowanych było wiele

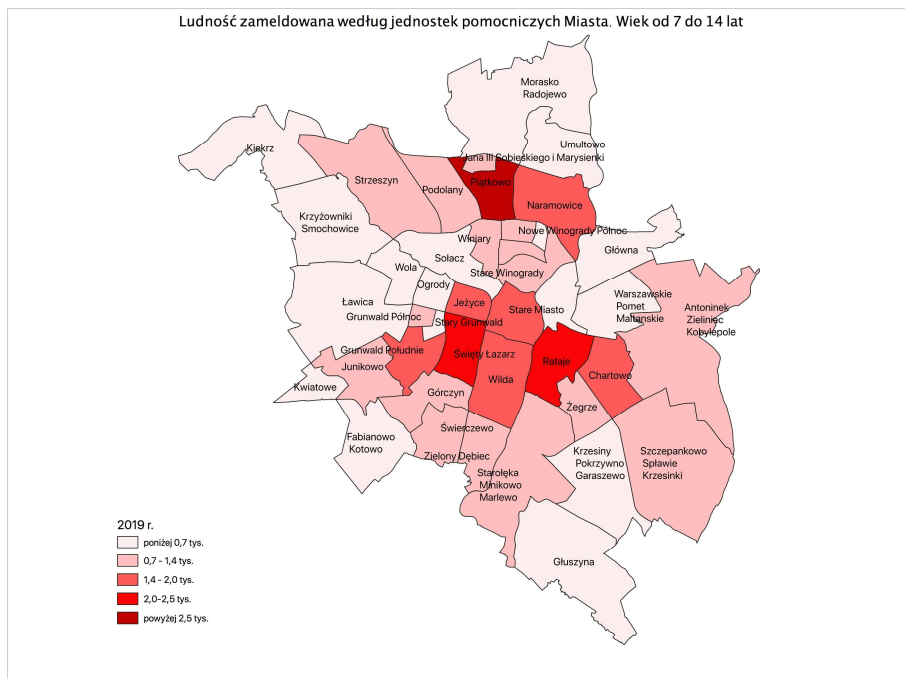
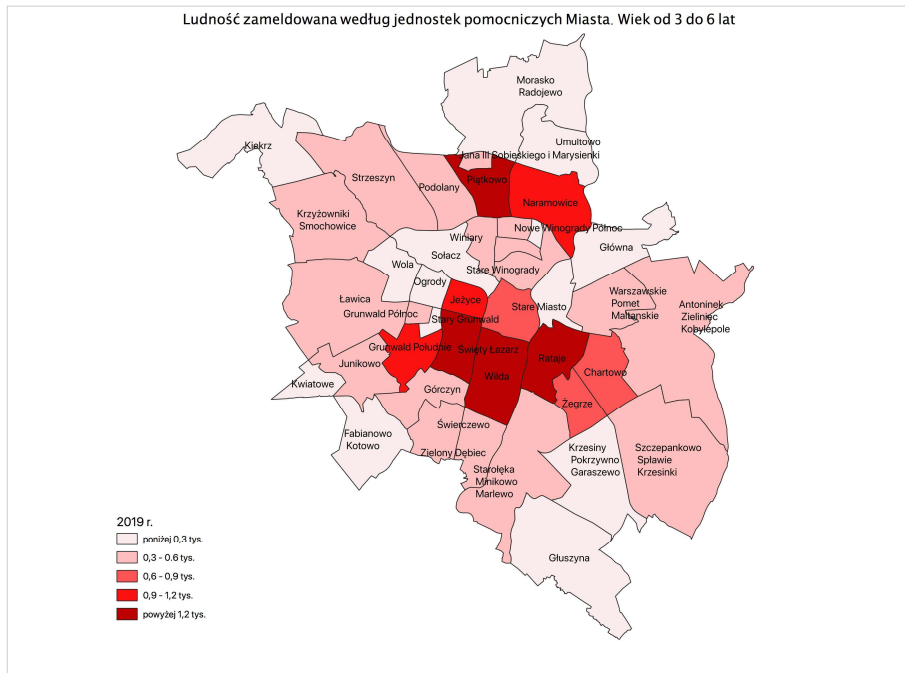
lokalnych inicjatyw kulturalnych oraz edukacyjnych. Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” wydatkowano w 2019 r. z budżetu Miasta Poznania 106,4 mln zł na 246 zadań projektowych, co stanowi 14% wszystkich środków przeznaczonych na wdrażanie zadań kluczowych i projektowych w ramach Strategii. W ramach priorytetu przeważały zadania znaczące w wymiarze lokalnym, poprawiające jakość życia, ofertę usług społecznych, kulturalnych, oświatowych i rekreacyjnych na osiedlach, a także aktywizujące i wspierające rozwój społeczności osiedlowych.

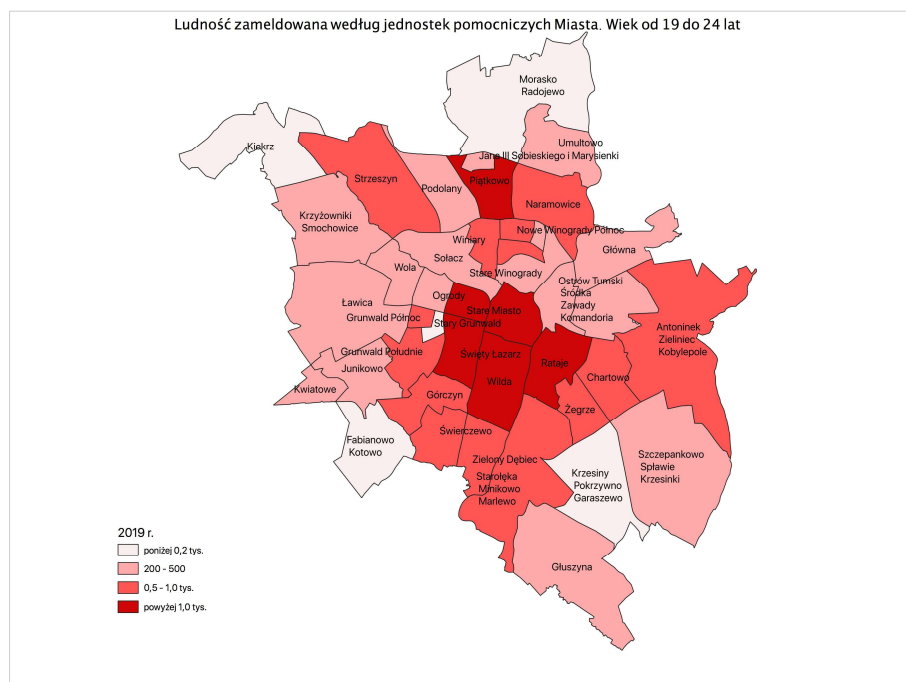
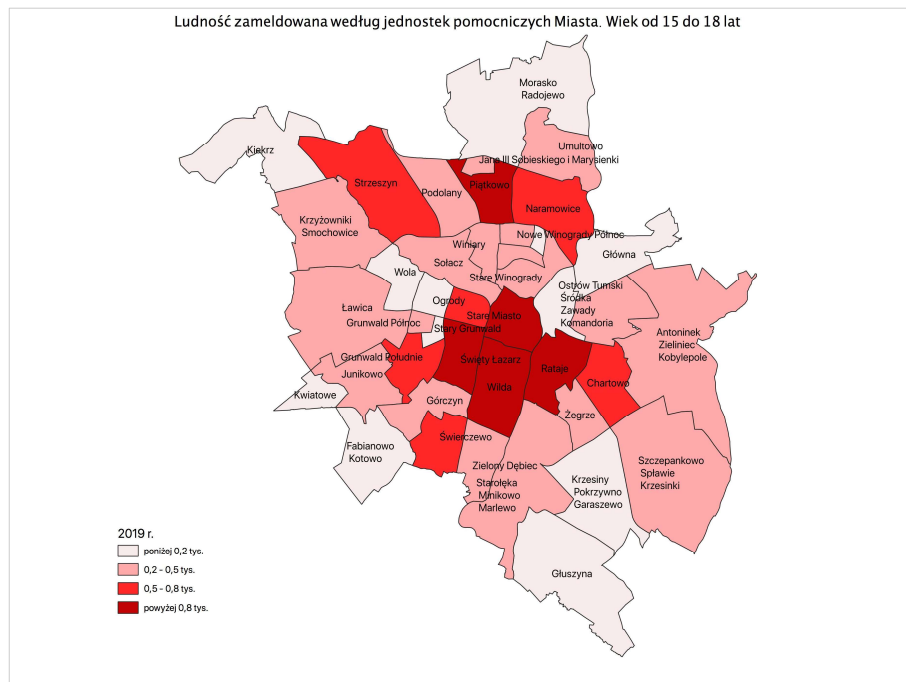
Działania realizowane w priorytecie „Wspólnotowość i dialog społeczny” potwierdzają, że mieszkańcy Poznania są aktywnymi obywatelami, wielu z nich angażuje się w działalność organizacji pozarządowych, które w ramach otwartych konkursów ofert realizuje zadania publiczne. Mieszkańcy korzystają z otwartych konsultacji społecznych, możliwości realizacji swoich projektów w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego i Centrów Inicjatyw Lokalnych. Jednakże nadal oczekują na wspieranie przez Miasto bezpłatnych dla mieszkańców, atrakcyjnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy edukacyjnych. Miasto realizuje działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego wprowadzając nowe rozwiązania usprawniające współpracę z mieszkańcami i możliwość wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących polityki miasta.

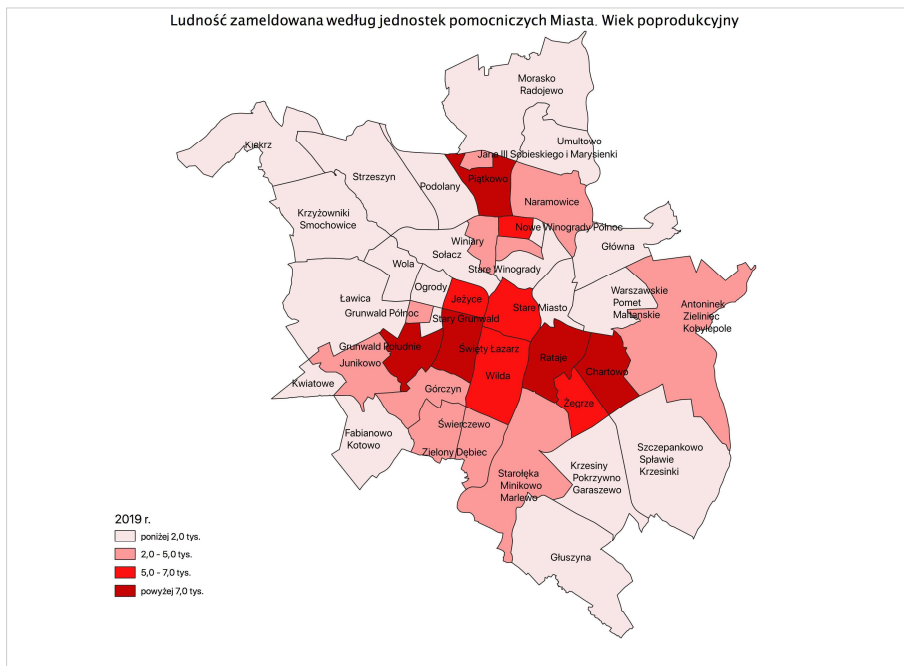
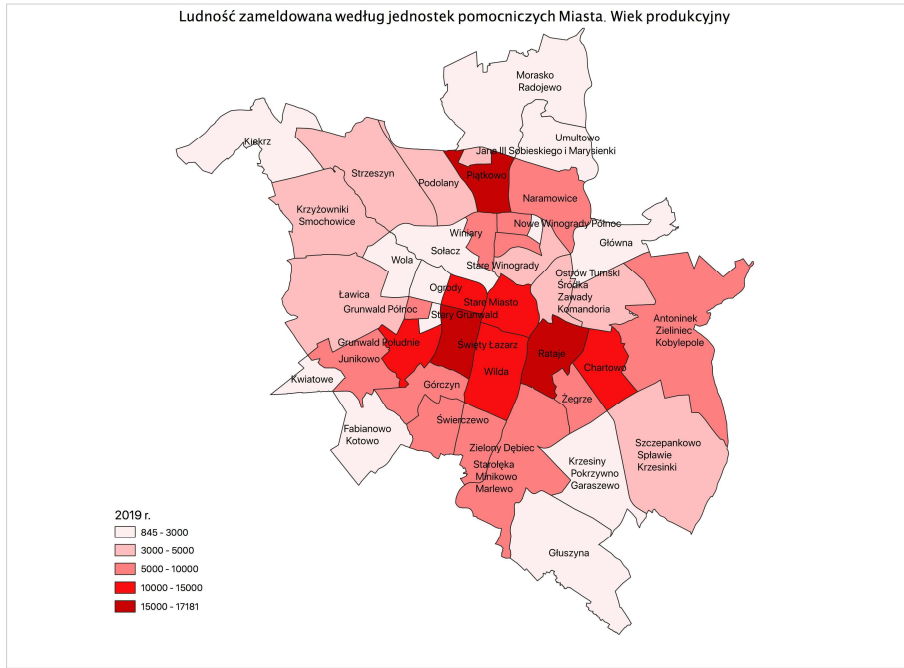
Wydatki na zadania realizowane w ramach priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny” kształtowały się na poziomie 13,1% wydatków ogółem na zadania kluczowe i projektowe Strategii (99,7 mln zł na 69 zadań projektowych). Zadania realizowane w ramach tego priorytetu miały na celu zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków rozwoju, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, młodzieży, osobom starszym, zagrożonym wykluczeniem, z niepełnosprawnościami. Realizowane projekty dotyczyły także zapewnienia właściwego poziomu infrastruktury ochrony zdrowia, nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami oraz inteligentnych rozwiązań w zakresie e-usług.

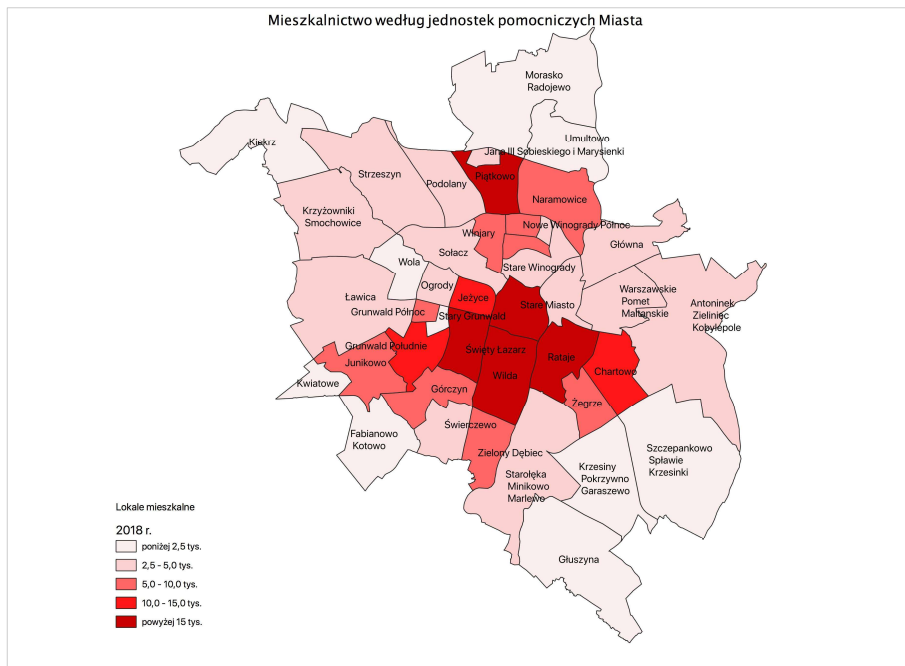
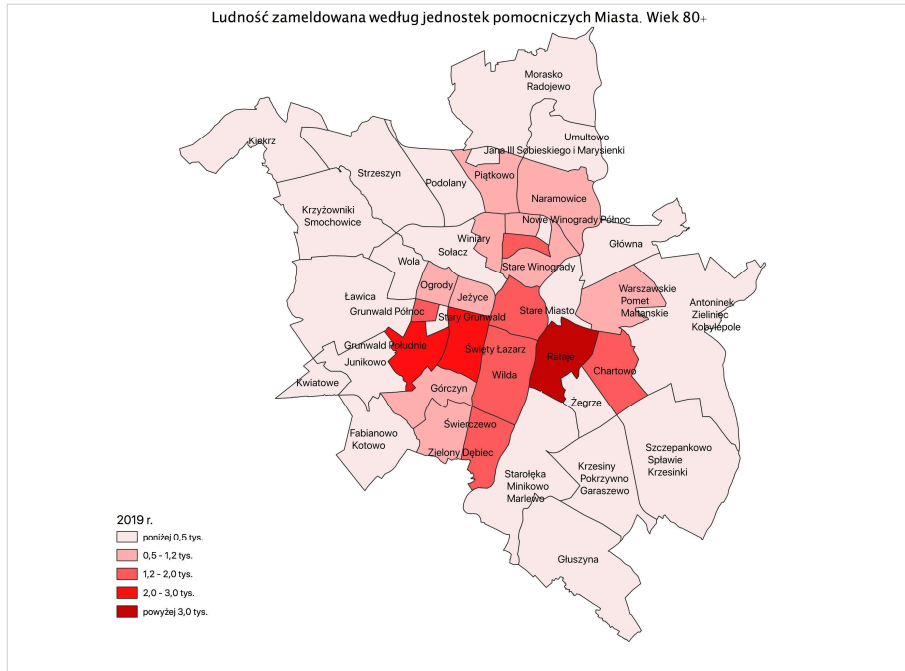
Benchmarking jednostek pomocniczych Miasta Poznania

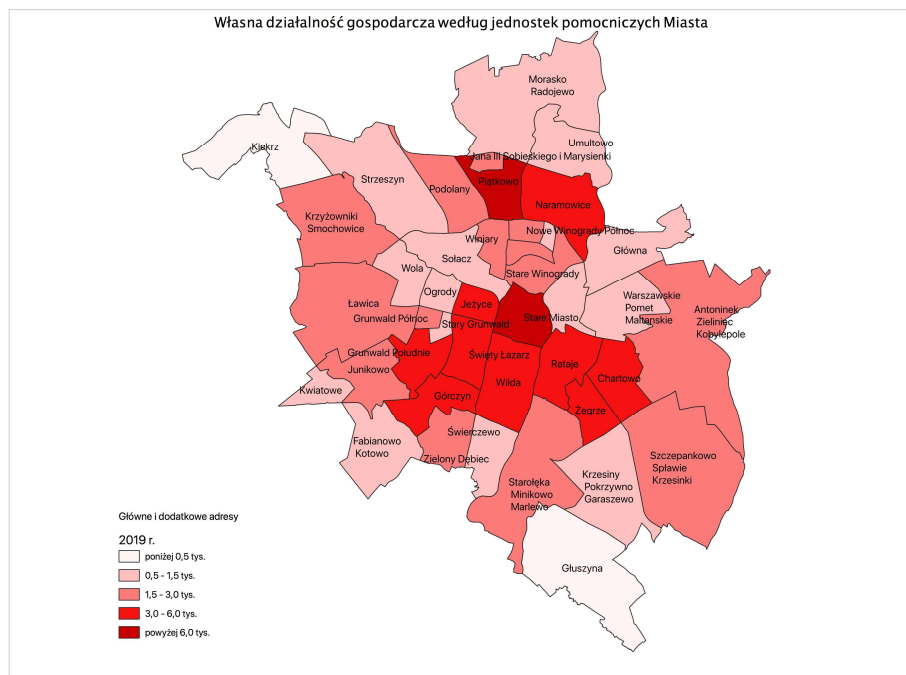
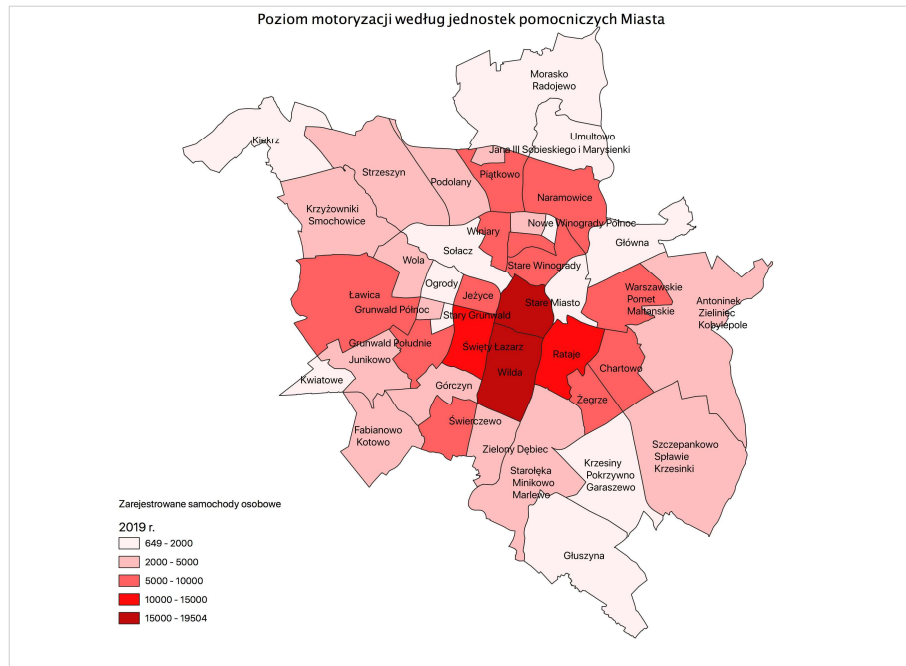

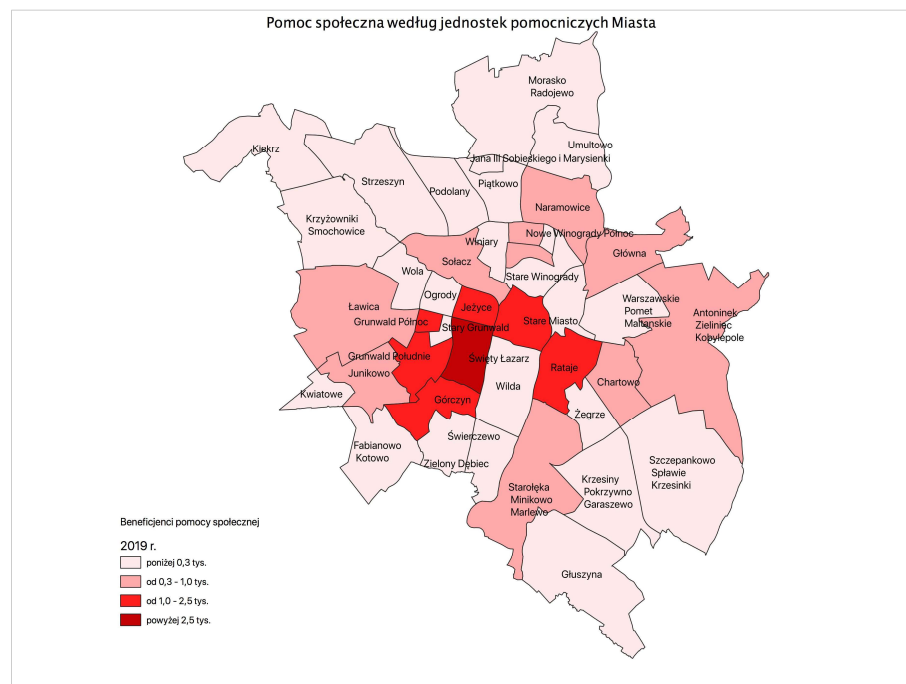
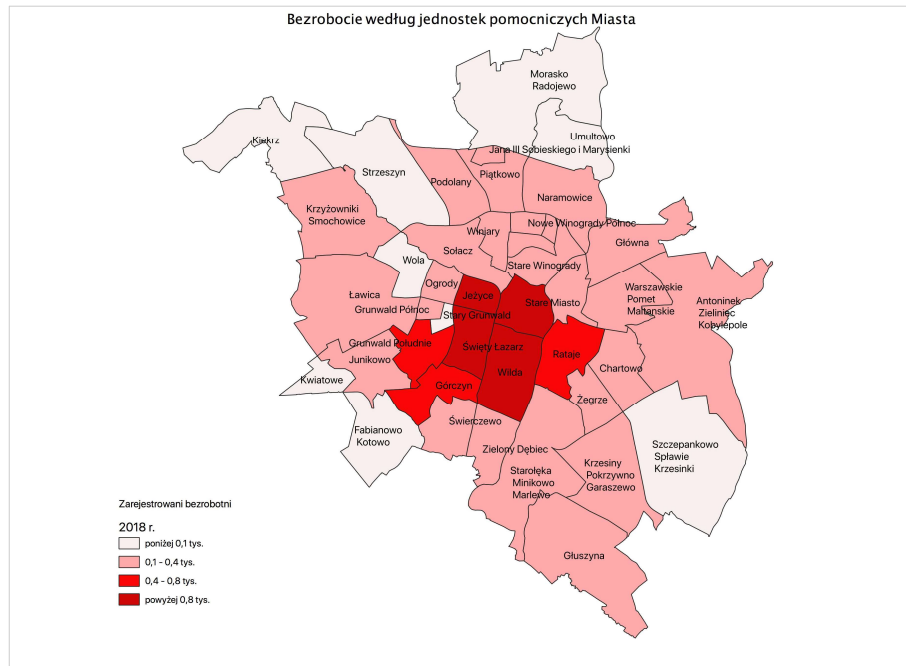

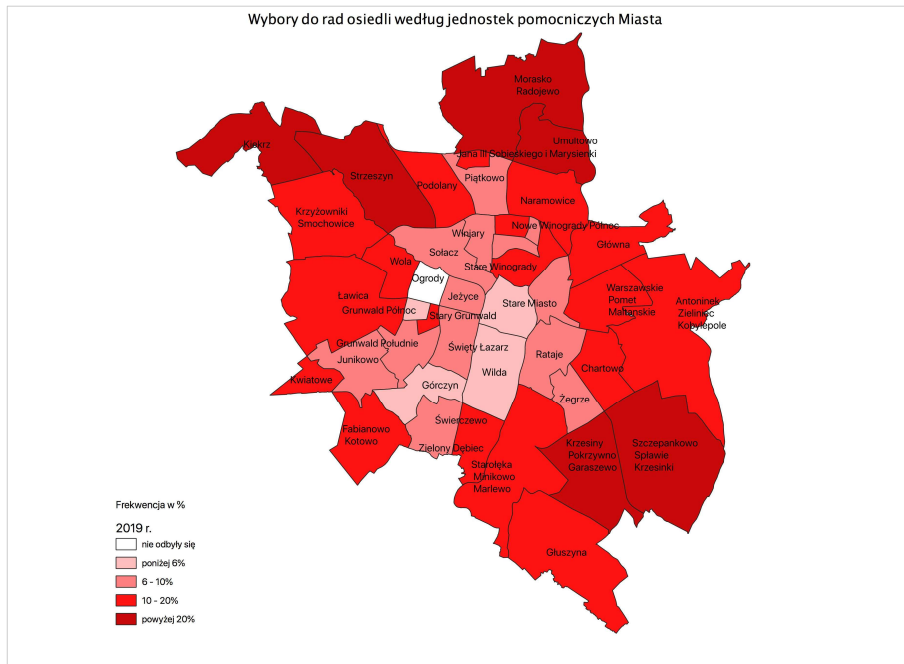

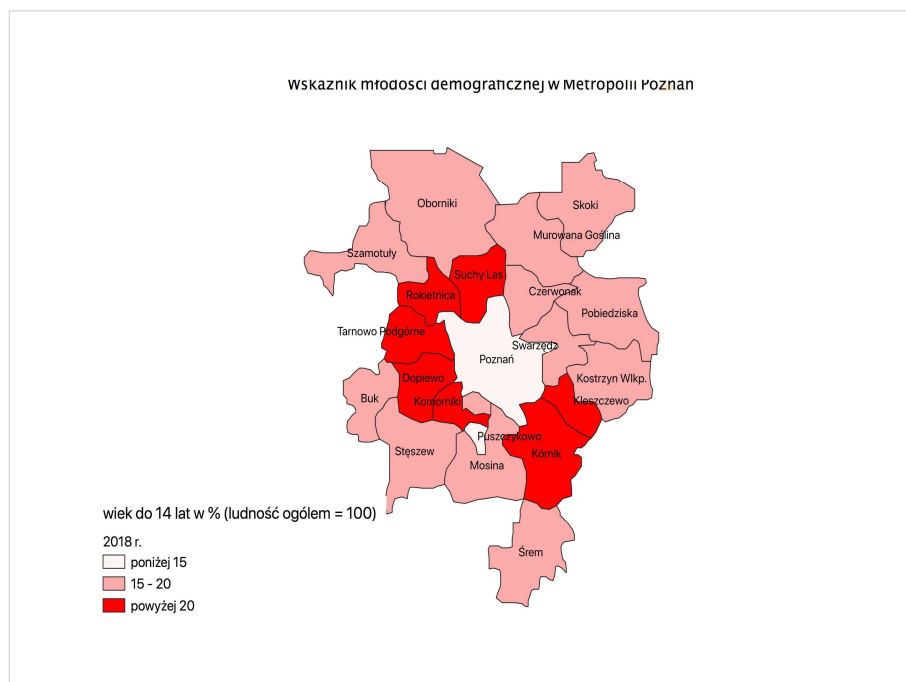
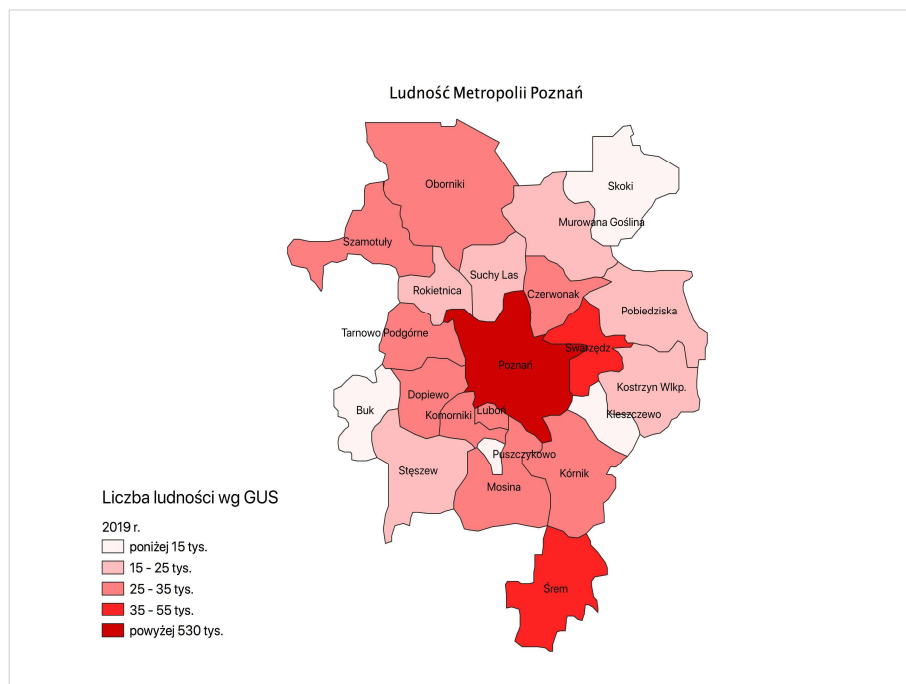

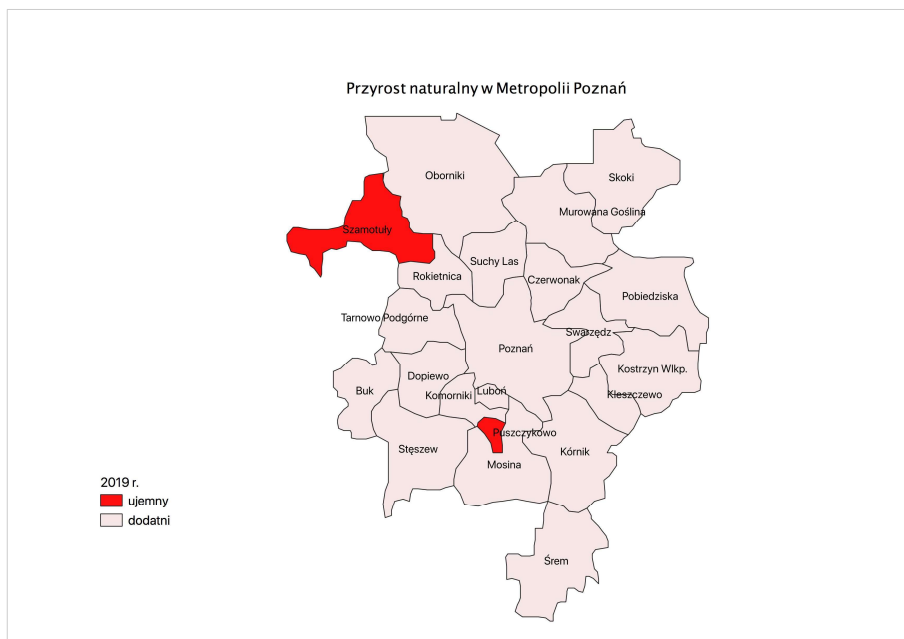
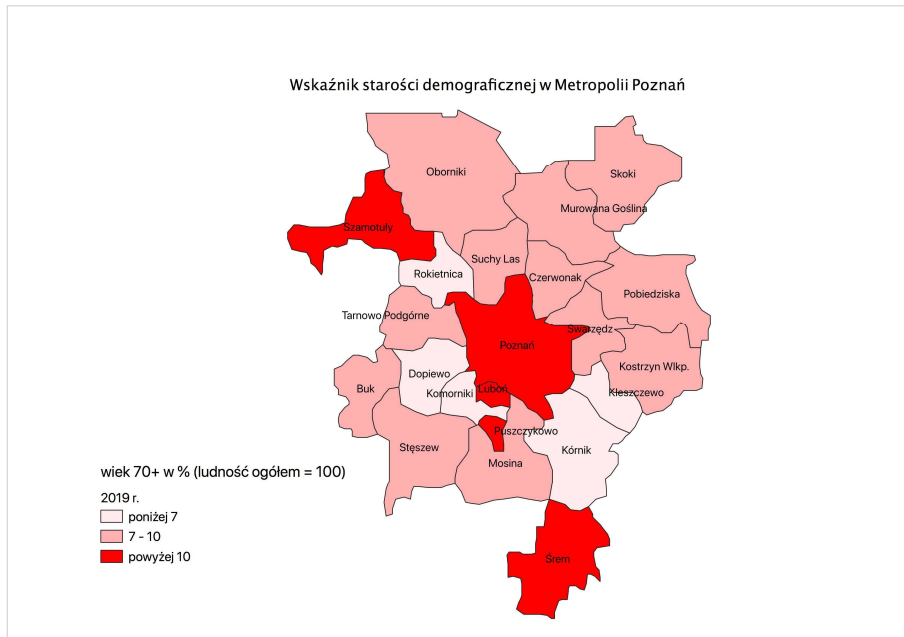

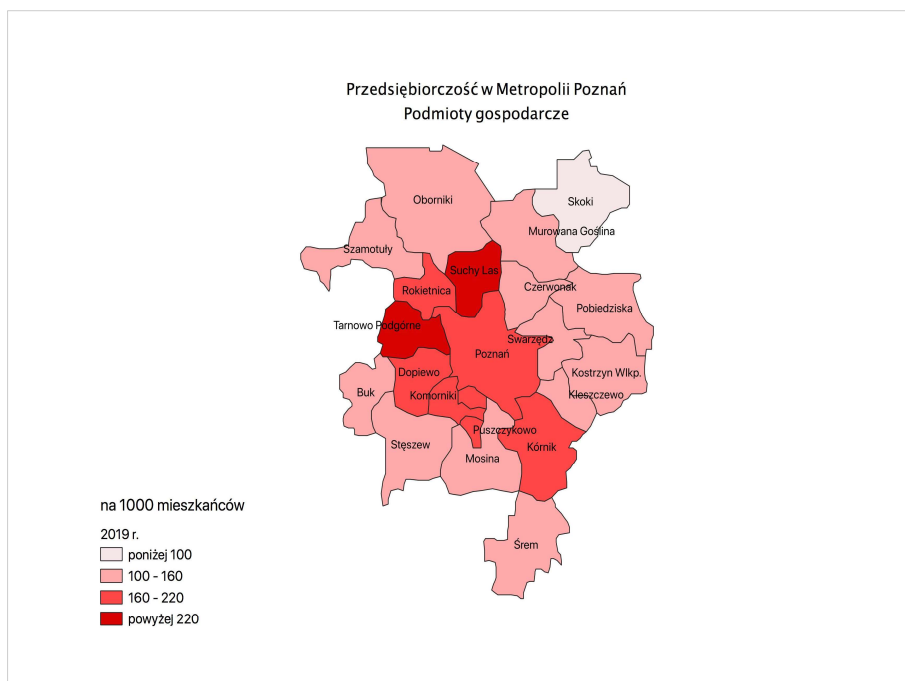
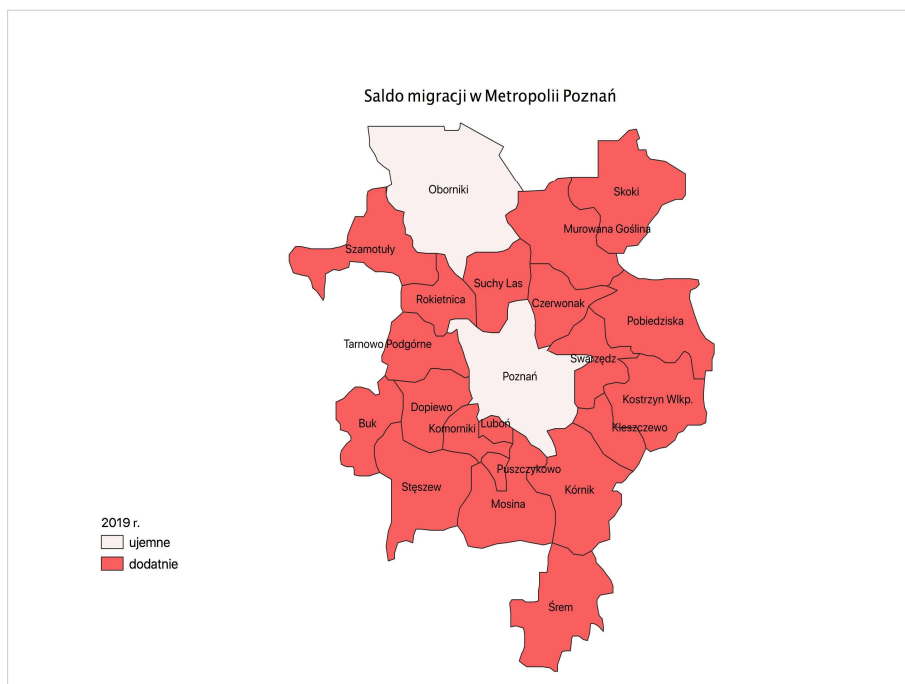

Benchmarking gmin Metropolii Poznań

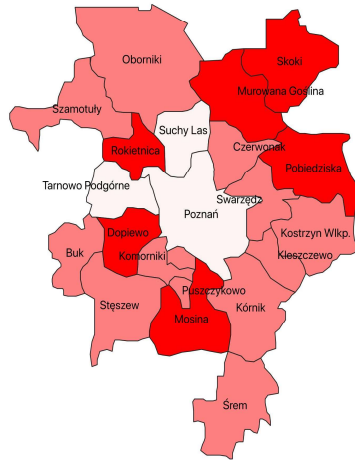

Przedsiębiorczość w Metropolii Poznań
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

udział w % (ogółem = 100)

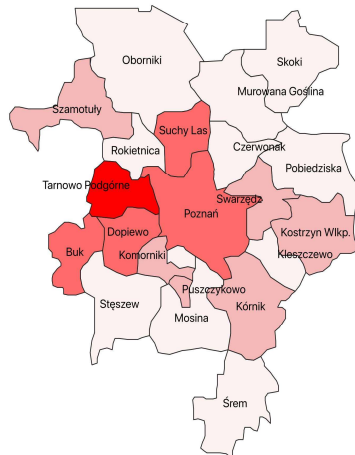
2019 r.
 □ poniżej 70
 ■ 70 - 80
 ■ powyżej 80

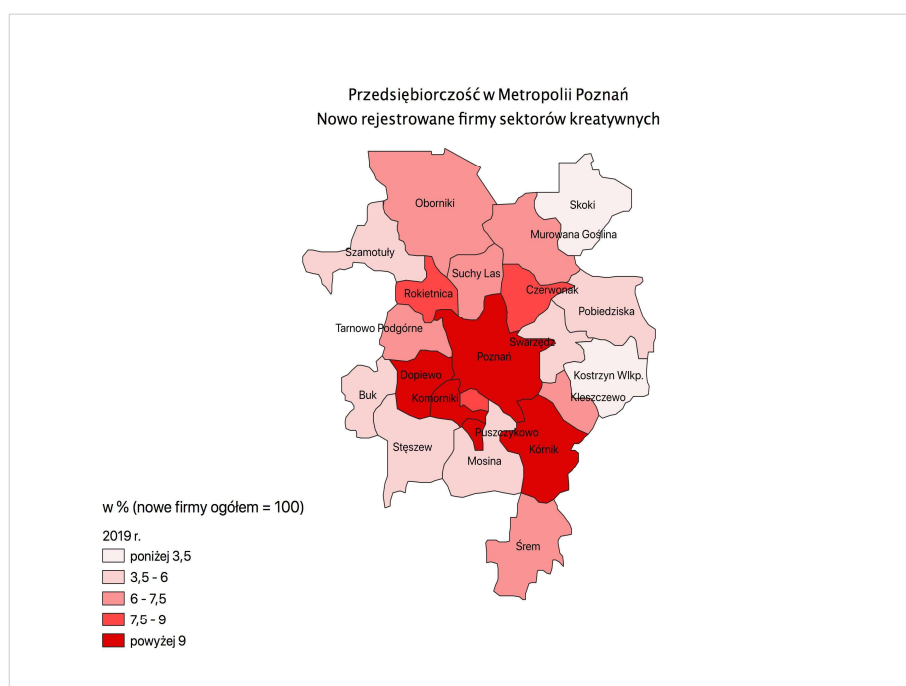
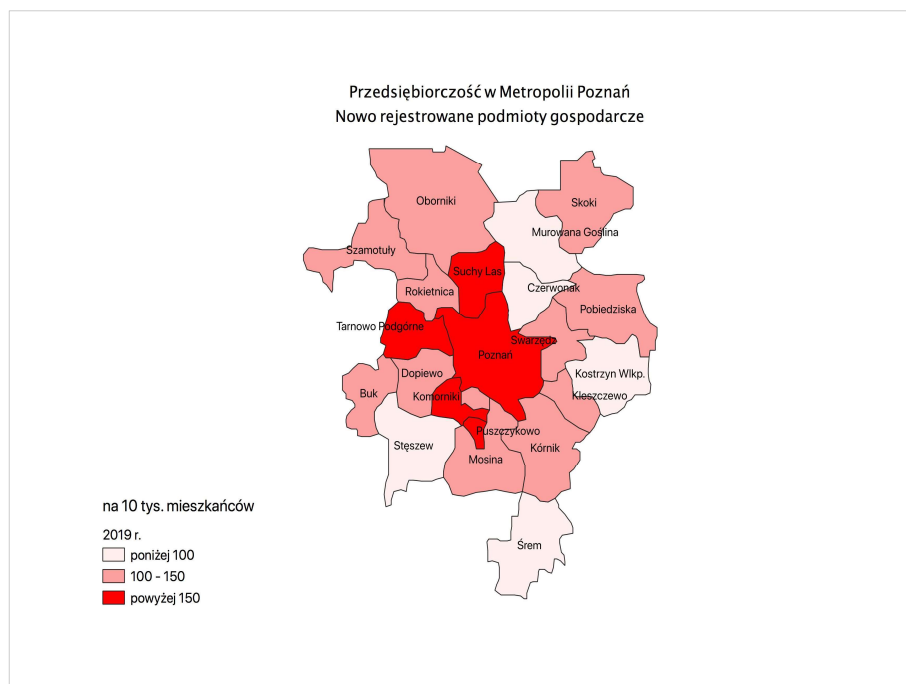

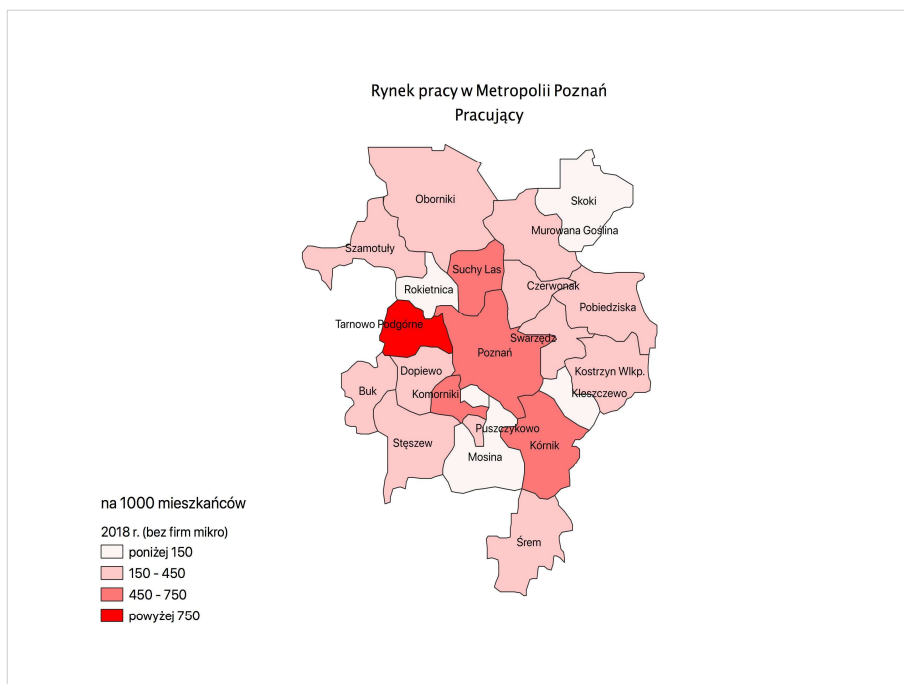
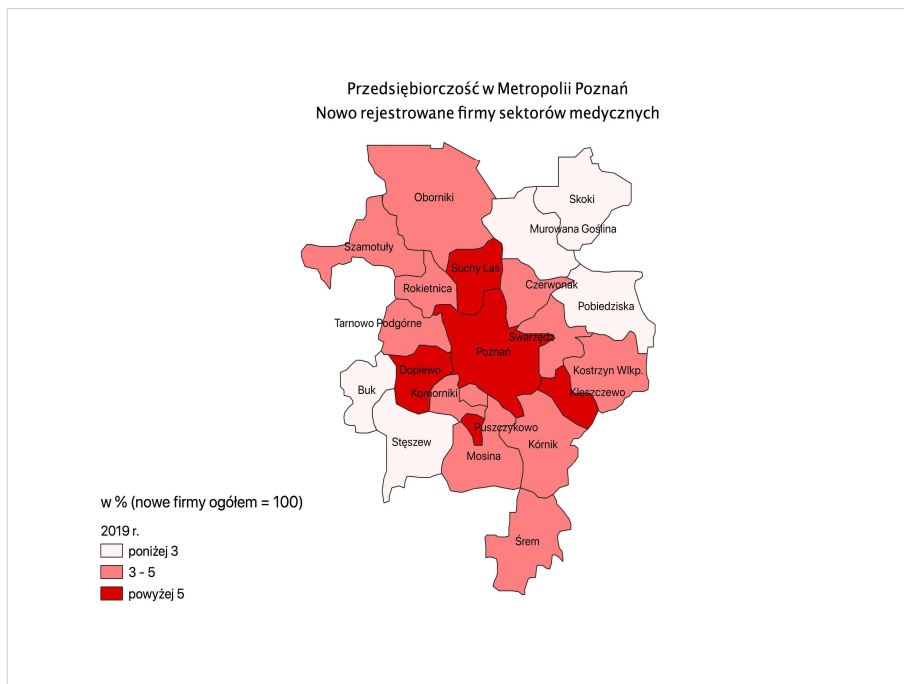
Przedsiębiorczość w Metropolii Poznań
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego

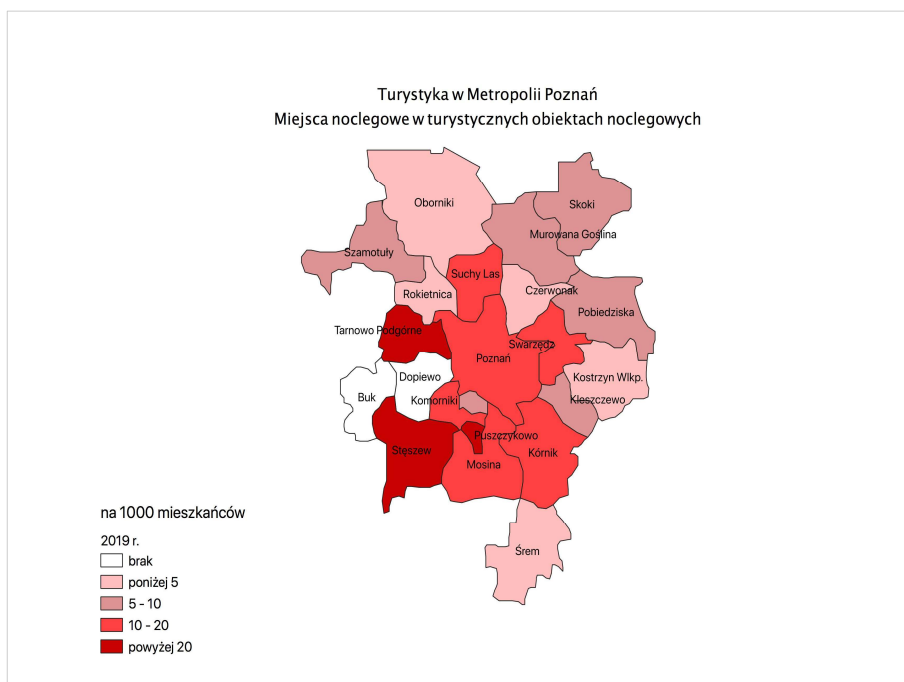
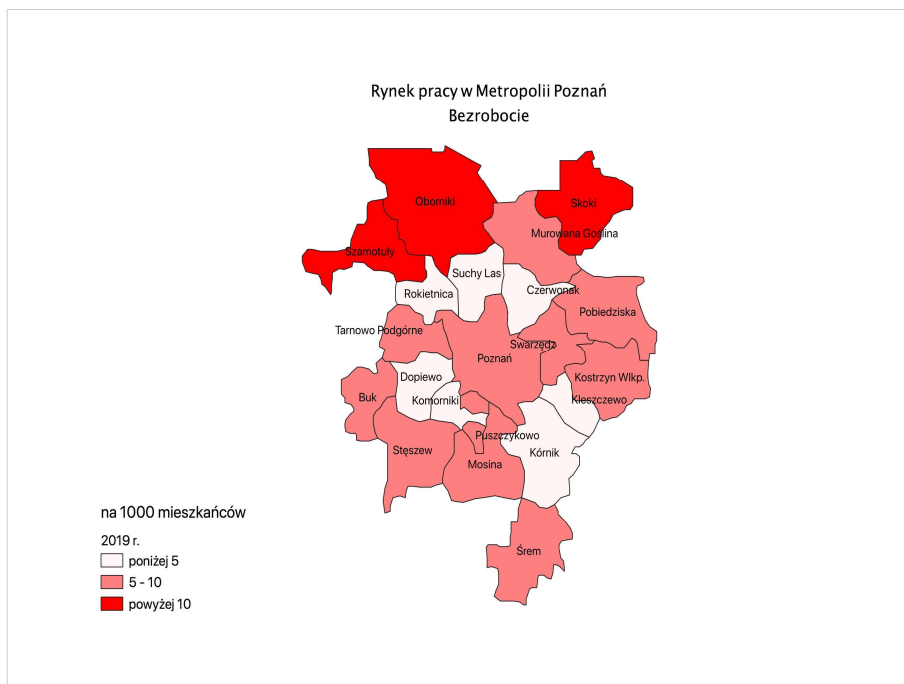
na 10 tys. mieszkańców

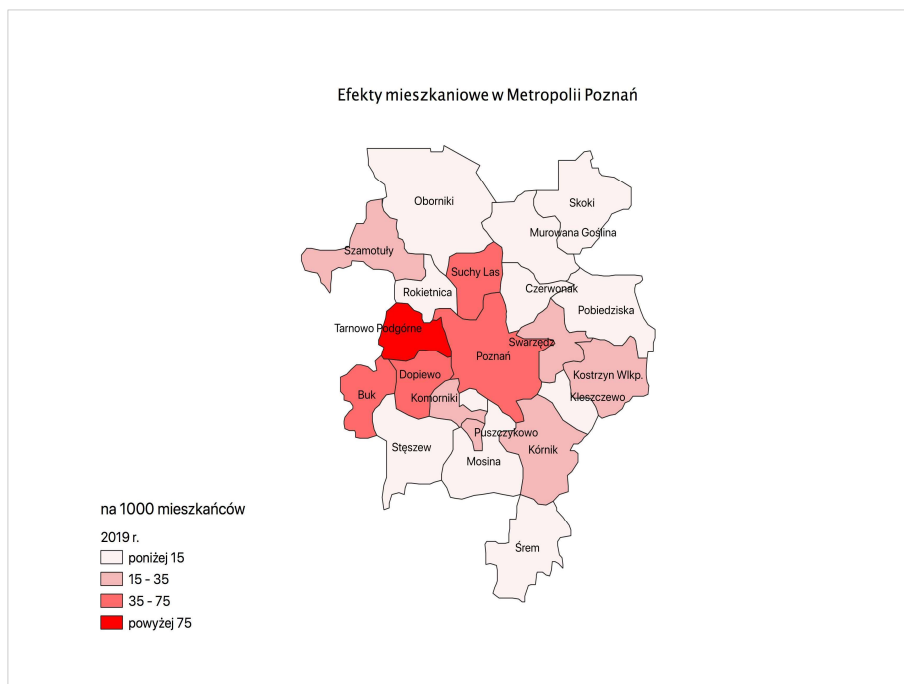
2019 r.
 □ poniżej 15
 ■ 15 - 35
 ■ 35 - 75
 ■ powyżej 75

Opracowanie:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, Urząd Miasta Poznania, 2020 r.